לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', ל' בסיון תשמ"ו, 7 ביולי 1986 / שנה מ"ג מס' 13081 / המחיר 73 אגורות כולל מע"מ

ראש ממשלת בליז — שהוא גם שר האוצר ושר־הבטחון בארצו — לביקור בישראל

מאת דליה שהורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

ראש ממשלת בליז — לשעבר הונדורס הבריטית, הגובלת בהונדורס וגוטמאלה — מנואל אסקאוויל, מגיע היום לישראל בלווית שר החוץ שלו דין אוליבר בארו לביקור בן שבוע. נוסף להיותו ראש הממשלה, מנואל אסקאוויל הוא גם שר־הבטחון ושר־האוצר של בליז. שר־החוץ בארו הוא גם השר לתכנון כלכלי ושר המשפטים.

האורחים ייפגשו עם ראש הממשלה שמעון פרס, עם שר־החוץ יצחק שמיר, עם נשיא המדינה, עם יו"ר הכנסת, עם השר גד יעקבי ועם ראש עיריית ירושלים טדי קולק. כן יבקרו במפעלי חקלאות ותעשיה. בבליז, ששטחה 22,000 קילומטר מרובע, 160,000 תושב.

לאחר 7 שעות של דיונים אתמול כאשר ההסתדרות מתווכת בין הצדדים

נותקו המגעים: האחיות נוטשות חדרי־המיון

משרד הבריאות אינו נערך "לנטישה" — סבור שההודעה באה לחמם האווירה בתקשורת יותר מאשר בשטח ● האחיות מאיימות בהחרפה נוספת אם יוצאו נגדן צווי חירום ● האוצר: אין על מה לדבר — האחיות דחו כל הניסוחים שהבאנו בפניהן ● הברפלד: סלע המחלוקת נושא השכר — אמשיך במאמצים להביא הצדדים למו"מ

נדחתה הצעת בורג לשבור שביתת האחיות

מאת דליה שהורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

ראש־הממשלה שמעון פרס, שר הבטחון יצחק רבין ושר הבריאות מוטה גור דחו אתמול בישיבת הממשלה על הסף הצעה של שר הפנים ד"ר יוסף בורג, כי יגוייסו חובשים וחובשות מצה"ל כדי להחליף את האחיות בבתי־החולים. יצחק רבין אמר, שהצבא לא נועד לשבירת שביתות והכוונה

(המשך בעמוד 2)

מאת יוסף שמי, כתב "על המשמר" וכתבנו הכלכלי בירושלים

אחרי דיון קצר אמש החליט מטה המאבק של אחיות בתי־החולים להורות לחברותיו לנטוש היום את חדרי־המיון בכל בתי־החולים בארץ – כך נמסר לכתבנו ממטה השביתה. צעד זה בא בתום יום דיונים ארוך בין נציגי האחיות לנציגי משרדי האוצר והבריאות, כשבין הצדדים מתווך יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד.

בשם מטה השביתה הוסיפו כי

(המשך בעמוד 2)

מחלוקת בהסתדרות: מה לעשות בכרם־יה פרן?

קיסר: רק מוסדות האחיות שבחרו בה למזכ"ל – רשאים להעביר אותה מתפקידה

מאת כתבנו לענייני הסתדרות

הוועדה המרכזת של ההסתדרות דנה אתמול, בישיבתה השבועית במשבר האחיות והחברים בה נחלקו בין התובעים לפטר את מזכ"ל איגוד זה, כרמיה פרן, לבין ביקורת על המזכ"ל קיסר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, על אי־שיתופה של פרן במגעים האינטנסיביים האחרונים.

מזכ"ל הסתדרות המורים יצחק ולבר תקף את קיסר ואת הברפלד על שנערכו ונועדים עם מנהיגי האחיות השובתות מבלי לשתף

(המשך בעמוד 2)

"המצב במושבים — 5 דקות אחרי 12" ● עמוד 4

שמואל עינב: תרמתי לליכוד לבקשת שמיר ● עמוד 15

ויני מנדלה מתראיינת לסניף הישראלי של אמנסטי ● עמוד 14

נאמני מרקוס ניסו לבצע הפיכה בפיליפינים ● עמוד 3

נצחון שני לנבחרת ישראל באליפות העולם בברורסל ● מדור הספורט

המשטרה תחקור העיתונים שפירסמו פרשת הריגול ● עמוד 16

הוסר הפיקוח של מאות מוצרים נוספים ● עמוד 16

פרס: יש לעבור מכסחיזם להידברות

ראש הממשלה שמעון פרס אמר אתמול, כי על הצבור בישראל להיזהר מליהפך ממשרתי עניין למפתחי מריבה וקרא "לעבור מכסחיזם להידברות".

פרס שדיבר בת"א בטקס שבו הוענק לו אות כבוד מטעם מכון "רייל קרנגי", אמר כי "חוטאים צריך להעביר לשופטים בלתי־תלויים. תופש בישוי צריך לנצל לא רק למתיחות ביקורת, אלא גם לאמירת דברים חיוביים", אמר.

התקפה בוטה על שמיר – צפוייה בתצהיר ראש השב"כ לבג"ץ

התצהירים של אנשי השב"כ יוגשו היום – יתייחסו לנימוקים לחנינה ● פרס ושמיר ייוועדו עם חריש על הגשת התצהירים שלהם ● ייתכן שחריש ימליץ: המוצא הטוב ביותר – החלטה על ועדת חקירה לפני שבג"ץ יורה על כך לממשלה ● בר־לב: אם לא יוחלט על ועדת חקירה – תאלץ המשטרה לחקור בתלונות שהוגשו לה

מאת דליה שהורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

בדרגים מדיניים בממשלה מצפים להגשת התצהירים של ארבעת מקבלי החנינה בשב"כ, האמורים להימסר עד מחר. עלי־פי ידיעות שלא ניתן להן אישור מתכתבן ראש השב"כ אברהם שלום לצאת בתצהיר התשובה שלו בצורה בוטה נגד מי שהיה ראש הממשלה יצחק שמיר, שהיה

(המשך בעמוד 2)

בנימוק שעליה "ללמוד את החומר" – נדחתה בקשת הנגיד להשעות יו"ר דיסקונט

לא ברור אם בשבוע הבא יהיה רוב בממשלה להשעות את רקאנטי

במהלך הישיבה התפתח עימות בין נגיד בנק ישראל לראש־הממשלה ● ברונו: לא הייתי בטוח שיתנו לי בכלל לדבר כאן ● פרס: אני קובע את סדר־היום – ביקשת להעלות הנושא וכך עשיתי ● היועץ המשפטי לא תמך בחוות דעתו בדרישת ההדחה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

לא ברור אם יהיה בשבוע הבא רוב בממשלה בעד השעייתו של רפאל רקנטי מראשות בנק דיסקונט. הממשלה נמנעה אתמול מלאשר את תקישתו של נגיד בנק ישראל מיכאל ברונו להשעות את רקנטי. רשמית, הדבר נעשה על־פי דרישתו של השר משה קצב שטען כי לא ניתן לשרים זמן מספיק לעיין בחומר אשר הוגש זמן קצר לפני ישיבת הממשלה. לחומר לא צורפה חוות־הדעת של היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש. בעד ההדחה הצביעו 10 שרים ביניהם קצב, מודעי, רביו, שריד, יעקבי ושחל.

פרס נמנע

נגד ההדחה הצביעו השרים ניסים, שחל, רובינשטיין, לוטה, צור וארנס, ראש הממשלה, שמעון פרס נמנע. הנגיד ברונו הסביר לשרים כי בקשתו מעוגנת בהמלצות ועדת בייסקי וכי הוא פועל עלי־פי סעיף 8 לפקודת הבנקאות. לדברי ברונו קיים חשש כי המשך להיותו של רקנטי, לפרות מסקנות והמלצות דו"ח בייסקי, עלולה לגרום לאי־ניהול תקין של עסקי בנק דיסקונט בעתיד. "אם הממשלה לא תאשר את ההשעיה, אמר ברונו, היא תצטרך לחפש את השקט הנבחר".

(המשך בעמוד 2)

יעוכב שיבוצם במילואים של אסירי המחתרת היהודית

שר־הבטחון קיבל בתדהמה הידיעה כי חלק מהם הוחזר לתפקידי פיקוד בניגוד להוראתו ● הורה לבדוק מחדש הפרשה

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

שר־הבטחון יצחק רבין הורה אמש לשלטונות צה"ל לעכב את שיבוצם ביחידות מילואים של כל אסירי המחתרת היהודית [illegible]

(המשך בעמוד 2)

שוב חקיקה נגד העתונות

ועדת השרים לענייני חקיקה אמורה לאשר היום הצעת חוק איסור פרסום שמו של חשוד, נחקר או נעצר עד להגשת כתב אישום נגדם. לנסיון החקיקה הזה, הבא לפגוע בחופש העתונות, יש היסטוריה ארוכה. הצעות חוק בניסוחים שונים נדחו במשך שנים בלחצה של העתונות, אשר הביאה לפני ועדת החוקה של הכנסת ולפני שרי המשפטים שהתחלפו במשך השנים, שורה של נימוקים טובים המדברים נגד החקיקה. לא רק בשם חופש העתונות, אלא גם בשם טובת הציבור, לעיתים גם של החשודים עצמם. מה עוד, שמועצת העתונות קיבלה מזמן החלטה המגבילה את העתונות בפרסום שמות החשודים למקרים שיש בהם עניין ציבורי, כלומר כל אותם אלפים ורבבות אזרחים שנעצרים או נחקרים, לעתים בעניינים חסרי חשיבות ציבורית, ואשר לרוב גם משוחררים מבלי שיוגש נגדם כתב אישום, אינם זוכים לפרסום הפוגע בשמם הטוב. כך לפחות, על־פי כללי מועצת העתונות. ואם ישנן חריגות בתחום זה חובתה של מועצת העתונות לפעול.

החלטת שר־המשפטים הנוכחי יצחק מודעי להחיש את החקיקה מפתיעה, שכן קודמו השר נסים, אשר ניסח את הצעת החוק הנוכחית, הבטיח לפני כמה חודשים לנציגי העתונות להמתין שנה שלמה עם החקיקה, כדי להוכיח כיצד תפעל ההגבלה שהוטלה באופן וולונטארי על ידי מועצת העתונות. נדמה כי ליצחק מודעי חשבון משלו עם כלי־התקשורת, והוא החליט לסלקו על־ידי חקיקה שאין לה תקדים בשום מדינה דמוקרטית.

על־פי החוק המוצע, הרי למעשה שום חשוד או נחקר לא יזכה לפרסום בטרם הגשת כתב האישום, אלא בהיתר מיוחד של השופט — על פי המלצת היועץ המשפטי לממשלה. כדי להדגים את האבסורד שבחקיקה זו, די להזכיר את שמו של ג'ון דמאניוק, הוא "איוואן האיום", היושב זה חדשים במעצר בארץ ואשר עדיין לא הוגש נגדו כתב אישום. אילו היה קיים החוק המוצע צריך היה לבקש היתר מיוחד של בית־המשפט לפרסום שמו.

יתירה מזו. חוק זה ייצור עיוותים ועלול לגרום עוול לאנשים שאין להם כל קשר עם החשוד. העתונות תיאלץ להשתמש בהגדרות כלליות כגון "בכיר באוצר חשוד במעילה" — דבר שאסור אגב על־פי כללי מועצת העתונות, שכן יש בו כדי להחשיד קבוצה מוגדרת של אנשים, שביניהם נמצא הנחקר או החשוד. חקיקה כזאת של מניעת מידע לציבור תשחרר אולי את העתונות מכללי האתיקה הוולונטאריים.

אין אנו סבורים, כי העתונות כולה נקיה מכל רבב, ושאין בה חריגים. נחוצה תגובה נמרצת יותר של מועצת העתונות. בכמה פרשיות נהגו כמה עתונים בהפקרות רבה כמו בפרשת חקירתה של חוה יערי. חולשתה של מועצת העתונות, שלא השכילה עדיין להעניק שיניים לפעולותיה, מקלה על יוזמי החוק את מלאכתם. חקיקה זו עלולה לשמש שלב ראשון בחקיקת "חוקי עתונות" למיניהם, אשר יביאו את מדינתנו לדרגה של אותן ארצות שהעתונות מפרסמת את הרצוי לשלטון בלבד.

ברונו וניסים יבקשו מהממשלה היום לאשר השעיית רקנאטי

בנק דיסקונט יפנה לבג"ץ אם תאושר ההמלצה ● גורמים משפטיים: חריש לא קבע שאין לנגיד סמכות להשעות את רקנאטי

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים ואייל שגב, כתבנו בת"א

שר־האוצר, משה ניסים, יבקש היום מהממשלה לאשר לנגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, להפעיל את סמכותו על־פי פקודת הבנקאות להשעיית מנהל בנק דיסקונט, רפאל רקנאטי, מתפקידו בתוך שלושה חודשים.

ברונו יבהיר לשרים את נימוקי הבקשה. הנגיד קיבל אישור לביצוע הליך ההשעיה של רקנאטי מוועדת הרשיונות של בנק ישראל – ועדה ציבורית הפועלת על־פי חוק.

ברונו וניסים ימתינו לראות כיצד יגיב דירקטוריון בנק דיסקונט. הכוונה היא כי בשלב זה לא ימונה מנהל מורשה ע"י בנק ישראל במקומו של רקנאטי, אלא מצופה מדירקטוריון הבנק למנות מנהל מחליף.

גורמים משפטיים בירושלים הביעו תמיהה בסוף השבוע על הפרסומים הסלקטיביים של חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, בדבר "חוסר הסמכות" לכאורה של נגיד בנק ישראל להשעות את רקנאטי. אותם גורמים ציינו, כי למרות שרוב חוות הדעת מוקדשת ע"י חריש להמחשת מורכבות הבעיה, בסיכום הדברים קובע חריש, כי אם הנגיד סבור כי מצב הדברים בדיסקונט היום עלול לפגוע בניהולו התקין של הבנק, יכול הנגיד לפתוח בהליכים להשעיית רקנאטי.

דריכות ב"דיסקונט"

בבנק דיסקונט מצפים היום בדריכות להחלטת הממשלה אם לאמץ את המלצת נגיד בנק ישראל בדבר השעייתו של רפאל רקנאטי מניהול הבנק.

בבנק אומרים, כי יש לקוות שהממשלה לא תנקוט צעדים שהם בניגוד להמלצותיו של היועץ המשפטי לממשלה. היועץ המשפטי קבע, כי אין סמכות להשעות את רקנאטי מניהול הבנק על־פי סעיף 8 (ד') לפקודת בנק ישראל. אולם סעיף זה מאפשר לנגיד בנק ישראל להעביר מתפקידו את מנכ"ל הבנק אם נשקפת סכנה מוחשית לקיומו של הבנק.

מחוות דעת שקיבל בנק דיסקונט משני יועצים משפטיים חיצוניים עולה, כי סעיף זה, המסמיך את הנגיד למנות לבנק מנהל מורשה מטעמו, ניתן להפעלה רק כאשר בעת ביצוע המינוי קיימת סכנה ליציבותו של הבנק. מצב כזה איננו קיים עתה בבנק דיסקונט ולכן לא ניתן לנקוט צעדים נגד רקנאטי בהסתמך על סעיף זה.

יתר על כן, נאמר בחוות הדעת, הממשלה חייבת להפעיל שיקול דעת משלה בעת שהיא דנה בהמלצת הנגיד להשעות את מנהל הבנק ולמנות במקומו מנהל מורשה. אם יתברר כי הממשלה לא נקטה שיקול דעת עצמאי, אלא קיבלה על עצמה את שיקול הדעת של הנגיד או של ועדת בייסקי, תהיה החלטתה פסולה.

הבנק מתכוון בכל מקרה שבו יוחלט על נקיטת צעדים נגד רקנאטי לפנות לבית־הדין הגבוה לצדק.

יגר ייבחר למנכ"ל מזרחי

בבנק המזרחי ייבחר היום יצחק יגר למנכ"ל הבנק במקומו של אהרון מאיר. יגר ייבחר ככל הנראה פה אחד, לאחר שמשה מן, מנכ"ל בנק טפחות, הסיר את מועמדותו לתפקיד זה.

ליגר הובטח, כי במשך מחצית השנה הקרובה לא ימונה במקומו מנהל אחר לחברת הבנייה [illegible] על מנת לאפשר לו לחזור [illegible] אם יתברר כי אינו משתלב [illegible] המזרחי.

היום יתפטר גם אהרון [illegible] מתפקידו כחבר דירקטוריון [illegible]

שליחיה המרכזיים של תנועת המושבים נוטשים תפקידיהם

במחאה על הסחבת שנוקטת הממשלה בטיפול במצוקת המושבים

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

ארבעת השליחים המרכזיים של תנועת המושבים — שר החקלאות אריק נחמקין, ח"כ אפרים שלום, ראש המחלקה להתיישבות ניסים זווילי וחבר הוועדה המרכזת יעקב ישי — נוטשים הבוקר בשעה 10 את תפקידיהם הנבחרים ומעבירים את מרכז פעילותם למשרדי תנועת המושבים, שם יקימו יחד עם שני המזכ"לים של התנועה מטה פעולה לטיפול בבעיותיהם הכספיות של המושבים.

הם נוקטים צעד זה כמחאה על הסחבת שנוקטת הממשלה לדבריהם בטיפול בבעיותיהם של המושבים שהוקמו בשנות ה־50 וכדי לרכז פעילות לגיוס הכספים הדרושים לפריסת חובותיהם של האגודות והמתיישבים ל־5 עד 10 שנים.

החזר מהבנקים

ח"כ אפרים שלום, חבר מושב בית־עוזיאל, אמר, כי הממשלה החליטה בנובמבר על הענקת 85 עד 100 מיליון דולר כסיוע לחקלאים. 62 מיליון הלכו ליישובים בבקעת הירדן ובגולן ומ־38 המיליון שנותרו הוקצו 18 מיליון דולר לקיבוצים וליישובים ברצועת עזה ול־380 מושבים שהוקמו בשנות ה־50 והמשתייכים לכל תנועות ההתיישבות נשארו 20 מיליון דולר בלבד וגם כסף זה טרם הועבר.

לדבריו, הועברה לממשלה לפני שבועיים תוכנית מפורטת לפיה דרושים 170 מיליון דולר כדי לענות על עיקרי הבעיות של ארוך. הכספים יבואו מהמקורות הבאים: 60 מיליון דולר מן הסוכנות במסגרת הענקת [illegible] שטרם הושלמו, תנועת המושבים תגייס ממקורותיה [illegible] נכסים 25 מיליון דולר, הבנקים יעבירו 45 מיליון דולר [illegible] מתוך זה מההתחייבות [illegible] ועוד 40 מיליון דולר תובעת [illegible] המושבים מהבנקים [illegible] ריבית גבוהה מהמגדר שנגבו.

שלום אמר, כי חלק מ[illegible] הבנקים גילו נכונות [illegible] לשאלת כתבנו השיב שלום: פעילי תנועת המושבים [illegible] מתפקידיהם הנבחרים "כמה [illegible] לפחות", מכל מקום הם לא [illegible] את מטה הפעולה עד אשר [illegible] הבעיה.

אשה בהריון נפטרה בביתה לאחר ששוחררה מביה"ח

מאת יורם לוי, כתב עתי"ם

אשה בת 34 מירושלים, שהיתה בחודש הרביעי להריונה, נפטרה באורח פתאומי בביתה, 4 ימים לאחר ששוחררה מבית־החולים בו אושפזה במשך חודש.

בית־המשפט ציווה ביום ו' לנתח את גופתה לבדיקת סיבת המוות.

האשה, נעמי עוזרי משכונת פיסגת זאב בירושלים, שהיתה בחודש הרביעי להריונה, אושפזה ב־29 במאי בבית־החולים "הדסה" הר הצופים, לאחר שחשה ברע וסבלה מהקאות חוזרות. היא אושפזה במשך חודש ימים במחלקת הנשים, שם קיבלה טיפולים שונים.

ביום א' שעבר הוחלט לשחררה והרופא כתב בתעודת השחרור כי היא "משוחררת במצב כללי טוב".

ביום ה' יצא הבעל מנשה עוזרי, כהרגלו בשעות הבוקר, לעבודה באיזור התעשייה עטרות, לא הרחק משכונת פיסגת זאב. סמוך לשעה 11 הוא התקשר, כפי שהוא עושה בדרך כלל, לאשתו כדי לשאול לשלומה. הבעל צלצל, אך איש לא ענה. הוא החל לדאוג והחליט לנסוע הביתה יחד עם חבר לעבודה, כדי לבדוק מדוע אשתו לא ענתה לטלפון.

כאשר נכנסו השניים לדירה, גילה הבעל את אשתו רכונה על הכיור במטבח. השניים השכיבוה על הרצפה וניסו להנשימה. הם הזעיקו צוות החייאה של מד"א. לרופא לא נותר אלא לקבוע את מותה של האשה. בעדותו במשטרה ציין הבעל, כי [illegible] סימני אלימות כלשהם.

ביום ו' ביקשה המשטרה מבית משפט השלום בירושלים צו לנתח את הגופה, כדי לקבוע את סיבת המוות. בני משפחתה של המנוחה התנגדו והשופטת מרים [illegible] נענתה לבקשה.

דוברת בית־החולים "הדסה" [illegible] מסרה, כי המנוחה [illegible] לאחר שהרופאים שטיפלו בה [illegible] שמצבה השתפר ולא היה [illegible] המשך האישפוז.

משרד־החינוך אימץ המלצת אורנים להכניס מחשבים לגנים

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

הממונה על החינוך הטכנולוגי במשרד־החינוך־והתרבות, עוזי צוק, אימץ באורח עקרוני את המלצות "המרכז לפעילויות הילד" בסמינר אורנים להכניס מחשבים לגני חובה.

בתוכניתו לקידום החינוך הטכנולוגי מציע עוזי צוק להכניס מיקרו־מחשבים לגנים ולצרף אליו תוכנת "לוגו". "לוגו" היא שפת תוכנות חדשה יחסית, שפותחה בידי סיימור פפרט במכון הטכנולוגי של מסצ'וסטס בארה"ב והחלה את דרכה בציבור הרחב ב־1980. תוכנת הלוגו ניתנת להפעלה במחשבי אפל וקומודור. חברת "עת הדעת" בקיבוץ יסעור הכינה מחשב לוגו זול, מאוה, אשר מוגבל לתוכנת לוגו בלבד — נאמר בדו"ח המסכם את נסיון אורנים.

הדו"ח נכתב בידי מנהל "המרכז לפעילויות הילד", גדעון לוין, והמומחית למחשבים בגיל הרך, מיכל שני, שניהם פיתחו את השימוש במחשב בגן הניסויי שליד סמינר אורנים במשך שלוש שנים. הדו"ח המסכם שלהם נקרא "הפעילות במחשב בגן הילדים" והמלצתו העיקרית היא להציב מחשב אחד או יותר בכל גן חובה, כדי שהשימוש החופשי של הילד במחשב יהיה יעיל דרושה נוכחות מתמדת של אדם מבוגר במשך שעתיים־שלוש מדי יום. מבוגר זה יכול להיות הורה, סייעת, גמלאי או תלמידת סמינר.

לוין ושני ממליצים על [illegible] בתוכנת לוגו מקוצרת [illegible] שניתן להכניסה לשימוש [illegible] שפותח בקיבוץ יסעור [illegible] "לוגו" השלימה מומלצת [illegible]

מזג־האוויר

הטמפרטורות: ירושלים 17–26, רמת הגולן 17–29, צפת 15–27, טבריה 22–34, נצרת 18–29, עפולה 20–30, שומרון 18–28, תל־אביב 22–28, נמל תעופה בן־גוריון 19–28, יריחו 21–36, עזה 22–27, באר־שבע 19–31, אילת 24–38.

לקיבוץ אליפז

ברכות מקרב לב
עם המעבר למבני הקבע

קיבוץ גבולות

לחברי קיבוץ אליפז

עם המעבר לנקודת הקבע
ברכותינו
לצמיחה והשתרשות

מהמאמצים חברי קיבוץ [illegible]

אחות מוסמכת
דרושה
לקיבוץ גבעת־עוז
להתקשר לרחל במרפאת הקיבוץ בשעות הבוקר
בטלפון:
065-94016-7

הסרטים המצליחים של פסטיבל ירושלים נרכשו להקרנות מסחריות

מאת יעל ישראל, כתבת "על המשמר"

פסטיבל הקולנוע השלישי של ירושלים ננעל אמש לאחר שבוע הקרנות דחוס של למעלה מ־70 סרטים בבניין הסינמטק ותיאטרון החאן, בהקרנות מלאות עד אפס מקום.

במהלך השבוע פקדו את הפסטיבל כ־25 אלף איש שהגיעו מרחבי הארץ. ולדברי מנהל הפסטיבל, אילן דה־פריז: "אם יהיה גרעון בתקציב, יעמוד על 95 אלף דולר. יהיה זה גרעון קטן, כי המכירות הלכו מצויין".

ההצלחה הגדולה לה זכו הסרטים בפסטיבל עודדה את סינמטק ירושלים להוסיף הקרנות נוספות גם בשבוע הבא למספר סרטים כמו סרטה הדוקומנטארי של ג'ואנה ספקטור "יהודי תימן", "שחרור אושוויץ" – סרט אוטנטי שלא הוקרן במשך 40 שנה, על שחרור מחנה המוות בידי צלם של הצבא האדום; "האמט" – של הבמאי וים ונדרס והסרט הדוקומנטארי של הבמאי ההונגרי אימרה גינגיוסי, "מורשת יהדות הונגריה". ההקרנות יערכו גם בסינמטק תל־אביב.

הסרט "שנת השמש השקטה" של הבמאי הפולני קריסטוס זאנוסי, הסרט המקסיקני "פרידה", וסרטה של הבימאית היהודית־צרפתית ורה בלמון, שהיתה אורחת הפסטיבל, "נשיקה אדומה" אודות חייהם של גולים יהודים־קומוניסטים בפאריס, נרכשו על־ידי מפיצים פרטיים להפצה מסחרית במהלך השנה בבתי הקולנוע בעקבות הצלחתם בפסטיבל.

גיבשטיין נחשד בהסתת תושבי כפר אריה בראשל"צ

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

תושבי כפר אריה שבראשל"צ, הפגינו בסוף השבוע שעבר נגד שינוי סדרי התנועה לכפרם ע"י חברת אגד והעירייה.

התושבים טוענים, כי השינויים בסדרי התחבורה מותירים את כל אזור מגוריהם ללא תחבורה ציבורית, מאחר והתחנה האחרונה של הקו החדש נמצאת בקרבת בית הקברות של העיר ומשם עליהם לצעוד עוד כק"מ אחד ברגל.

התושבים, שבמהלך ההפגנה הבעירו צמיגים ואף הגיעו לידי דין ודברים עם השוטרים שהוזעקו למקום, דרשו שגם ראש העירייה מאיר ניצן יגיע ואף הזעיקו את עוה"ד חנניה גבשטיין, ראש העירייה לשעבר, שניסה להרגיע את הרוחות.

מכיוון שכל שוטרי העיר היו עסוקים באותו יום בהכנות לקראת ארוע חברתי שתוכנן מראש, הוזעק למקום שוטר מתחנת רחובות שלא הבין את הרקע למתרחש ואף האשים את עוה"ד גיבשטיין בהסתת התושבים.

קיץ חם ברחובות על רקע מחלוקת על החינוך

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

"אמשיך לפעול כפי שהוחלט בישיבת המועצה שנערכה לפני כשנה, אלא אם יורה לי בית המשפט לנהוג אחרת בעקבות בג"צ שיוגש נגדי", הודיע ביום ו' ראש עיריית רחובות יחזקאל הרמלך בפגישה שקיים עם מנהלי בתי הספר בעיר, נציג משרד החינוך והורים מוועדי ההורים השונים.

החלטת ראש העירייה באה לאחר סערת רוחות הפוקדת את העיר מזה מספר חודשים, על רקע שינויים צפויים במערכת החינוך בה.

מועצת העיר רחובות החליטה בישיבתה האחרונה לשנות את ההחלטה הקודמת ולמקם את חטיבות הביניים בעיר בצפון ואת החטיבות העליונות בדרום; זאת בניגוד להחלטה קודמת בה נקבע כי במערב העיר יוקם קמפוס חינוך אחד בצפון ואילו במזרח העיר יוקמו שתי חטיבות ביניים, מהן אחת צומחת שתזין תיכון חדש שיבנה בעתיד.

כתגובה אמר פרופ' מרדכי בשארי מסיעת אש"ה, שתמכה בהצעה החדשה, כי הוא מקווה שראש העיר אכן יבצע את החלטות המועצה, מכיוון שאי ביצוען יעיד על זלזול בה.

ההורים בעיר אמרו בתגובה, כי רק שיקולים פוליטיים מנחים את ראש העירייה ואת חברי המועצה השונים וכי הם מקווים שהקיץ החם שישרור בעיר לא יחייב את השבתתה של פתיחת שנת הלימודים.

לא יותר ממוסיקת־רקע

מאת עמית רווה, כתב "על המשמר"

[illegible]

מפלגת הפועלים המאוחדת / מרכז

ישיבת מזכירות מפ"ם

תתקיים ביום ה' 10.7.86 בשעה 15.30 באולם בית המרכז.

על סדר היום:

המשברים במשק
המצב המדיני
שונות

חברים מתבקשים להבטיח השתתפותם

נותקו המגעים – האחיות

צעד זה בא כדי להביא את כל הגורמים להתיישב, ולא לקום, ליד שולחן הדיונים עד למציאת הנוסחה המתאימה שתביא לפתיחת מו"מ והפסקת השביתה.

עוד נמסר כי מטה השביתה מודיע שבמידה שיוצאו צווים אישיים או כלליים, לא יצייתו להם האחיות, ואף יחריפו הצעדים אם תיפגע אחות כלשהי.

כל הצדדים מבהירים כי הם מתכוננים להמשך המאבק, אך אין לדעת כיצד ייעשה הדבר. המכשול העיקרי הוא בדרישת האחיות למו"מ על השכר, כשהאוצר מסרב לקבל תנאי זה.

אתמול התנהלו, משעות הבוקר, שיחות בין נציגות האחיות לבין חיים הברפלד ובינו לבין הלל דוראי ופרופ' דן מיכאלי. הצדדים לא הצליחו לגבש נוסחה לפתיחת מו"מ. בשעות הצהרים עזבו דוראי ומיכאלי את בניין ועד הפועל של ההסתדרות בתל-אביב בשל חוסר יכולת להגיע לסיכום מיסמך הבנה לפתיחת השיחות. דובר משרד הבריאות אמר לכתבנו כי עכשיו יש צורך בבירור עמדות בין ההסתדרות לבין מטה-השביתה של האחיות. רק אחר-כך אפשר יהיה לחדש את השיחות בהשתתפות נציגי האוצר ומשרד הבריאות.

בתגובה לידיעה שנמסרה לאמצעי-התקשורת על החלטת מטה השביתה לנטוש את חדרי המיון, אמר דובר משרד הבריאות שמואל אלגרבלי כי למשרד הבריאות לא נמסר על כוונה זו ולכן המשרד לא נערך למצב החדש. מדברי הדובר ניתן להבין כי ההודעה שבאה ממטה השביתה באה לחמם את האווירה, ואין לדעת אם הלכה למעשה ינטשו האחיות באמת את חדרי המיון.

האוצר: אין על מה לדבר

משרד האוצר החליט אמש לנתק מגע עם האחיות וזאת לאחר שבמשך הימים האחרונים העבירו נציגי האוצר ששה נוסחים שונים

(סוף מעמוד א')

לידי האחיות לפתיחת מו"מ וכולם נידחו על ידן. האוצר טוען כי בנוסחים אלה נפתח פתח למו"מ על כל נושא חוץ משכר. "אשר האחיות עצמן טוענו במשך כל התקופה כי אינן שובתות בגללו". האוצר מאשים את האחיות ב"שימוש ציני בגורל חיי אדם" ומציין כי משכורות האחיות, לאחר קבלת תוספת של 12 אחוזים, הן מהגבוהות במשק הציבורי.

הברפלד ממשיך במאמציו

"ההסתדרות יזמה אתמול נסיון נוסף שנמשך כ־7 שעות להגיע לנוסחה אשר תהיה מקובלת הן על אחיות בתי החולים והן על הממשלה ושתאפשר פתיחת מו"מ על תביעותיהן בד בבד עם סיום השביתה. ואולם נסיון זה הסתיים אחר הצהריים בלא שהושג הסכם" – מסר דובר ההסתדרות.

נדחתה הצעת

(סוף מעמוד א')

במשבר האחיות אינה לשבור שביתה אלא להגיע להסדר ברוח טובה.

ראש-הממשלה שמעון פרס אמר, כי אין כוונה לשבור את האחיות וכל הפעולה הנעשית על-ידי שר-הבריאות, שר-האוצר ועל-ידיו, היא במטרה להגיע להסכמה עם האחיות תוך אי-שבירת מערכת השכר במשק.

לא דווח על מות חולים

מוטה גור אמר, כי יש קושי מסויים בניהול מו"מ עם האחיות מאחר שאין נציגות נבחרת שלהן. שר הבריאות ביקש לא לשפוט את המצב בבתי-החולים על-פי המידע המתפרסם בכלי התקשורת. לדבריו "עד רגע זה לא הוגשה תלונה על-ידי שום גורם שהוא על מקרה מוות" כתוצאה מן השביתה. גור הוסיף, כי המצב אינו חמור כפי שהדברים באים לידי ביטוי בכלי התקשורת.

יעוכב

(סוף מעמוד א')

היהודית. במשרד הבטחון קיבלו בתדהמה את הידיעות כי חלק מהאסירים אכן הוחזרו לשרות בתפקידי פיקוד זאת לאחר החלטתו העקרונית של שר-הבטחון למנוע את החזרתו של רס"ן (מיל') היינמן לשרות כטייס בחה"א.

האם השר יודע?

ח"כ יוסי שריד מר"ץ שיגר אתמול מברק לשר הבטחון בעניין זה בו כתב בין השאר: "אני תמה האם יש לך כשהב"ט מושג מה מתרחש בצה"ל בעניין זה. את אלי גבע ממשיך צה"ל לדחות במפקד בעוד הוא מזדרז לאמץ את הדוגמא האישית והחינוכית המפוקפקת של מי שהיו מעורבים בפעילות טרור רצחניות" כתב ח"כ שריד.

ח"כ מורשה חיים דרוקמן, אמר בתגובה כי דברי שריד בעניין גבע הם כבחינת "זעקת הקוזאק הנגזל". לדעתו אין כל דמיון בין אנשי המחתרת היהודית לבין מעשיו של גבע "שכן הראשונים לא עזבו את חייליהם בשעת קרב. דבר שעשה גבע ובגללו נענש. לעומתו הביעו חברי המחתרת חרטה מוחלטת על מעשיהם".

צבן: שרים שבויים בידי בנקאים

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר"

"הממשלה בהנהגת פרס-שמיר-מודעי רשמה אתמול שיא חדש בהתחמקות", אמר יאיר צבן (מפ"ם), בהתייחסו להחלטת הממשלה לדחות לשבוע הבא את הדיון בפרשת רפאל רקאנטי.

צבן סבור כי אתמול הוכיחו שרים בממשלה כי הם אכן שבויים בידי הבנקאים. על הכנסת להפעיל עתה את מלוא סמכותה, כולל בתחום החקיקה, כדי שהמסקנות האישיות בדו"ח בייסקי יבוצעו כלשונן וברוחן.

צלצול מהיר

פנחס שגיב, יו"ר ועד עובדי משרד התמ"ת

האווירה קשה מאוד ויש תחושה של פחד ואי-שיתוף-פעולה מצד השר

מאז נכנס השר שרון למשרד התמ"ת, אתם מוחים ומוחים על המינויים הפוליטיים במשרד זה.

כן. לפני שנה מחינו על מינויים של שמונה נספחים מסחריים, ואז ישבנו עם השר והגענו לסיכום מסויים, אלא שהסיכום לא יושם. ולפני כחודש נעשה מחזור נוסף של שלושה מינויים פוליטיים, רק שהפעם הם מכונים "קצינים". זאת, שלא לדבר על הפקחים ה"מנויים", שמונו לפני קרוב לשנתיים, ועבודתם עדיין נמשכת וגם איננה מצטמצמת לעבודות פיקוח בלבד.

ומה היתה תגובתכם?

ביקשנו להיפגש עם השר, אלא שהוא התפרץ בצעקות והישיבה התפוצצה. אז הכרזנו על סכסוך-עבודה ואנחנו מתכוונים לפנות לבג"ץ, גם בגלל המינויים הפוליטיים וגם בגלל הנסיונות הנמשכים להכניס למשרד עובדים בדרכים פסולות. כך, למשל, נפסלו שניים מעובדי המשרד במכרזים פנימיים, מה שאיפשר לשר להביא אנשים משלו ממשרדים ממשלתיים אחרים. מנהל לשכת הסחר הממשלתית פרש, ובשיחות פנימיות נאמר, שהוא לא הסתדר עם השר. וממנהל חטיבת המזון נטלו את תפקיד הממונה על חטיבת הסרט הישראלי ומסרו אותו למישהו אחר. וכשהיה צריך למנות עובדים שלו לדירקטוריונים ולמועצות-המנהלים של החברות והרשויות במשרד, טען השר שהם אינם מיישמים, כביכול, את מדיניותו, והתוצאה – עובדים ותיקים ומסורים פורשים בטרם עת וקידומם של האחרים נבלם, על-אף ההסכם שעשינו בעניין זה עם הנהלת המשרד.

מהי האווירה במשרד התמ"ת היום?

האווירה קשה מאד, ויש תחושה של פחד ושל אי-שיתוף-פעולה מצד השר. הפקידות הבכירה במשרד חשה שמתעלמים ממנה ואין משתפים אותה בהחלטות, וכל זאת במגמה לשנות לחלוטין את פני המשרד על-ידי הכנסת יותר ויותר אנשים מן החוץ. אף פעם לא היה משרד פוליטי, המינויים היו מקצועיים ואנשים עשו את עבודתם. קשה להתרגל לאווירה הזאת של דיבורים ופירסומים מכוונים הנעשים מתוך מגמה מאד מסויימת.

אתי רונאל

"השב"כ פוסל מורים ערבים ומעודד הלשנות"

מאת כתב "על המשמר"

"הרשימה המתקדמת לשלום" טוענת שהשב"כ פוסל מטעמי [...] מועמדים ערביים הרוצים ללמוד בסמינר להוראה. טענה זו הועלתה [...] לא חתום שהתפרסם בגיליון-יוני של "אלטרנטיבה", בטאון [...] המתקדמת.

בעל המאמר אינו מערער על עצם האפשרות לפסול מועמדים [...] מטעמי ביטחון, אלא על-כך שהפסילה נעשית בחשאי, לנפסלים לא [...] את נימוקי הפסילה ואין פורום מוסמך שבפניו הם יכולים לערער על [...] ח"כ מתי פלד העלה את הבעיה בוועדת החינוך של הכנסת עוד [...] זו, והציע שכל מידע מרשיע על מועמד ערבי להוראה יובא [...] בית-משפט שיפסוק בנושא. לטענתו של ח"כ פלד, בין אלה שנפסלו [...] השב"כ יש גם קצין דרוזי במילואים.

הלשנות בשכר

טענה נוספת שהעלה ח"כ מתי פלד היא שתלמידים ערביים קיבלו [...] משירותי הביטחון על־מנת שילשינו על התבטאויות חריגות של [...] תופעה זאת יוצרת אווירה עכורה בבתי-הספר; המורים חוששים [...] שווא ונקמנות ויודעים שאם ייפסלו לא יוכלו להתגונן בפני האשמות [...] שחר, ואין להם זכות ערעור. לטענת ח"כ פלד, מנכ"ל משרד החינוך [...] שמואלי, התחמק מתשובה לשאלותיו בעניין.

מחלוקת בהסתדרות

(סוף מעמוד א')

בשיחות את המזכירה הנבחרת, דבר שהוא תקדים מסוכן לדברי [...] שהוסיף: "אין להפקיד מזכיר של איגוד מקצועי". לעומתו [...] מזכיר מועצת פועלי עפולה יעקב אבימור את פיטוריה של [...] באומרו "כי אם היא לא תתפטר בעצמה יש לכנס את המוסדות ולהדיחה. הוא האשים את כהן בהחרפת הסכסוך וציין כי אם היא [...] מתפטרת "בעוד מועד" היתה החרפת השביתה נמנעת. לדברי [...] הסתדרות עובדי המדינה ראובן בן-עמי נקטו ראשי ההסתדרות בצעד [...] נכון, ואילו אחיות בתי-החולים הם שהפקירו את מזכירת הסתדרות האחיות.

ידידות מי שבחר בה

הברפלד סקר את המהלכים ליישוב הסכסוך ותבע מנציגי הממשלה והאחיות שלא להיתפס לשיקולי יוקרה ולקדם את [...] קיטר שסיכם את הדיון ציין שכהן היא המזכירה הנבחרת [...] ואין רשאים מוסדות הסתדרותיים אחרים להעבירה מתפקידה אלא רק המוסדות שבחרו בה. הוא הדגיש כי כתוצאה מחוסר האמון שהשתרר במערכת בין אחיות בתי-החולים לבין המזכירה הכללית לא נותרה ברירה אחרת אלא לנסות ולפתור את הבעייה האירגונית של הקמת חטיבה נפרדת, שהיתה אחת העילות למשבר הנוכחי. [...] עמד על כך ששלמותה של הסתדרות האחיות תישמר וחטיבת אחיות בתי-החולים תהיה במסגרת הסתדרות האחיות. (ראו כתבה בעמוד הכלכלי).

ביום השלושים למות חברתנו היקרה

רבקה סגל ז"ל

ביום שלישי, 8.7.86, בשעה 16.00

נעלה לקברה לגילוי המצבה ונתייחד עם זכרה

המשפחה וקיבוץ [illegible]

התקפה בוטה על שמיר

(סוף מעמוד א')

ראש ממשלה בתקופת הפיגוע באוטובוס ומינוי ועדות החקירה.

התצהירים של אנשי השב"כ לבג"ץ יוגשו היום. התצהירים של ראש השב"כ ואחד מהבכירים, יתייחסו לחנינה שניתנה להם והפירוט מדוע ביקשו את החנינה.

מאחר שקיים הפרש של שבוע בין מועד הגשת התצהירים מטעם אנשי השב"כ, לבין מועד הגשת התצהירים מטעם קבוצה אחרת, בה כלולים הממשלה ומ"מ ראש-הממשלה – הועלתה השערה, כי מייצגי אנשי השב"כ יבקשו מבג"ץ ארכה להגשת התצהירים, כדי להגישם יחד עם הממשלה והנלווים אליה וכך לא לתת לאחרונים יתרון בהכנת התצהירים.

ראש הממשלה שמעון פרס וממלא-מקומו יצחק שמיר עשויים להיוועד היום כדי לדון בתצהירים שיוגשו לבג"ץ מחר ובעוד שבוע, ולשקול את האפשרויות השונות. מועד הפגישה טרם נקבע.

תצהירו של שמיר

בינתיים נודע, כי מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר עומד להסביר בתצהיר שיגיש לבג"ץ את עמדתו מדוע לא לבטל את החנינות ומדוע לא ייתכן, שאחרי שניתנו חנינות תיפתח חקירה. שמיר יטען, כי החנינות נועדו, בין היתר, לדלג על הצורך בחקירה. יחד עם זאת הוא יאמר, כי הוא תומך בקיום בדיקה, בעיקר בידי אנשי מקצוע, שתיסוב על נוהלים לעתיד של עבודת השב"כ ותמסד את היחסים בין ראש הממשלה וראש השב"כ בנוהלים ברורים ולא על-פי המסורת שהתגבשה במשך השנים. אחד הדברים ששמיר יצביע עליהם כטעונים-תיקון הוא אי-קיומה של תרשומת שיחות בין ראש הממשלה וראש השב"כ.

מקורבי שמיר אמרו אמש, כי שמיר מסכים לבדיקה עניינית, שתעסוק בנוהלי עבודה לעתיד, אך אינו מסכים לחקירה, שכל כולה תוקדש לבדיקת מה שהיה בעבר, כדי לתפוס אשמים בדבר-מה שאין בו אשמים.

המשטרה חייבת לחקור

פורום "שרינו" של המערך התכנס אתמול בבוקר בלשכת ראש הממשלה לפני ישיבת הממשלה, כדי לדון בשאלה אם יש מקום לפעולה מסויימת לפני התכנסות בג"ץ בעוד שבוע וחצי. שר המשטרה חיים בר-לב, שהתייחס לתצהיר שצריך להגיש לבג"ץ מפכ"ל המשטרה, אמר, כי המשטרה תהיה חייבת לחקור את תלונת עו"ד זכרוני בעניין פרשת השב"כ – אלא אם תחליט הממשלה על צורת חקירה אחרת.

חריש ימליץ: חקירה

ב"שרינו" סוכם, כי אין טעם להביא לממשלה את הצעת ההחלטה להקים ועדת חקירה ויש להמתין עד לסיום הדיון בבג"ץ. יחד עם זאת נאמר ב"שרינו", כי יש אפשרות שהיועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש יפנה לממשלה בבקשה לציידו בעמדה לקראת הבג"ץ. במידה שחריש ירצה להמליץ על הקמת ועדת חקירה בתצהיר שיגיש לבג"ץ, עשוי הנושא לעלות בממשלה עוד לפני הגשת התצהירים לבג"ץ. במקרה זה לא יימצא רוב לוועדת חקירה, אלא אם חריש יצליח לשכנע את שמיר בעניין זה. בשבוע שעבר נועד חריש עם שמיר.

שרון בעד בדיקה

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון הביע אתמול תמיכה, בראיון ברדיו, בחקירת נוהלי העבודה של השב"כ, אך הביע התנגדות להקמת ועדת חקירה לבדיקת חלקו של הדרג המדיני בפרשת השב"כ. שרון אמר, כי "מדינת ישראל קטנה מדי ורצוצה מדי מכדי שתוכל לעמוד בטלטלות הנוראות האלה". הוא אמר עוד, כי "בהחלט צריך מדי פעם לבדוק בכל גוף, וגם בגופים חשאיים, את נוהלי עבודתם ולוודא שהם עובדים בהתאם לנוהלים התקינים. יכול להיות שצריך אחת לכמה שנים לבדוק גם מבלי שקורה ארוע כזה או אחר."

הפתעה: משה מן – מנכ"ל בנק המזרחי

מאת אייל שגב, כתב "על המשמר"

מועצת המנהלים של בנק המזרחי, החליטה אמש במפתיע לבחור במשה מן, מנכ"ל בנק טפחות, לתפקיד מנכ"ל בנק המזרחי, זאת לאחר שהמועמד המועדף ראוי, עד אתמול אחה"צ, יצחק יגר, הודיע לבנק בשעות אחה"צ כי הוא מסיר את מועמדותו.

הסיבה לכך היא ככל הנראה סירובו של אהרון מאיר להתפטר ממועצות המנהלים של חברות הבנות של הבנק, בעוד שיגר הציב, כאחד התנאים שלו לקבלת התפקיד, את התפטרותו של אהרון מאיר מכל תפקידיו בבנק.

הודעתו של יגר, שהפתיעה את חברי מועצת המנהלים של הבנק, אילצה אותם לפנות תוך כדי ישיבת הדירקטוריון, למשה מן ולבקשו לקבל על עצמו את התפקיד כדי למנוע דחייה נוספת במינוי מנכ"ל לבנק המזרחי. לאחר פעולות שכנוע, הסכים מן לקבל על עצמו את התפקיד. הוא יכנס כבר היום לתפקידו החדש.

לא ברור אם בשבוע

(סוף מעמוד א')

חריש לא תמך

היועץ המשפטי יוסף חריש קרא את חוות-דעתו והביע חשש כי השעייתו של רקנטי לא תעמוד במבחן בג"ץ. "הרי ועדת בייסקי הציעה בעצמה לתקן את החוק וזה בשלעצמו מלמד כי ישנה כאן בעייה", אמר.

במהלך הישיבה היה עימות בין ראש-הממשלה שמעון פרס ושר-המשפטים יצחק מודעי, לבין הנגיד מיכאל ברונו. מודעי חקר את ברונו וקטע את דבריו.

בשלב מסויים השיב ברונו: "אני לא הייתי בטוח שבכלל יתנו לי לדבר כאן או לדון בנושא".

רה"מ נזף בברונו

פרס נזף בברונו: "אני קובע כאן את סדר-היום. ביקשת ממני להעלות את הנושא וכך עשיתי". מספר שרים העריכו כי ייתכן שלא יהיה רוב בעד השעייתו של רקנטי בשבוע הבא. שרים אחרים הטעימו כי למרות שלמספר שרים "לא נעים" להצביע נגד רקנטי, הם יעשו זאת למרות הכל. בדיון נדחתה הצעתו של השר יגאל הורוביץ – שהיה בין נחקרי ועדת בייסקי – להעביר את הנושא להכרעת ועדת השרים שמונתה לטפל בדו"ח בייסקי. הוועדה הזאת עדיין לא התכנסה.

ירון אליוסף, כתב "על המשמר", מוסר:

"חברי הממשלה ביקשו להבין את המצב המשפטי עד סופו ולכן דחו את החלטתם בעניין רקנאטי ליום ראשון", אמר אתמול שר הכלכלה גד יעקבי בוועדה הכלכלית-חברתית של מפלגת העבודה, שהתכנסה בבית המפלגה בתל-אביב. יעקבי אמר כי אין בהחלטת הממשלה בעניין רקנאטי שום רמז לעמדתה בנושא.

ביילין סרב לחתום על התצהיר לבג"צ

מאת כתב "על המשמר"

מזכיר הממשלה יוסי ביילין אישר אתמול כי הוא סרב לחתום על התצהיר של שר-המשפטים לבג"צ. עוד ביום ששי פנה אליו יוסף בן-אור מהפרקליטות וביקש ממנו לחתום על הבג"צ. ביילין אמר לכתבנו כי הוא השיב תשובה שלילית היות שהתצהיר הוא של שר-המשפטים ולא של הממשלה כולה וההגיון אמר כי מי שנתבקש על ידי הבג"צ להשיב, הוא שיחתום על התצהיר. "אם התצהיר היה בשם הממשלה הייתי חותם עליו. אך ההגיון אומר ששר-המשפטים הוא שיחתום על התצהיר," אמר ביילין.

השמטה

בכתבה על "פורום" המרכז החקלאי, שדן במצבה של החקלאות ושהתפרסמה ב"על המשמר" ביום ו', הושמטו בטעות דבריהם של דב מיהרן (רוחמה), נציג ברית התנועה הקיבוצית וגרשון סוקול (מעגית), שניהם נציגי הקיבוץ הארצי במרכז החקלאי. דבריהם יפורסמו בנפרד.

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל-אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3–43360–4
המען למכתבים: שירות שק-דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן-יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102–121. טל' 6–225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' [...] 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

נאמני מרקוס ניסו לבצע "הפיכה"; אקינו והרמטכ"ל: אנו שולטים במצב

המורדים התבצרו במלון סמוך למנילה והכתירו שר החוץ לשעבר, טולנטינו, לנשיא ● 200 חיילים הצטרפו למורדים המתבצרים ● רוב תושבי מנילה נותרו אדישים ל"הצגת ההפיכה"

מנילה. — נאמני פרדיננד מארקוס, נשיאה המודח של הפיליפינים, חוללו אתמול הפיכה והכריזו על הקמת ממשלה חדשה בפיליפינים, בתמיכת 200 אנשי צבא ונחתים, בהנהגת שר החוץ לשעבר, ארטורו טולנטינו, בן 75, שהכריז על עצמו כנשיא בפועל.

נשיאת הפיליפינים קוראזון אקינו, שיצאה לסיור בדרום האי מינדנאו, כינסה מסיבת עתונאים ובה הכריזה, כי טולנטינו עלול לעמוד לדין באשמת בגידה, וכי היא הוציאה צו לעצור כל מי שינקוט במעשי אלימות.

היא הורתה, כי תטוס בחזרה למאנילה היום, כדי לטפל במרד, ואמרה כי היא בטוחה שכל העניין נעשה בתמיכתו של מארקוס.

רמטכ"ל צבא הפיליפינים, גנרל פידל ראמוס, שעמד לצידה של הנשיאה אקינו במסיבת העתונאים, אמר: "אנחנו שולטים במצב... באיזור מלון במאנילה (שם התבצרו המורדים) אנו מקיימים מגעים של דו-שיח עם נאמני מארקוס."

טולנטינו אמר, בעת שהכריז על ממשלה חדשה, בראשותו, כי הוא מעוניין שראמוס ושר ההגנה אנרילה יישארו בתפקידיהם, כדי להבטיח את המשך המלחמה במורדים הקומוניסטים.

במאנילה, קרא אתמול היו"ר לשעבר של הפרלמנט הפיליפיני, ניקאנור איניגואז, לפני חמשת אלפים מנאמני מארקוס, איגרת מהנשיא המודח לטולנטינו, שבה הוא מסמיך אותו ליטול לידיו את השלטון, עד שובו הביתה.

שישה גנרלים התבצרו יחד עם טולנטינו בבית-מלון במרכז מאנילה.

שר ההגנה אנרילה בא לנהל עימם מו"מ ודחה את הצעתם לשמש שר הגנה בממשלתם. "אני מודה להם על הצעתם, אולם אינני מחפש תפקיד חדש," אמר אנרילה, אחד היוזמים של ההפיכה הצבאית, שהביאה להדחת מארקוס.

בראיון ברדיו הפיליפיני, אמר שר-ההגנה אנרילה: "אנו דנים במצב שנוצר עם כל הקצינים הבכירים. אולם הכוח איננו בידינו, אלא בידי העם עצמו".

העם אינו ממהר להתייצב מאחורי הממשלה החדשה. להוציא 5,000 מנאמני מארקוס שערכו עצרת לפני הכרזתה של ממשלת טולנטינו, נשארו יתר תושבי בירת הפיליפינים אדישים להתרחשויות והמשיכו בעיסוקיהם הרגילים.

בוושינגטון הודיע דובר הבית הלבן, כי ארה"ב ממשיכה להכיר בממשלת אקינו.

סגן נשיא הפיליפינים, סלוואדור לאורל, שבא לביקור במאוריה, אמר כי אין כל סיכוי להפיכת הנגד. "הקבוצה המורדת קטנה מאוד ואין להם סיכוי להצליח," אמר.

בהתייחסו לטולנטינו, אמר: "איש אינו שם לב אליו."

חיילים מתומכי מארקוס, נשיאה המודח של הפילפינים, בהגיעם אתמול, חמושים, לעצרת שנערכה אתמול במרכז מאנילה, בהשתתפות 5 אלפים מאוהדי מארקוס. (צילום: איי.פי.)

סופר: חלה התקדמות בשיחות-טאבה

קאהיר. - היועץ המשפטי של משרד החוץ האמריקני, אברהם סופר, הודיע אתמול על התקדמות בשיחות שקיים עם מדינאים מצריים בעניין טאבה, ועמד לשוב אמש לירושלים.

סופר קיים שתי שיחות עם שר החוץ המצרי, עיסמת עבדל מאגיד, ואמר לכתבים, כי הגיש למצרים רעיונות חדשים שהעלתה ישראל, נאמר בידיעה.

ביינתיים הודיעו מקורות רשמיים במצרים, כי שר התיירות המצרי, פואד סולטאן, הוזמן לבקר בישראל, אולם טרם נקבע תאריך לביקור. עתון מקומי מסר, כי סולטן יבקר בישראל עוד השבוע. (ע"ר, ע"צ)

האגודה לזכויות האזרח מתנגדת לאיסור אוטומטי לפרסם שמות חשודים

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

לקראת הדיון שייערך היום בוועדת השרים לענייני חקיקה בהצעת החוק לאיסור פירסום שמות חשודים, הביעה האגודה לזכויות האזרח בישראל התנגדות להצעת משרד המשפטים, אשר קובעת איסור אוטומטי על פרסום שמו של חשוד כמועד פתיחת החקירה המשטרתית. הצעה זו יש בה פגיעה בלתי מוצדקת ובלתי הכרחית בחופש העיתונות, סבורה האגודה. לעומת זאת היא סבורה שיש מקום לחקיקה אשר מטרתה להגן על פרטיותו ושמו הטוב של אדם כאשר מתנהלת נגדו חקירה.

האגודה מציעה חקיקה אשר תכלול:

● מתן סמכות לבית משפט לאסור פירסום שמו של חשוד בשלב שלפני הגשת כתב אישום.

● הטלת חובה על עיתון לפרסם עובדת אי-הגשת כתב אישום או זיכוי באותה מידת הבלטה שבה פורסמה הידיעה על היות האדם חשוד.

● איסור פלילי על פרסום הדלפות מחקירות.

● האפיפיור יוחנן פאולוס השני יצא בהתקפה חריפה על הממשלה הסנדיניסטית בניקאראגואה, ששלחה לגלות את בישוף הכנסיה הקתולית, פאבלו אנטוניו וגה.

● צעיר פולני יצק על עצמו דלק והעלה עצמו באש בשבת, ליד הקונסוליה הסובייטית בהאמבורג, מסרה המשטרה. הוא זוהה כמארק קוצ'אל, בן 26, מהעיר שצ'צ'ין. אין יודעים מה היה המניע שלו. הקונסוליה הסובייטית סירבה להגיב. (ע"ר)

שמשון חברה לבטוח בע"מ

"שמשון" חברה לביטוח בע"מ

דין וחשבון מקוצר ומאזן ליום 31 דצמבר 1985

	באלפי ש"ח	31.12.84 באלפי ש"ח
השקעות		
אג"ח של הממשלה	28,079	25,626
מניות בחברות ביטוח אחרות	—	10
הלוואות ופקדונות בבנקים	12,770	7,745
משרדים להשכרה	664	10
	41,513	33,391
רכוש קבוע	424	323
פרמיות לגביה ויתרות בידי סוכנים	658	923
חברות ביטוח		
סכומים לקבל במזומנים		
ורכוש אחר	1,333	1,547
	43,928	36,184

	באלפי ש"ח	31.12.84 באלפי ש"ח
הון עצמי	1,729	1,656
עתודות לסיכונים יוצאים מהכלל	3,163	2,010
עתודות ביטוח	36,832	30,076
תביעות תלויות	5	635
חברות ביטוח		
והתחייבויות אחרות		
ויתרות זכות	2,199	1,807
	43,928	36,184

"שמשון" חברה לביטוח בע"מ

דו"ח רווח והפסד מקוצר לשנה שנסתיימה ב־31 דצמבר 1985

	באלפי ש"ח	שנה קודמת באלפי ש"ח
רווח בטוחי	419	283
הכנסות מהשקעות שלא נזקפו לדו"חות העסקיים	609	1,630
הוצאות הנהלה שלא נזקפו לדו"חות העסקיים	(509)	(1,161)
	519	722
הפרשה למסים על הכנסה	446	458
רווח נקי לשנה	73	264

1. דין וחשבון מפורט ומלא עם ביאורים של הנהלת החברה כולל דין וחשבון של מבקרי החשבונות ימסר במשרדי החברה, רח' ויצמן 4, תל-אביב.
2. הפרסום הנ"ל נעשה בהתאם לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח תשמ"א 1981

"שמשון" חברה לביטוח בע"מ

דו"ח מקוצר על עסקי ביטוח חיים לשנת 1985

	באלפי ש"ח	שנה קודמת באלפי ש"ח
פרמיות	12,731	10,144
הכנסות מהשקעות	3,250	2,300
גידול בעתודות ביטוח	(6,031)	(4,295)
	9,950	9,349
תביעות בשנת הדו"ח	3,139	3,109
הפרשה לסיכונים יוצאים מהכלל	1,103	290
הוצאות הנהלה ודמי עמילות	5,287	4,697
רווח ביטוחי לשנה	419	253

בשם מועצת המנהלים
אלפרד גולץ, יו"ר
דוד סר, מנכ"ל

מבטחת הסנה

"המצב במושבים — 5 דקות אחרי 12"

ראשי תנועת המושבים יפתחו בשביתת־שבת מול משרד רה"מ

אם רה"מ לא ייענה עד היום בערב לתביעות לממש ההחלטה על הזרמת 175 מיליון דולר ממקורות שונים להצלת המשקים המשפחתיים

מאת יוסף גלילי

אם ראש הממשלה לא ייענה עד היום בערב לתביעות המסורות בתוכנית להצלת המשק המשפחתי־מושבי, יפסיקו נציגי תנועת המושבים את פעילותם במוסדות הממלכתיים והציבוריים ויקיימו ביום שלישי שביתת שבת ליד משרד ראש הממשלה.

בישיבה השתתפו שר החקלאות אריק נחמקין, יו"ר המחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית ניסים זווילי, ח"כ אפרים שלום, מזכירי התנועה גדליהו גל ויהונתן דניאל ופעילים מרכזיים אחרים. בה הוחלט להמשיך במאבק למימוש התוכנית, עד שראש הממשלה יאשר אותה.

המדובר בגיוס 175 מיליון דולר להמרת חובות מעיקים ל־27 אלף בעלי משק במושב המשפחתי.

מטה החרום הטיל על השר אריק נחמקין, נסים זוילי וח"כ אפרים שלום להגיש מכתב אישי זהה, כל אחד בנפרד, עד יום שני בבוקר, בו הם תובעים לאשר ולממש לאלתר את תוכנית הצלת המשק המשפחתי.

במכתב מודגש שבתקופה שבה תנועת העבודה שותפה לשלטון, אין כל הצדקה שייהרס המשק המשפחתי. "כל האחריות על הממשלה. משום שהסוכנות היהודית הסכימה לתוכנית ותיקצבה אותה. לפי ההצעה, על הממשלה להקציב 45 מיליון דולר, הסוכנות 60 מיליון דולר, הבנקים, על חשבון החזר ריבית קצוצה שנגבתה על ידם — 40 מיליון דולר, ו־25 מיליון דולר על־ידי המתיישבים, מכל זרמי המשק המשפחתי־מושבי".

ניסים זוילי, אמר לכתבנו כי "המצב חמור, זה 5 דקות אחרי השעה 12". הוא הוסיף: "אנו מאמינים שכל אגורה שתושקע בהצלת המשק המשפחתי, תמלא יעד לאומי חשוב ואין בכך בזבוז כסף ממלכתי".

ח"כ אפרים שלום חבר ועדת הכספים של הכנסת אמר כי מטה החרום תובע מראש הממשלה לזמן מיד את הגורמים הממלכתיים ואת מזכירות תנועת המושבים, כדי למצוא פתרון מיידי להמשך הייצור בענפי המשק המשפחתי ולעצור את ההידרדרות.

"כופר שיפוץ" דורשים בבריה"מ מאלכסנדר קושניר למרות שקיבל היתר יציאה

מאת שלמה גלזר
כתב "על המשמר"

לפני כחודש קיבל אלכסנדר קושניר (בן 38) מהנדס בנין ממנהיגי תנועת הסירוב באודיסה בבריה"מ, את היתר היציאה המיוחל. לפני 13 שנה יצאו אמו ואחיו את בריה"מ והובטח למשפחה שאלכסנדר קושניר יגיע חצי שנה אחריהם. חצי שנה זו התארכה מאוד. קושניר היה אמור להגיע לארץ ב־2 ביולי אבל משרד השיכון באודיסה מסרב לחתום על ניירותיו, בטענה שעליו לשלם עבור שיפוץ ביתו, אך עדיין לא נקב בסכום הדרוש, וכך, מנימוקים בירוקרטיים למרות שקיבל היתר יציאה נמנע מאלכסנדר קושניר לעלות לארץ.

חברת הכנסת חייקה גרוסמן סגנית יו"ר הכנסת שיגרה מברק לנשיא צרפת פרנסואה מיטראן שבו העלתה את הנושא כולו, וביקשה מנשיא צרפת להעלות את העניין בעת ביקורו הקרוב בבריה"מ.

קיבוץ עין השופט המאמץ את אלכסנדר קושניר ומשפחתו קורא לשלטונות בריה"מ לאפשר את יציאתו לארץ.

משפחות המחבלים מאוטובוס 300 עתרו לבג"ץ שיורה על חקירה

תנועת ר"ץ פנתה בבקשה להכליל את שמיר בין המשיבים לעתירתה

בני משפחותיהם של שני המחבלים שנרצחו לאחר ההשתלטות על אוטובוס קו 300, עתרו אתמול לבג"ץ כדי שזה יורה לחקור את חלקו של הדרג "המדיני", ובמיוחד של יצחק שמיר בפרשה, לאור הודעתו של ראש השב"כ בבקשת החנינה, כי פעל בסמכות וברשות.

בני המשפחות של השניים טוענים גם, כי יש חשש שהשניים לא נמנו עם המחבלים חוטפי האוטובוס אלא היו נוסעים. "הם לא היו בין חוטפי האוטובוס כלל, אלא נימנו עם נוסעיו הרגילים ונחשבו לחוטפים ללא בדיקה וחקירה מספיקות, או מתוך טעות שהשתררה במקום עקב החטיפה האמורה והשתלטות כוחות הבטחון על האוטובוס", טוענים העותרים.

העתירה הוגשה על־ידי דודו של אחד משני המחבלים, ואביו של השני באמצעות עו"ד פליציה לנגר, והיא מכוונת נגד ממשלת ישראל, שר המשטרה, היועץ המשפטי לממשלה ונשיא המדינה.

תנועת ר"ץ, שהגישה עתירה לבג"ץ בעניין פרשת אוטובוס 300, פנתה עתה לבית המשפט העליון בבקשה לצרף את ממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר למשיבים לעתירה. טרם ניתנה החלטת בית המשפט לבקשה זו.

נדחתה הצעה לקצץ ב־50% תקציב פעילותו של הקבה"א בחו"ל

אפרים רוזן, מזכיר הקבה"א: יש לנו מסר ייחודי שאנו מנסים להנחיל ליהדות הגולה

מאת שלמה גלזר
כתב "על המשמר"

האם אנו שותפים למעשה הציוני הפעיל, מעבר להגשמה ציונית אישית של כל אחד מאתנו, היקשה אפרים רוזן מזכיר הקיבוץ הארצי בפתיחת הדיון על פעילות הקיבוץ הארצי בתפוצות.

אני מאמין שכן. אני מאמין שיש לנו מסר ייחודי שאותו אנו מנסים להנחיל ליהדות הגולה. בתקופה של אי הסכמה ציונית, קשיים רבים ושפל בעליה, יש לנו היום בעיה ברמת ההסכמה והמוטיבציה לפעילות בחו"ל בקיבוץ הארצי עצמו.

השאלה היא איזה אתגר אנו רואים במעורבות פעילה במערכת הציונית העולמית. השנה הבאה היא שנת בחירות בעולם היהודי, ויש לעשות כל מאמץ להחזיר את ההגמוניה של תנועת העבודה לתנועה הציונית העולמית ומוסדותיה. בהמשך הדיון הוצגו הבעיות הייחודיות של כל יבשת שבה פועלים הקיבוץ הארצי ומפ"ם. דני גל מקיבוץ מעברות שסיים לפני כחודש את שליחותו כרכז המשלחת בצפון אמריקה אמר כי להערכתו יש הגזמה בתיאור התהליכים השליליים העוברים על העם היהודי ביבשת זו. פעולת הקיבוץ הארצי כיום מתנהלת בצפון אמריקה לפי סדרי עדיפות הבאים:

א. עליה לקיבוץ ולארץ. ב. עידוד תוכניות קצרות וארוכות לבני נוער בישראל. ג. פעילות פוליטית וד. גיוס כספים.

אבי בן דרור מרמות מנשה שהגיע לדיון בוועד הפועל כמעט מהמטוס (הוא סיים כמה שעות קודם לכן את ריכוז משלחת הקיבוץ הארצי באמריקה הדרומית) אמר, כי יש אקלים נוח לפעילות ענפה בדרום אמריקה. אנו פועלים בשש מדינות, מקסיקו, ונצואלה, ברזיל, ארגנטינה, צ'ילי ואורוגוואי. קיימים קשרים נרחבים עם אישים פוליטיים ומעורבות עמוקה בכל רבדי הקהילה. "השומר הצעיר" היום זה יותר מתנועת נוער בדרום אמריקה, זהו זרם ביהדות, ולכן אנו מטפלים בכל הגורמים שם ולא רק בעידוד עליה. יצחק שצ'ופק מנחשון שהיה שליח פוליטי בצרפת ציין, כי אין כתובת אחרת המייצגת את השמאל בישראל בחוגי הצעירים באירופה כמו מפ"ם והקיבוץ הארצי. הפוטנציאל באירופה הוא עצום וחשוב לדעת שהסוציאליזם הוא חלק מהמרקם החברתי.

יגאל וילפנד מעין השופט מהפעילים המרכזיים בקיבוץ הארצי בנושאי יהדות בריה"מ, קרא קריאה נרגשת להחליץ למאבק למען יהדות זו.

בסיכום הדיון נדחתה ברוב גדול הצעתו של אורי פינקרפלד מרבדים שהציע לקצץ ב־50 אחוז את תקציב הפעילות של הקיבוץ הארצי בחו"ל ולהטיל על ההנהגה העליונה להערך בהתאם.

הוועד הפועל אימץ את הצעת הסיכום של דני גל האומרת שהוועד הפועל של הקיבוץ הארצי מטיל על ההנהגה העליונה לערוך את תקציב תשמ"ז מתוך התחשבות באילוצים ובמגבלות הכלכליות של הקיבוץ הארצי.

הצעת התקציב תכלול הגדלה מירבית של מקורות מימון חיצוניים ותביא בחשבון חסכון ויעול המערכת.

חברת החשמל לישראל

אגף האספקה והאחסנה – מח' חקר שווקים ומכרזים, ת.ד. 10, חיפה 31000

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור / אספקה / שרות כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא
13482	הפקת חוברות דין וחשבון ארצי שנתי על תאונות בעבודה 1985
	המועד האחרון להגשת ההצעות למכרז הנ"ל הינו: 24.7.86
13428	עגורנים תלויים לבית המדחסים לתחה"כ "רוטנברג"
13435	מרכב אחורי מפיברגלס לנוסעים (גגונים) לרכב עבודה
13447	התקשרות שנתית לאספקת שרותי פרסום בעתונות
13449	מחזיקי מרחק
13486	התקשרות שנתית לאספקת שרותי נקיון במתקני ובמשרדי תחה"כ מאור־דוד בחדרה
13471	כבלי פיקוד מסוככים עם בידוד P.V.C. לתחה"כ "רוטנברג"
13472	ייצור והרכבת פריטים בארגז פוליאסטר 3x350 אמפר
13475	כבלי נחושת
13477	ברגי מכונה רגילים
13485	כבלי נחושת
13495	תילי נחושת שזורה
	המועד האחרון להגשת ההצעות למכרזים הנ"ל הינו: 31.7.86

לקבלת טפסי המכרז ופרטים נוספים יש לפנות החל מהיום בשעות 09.00–13.00 למח' חקר שווקים ומכרזים בתחנת חכה חיפה. או בכתב לפי המען הרשום לעיל. להצעה יש לצרף אישור על נוהל פנקסי חשבונות ורשומות מפקיד השומה או מרואה חשבון וכן אישור שנתי לעוסק מאגף המכס. – הצעה ללא אישורים ברי תוקף – לא תובא לדיון. על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע עד למועדים המצוינים לעיל, שעה 13.30 למשרדנו בחיפה. אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

אנשים ואירועים

צעירי מפ"ם מחתימים עוברים ושבים בחיפה על עצומה להקמת ועדת חקירה בפרשת השב"כ. דוכנים דומים הוקמו בערים אחרות ברחבי הארץ.

הרמטכ"ל פותח היום בביקור רשמי בארה"ב

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

הרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי פותח הבוקר בביקור רשמי בארה"ב. הרמטכ"ל ישהה שם כ־8 ימים כאורח ראש המטות המשולבים של ארה"ב אדמירל קראו. ביקור הרמטכ"ל הוא למעשה ביקור גומלין לביקורו של קראו בארץ לפני מספר חודשים.

אל הרמטכ"ל נלווים רעייתו, רעיה, ראש לשכתו סא"ל גיורא עינו והאלוף עמוס ירון, שנתמנה כנספח צה"ל בוושינגטון במקומו של האלוף אורי שמחוני.

רב אלוף לוי יבקר בשבוע הקרוב במתקני צבא ארה"ב, בחיל הנחתים (מרינס), בחיל האויר ובחיל הים האמריקני. כן נועדה לרמטכ"ל סידרת פגישות והרצאות בפני ועידת הנשיאים וקהילות של ישראלים ויהודים ברחבי ארה"ב.

כזכור, פירסמו לפני שבועיים כלי התקשורת בארה"ב, כי בכירים במימשל האמריקני שוקלים מחדש את ביקורו המתוכנן של הרמטכ"ל לאור המתיחות בין ישראל וארה"ב על רקע פרשת פולארד ומעורבותו של אל"מ אביעם סלע בפרשה זו.

מלשכת הרמטכ"ל נמסר אז כי לישראל לא הגיעה שום הודעה על שינוי בתוכנית ביקורו של הרמטכ"ל ואכן הוא יצא אתמול בבוקר כמתוכנן.

זובין מהטה ניצח על קונצרט־חינם בסנטרל פארק בניו־יורק

ניו־יורק. — מאות אלפי איש ערכו בשבת בערב פיקניק, תוך האזנה לקונצרט חינם שנערך על המידשאה הגדולה של הסנטראל פארק בניו־יורק לרגל יום ההולדת ה־100 של פסל החרות.

לדברי המשטרה, התאספו כ־600 אלף ניו־יורקים ותיירים לפני הבימה שמעליה ניגנה התזמורת הפילהרמונית של ניו־יורק, בניצוחו של זובין מהטה. במשך שעתיים האזינו לזמרי האופרה צארליין הורן, פלאסידו דומינגו, ליאונה מיטשל, שריל מילנס וכן לכנר הישראלי יצחק פרלמן.

בתוכנית, שהוצגה על־ידי קירק דאגלס ואנג'לה לאנסבורי, היו קטעים של האופרות "כרמן" ו"מדאם באטרפליי", וכן יצירות מאת היידן, ברליוז והקטע למקהלה מן הסימפוניה ה־9 של בטהובן.

הקונצרט נפתח בהימנונים הלאומיים של צרפת וארה"ב, והסתיים בשיר הפטריוטי "אמריקה היפיפיה". זיקוקין דינור האירו את פני השמים. (עתים)

מרתון קריאה של חברי אקדמיה לקראת ההחלטה על פרס נובל לספרות

שטוקהולם. — 18 החברים של האקדמיה השוודית יצאו לחופשה כשמזוודותיהם גדושות בספרים, כדי לקבוע מי יזכה בפרס נובל לספרות.

בישיבה האחרונה של האקדמיה, בסוף מאי, חילקה ועדת נובל רשימה סודית קצרה, ובה כחצי־תריסר שמות של סופרים.

"הרעיון הוא, שחברי הוועדה יקראו בעוד הם נמצאים בחופשה או באוויר הפתוח, כדי שיהיה להם מספיק מידע לקראת הדיונים שיתנהלו בסתיו", אמר מקור ספרותי שוודי.

בישיבה סודית סופית באוקטובר, תקיים האקדמיה — החוגגת השנה את יום השנה ה־200 להיווסדה — את ההצבעה המכרעת לגבי הזוכה בפרס לספרות, ששוויו השנה רבע מיליון דולר.

מאת חנה קים

לא קם לנו רמב"ם חדש

מדי פעם נשמעת שוב הצעקה כנגד הפסיקות המסולפות והארכאיות של בתי־הדין הרבניים כנגד נשים. אוכלוסייה גדולה של פסולי־חיתון מתפתחת וגדלה כאן, ואין מי שימצא לה פתרון. דייני בתי הדין אינם מעיזים לבצע הקלות ושינויים. לא קם לנו רמב"ם חדש, ואין פוסקים בעלי שיעור־קומה כמו חכמי מארוקו, שלפני שלושים שנה הבינו כי יש להתאים את ההלכה למציאות המתרחשת מסביבה, והקלו בדינים רבים.

הצעקה האחרונה בנושא זה נשמעה כשבוע שעבר מבין כותלי אולם ההרצאות שבכנסת.

זעקתן של מסורבות גט ושאר מעוני־דין של בתי הדין הרבניים נשמעה בשבוע שעבר מבין כותליה של הכנסת, סמוך לאולם המליאה, אך עדיין לא בו ■ שדולת הנשים בישראל, בראשותה של פרופ' אליס שלווי, קוראת לבצע שינויים בהלכה ולהתאימה למציאות ■ ד"ר רוזן־צבי: "הבעיה איננה בהלכה אלא במי שמפרש אותה"

פרופ' אליס שלווי — בראש שדולת הנשים

סמוך לאולם המליאה, אך לא בו, עדיין לא. נשים שעברו את עינויי הדין של בתי הדין הרבניים היו שם, וכן פעילות שדולת הנשים בישראל, בראשותה של פרופ' אליס שלווי. הרב שמחה מרון, לשעבר אב בתי הדין הרבניים, עזב את אולם ההרצאות בטריקת־דלת. הוא לא אהב את הצעקה הזו. כשניסה לדבר בזכותם של בתי הדין נתקל בהתקפות זעם מצד עשרות נשים, המכירות היטב את צדו האפל של המוסד שעמד בראשו. אם תוסיפו לזעם הזה את האגודות החילוניות שקמו בשנים האחרונות, את הסכם הממון של נעמ"ת, את ההפגנות כנגד הכפייה הדתית, את הלחץ הציבורי להחלת שעון הקיץ, ואת שריפת בתי הכנסת כפעולה פרובוקטיבית, ניתן להסיק כי הציבור החילוני, הפלורליסטי והבלתי־אחיד, מתחיל היום להתעורר.

הקריאה לבצע שינויים והקלות בפסיקות בתי הדין הרבניים, וזאת בעזרת כלים הלכתיים, נשמעה לא רק מפיה של פרופ' אליס שלווי ונשות השדולה, אלא גם מפיהם של משפטנים חובשי־כיפה כמו ד"ר אריאל רוזן־צבי וד"ר מיכאל קורינלדי. הראשון זכור כמי שהיה בין הראשונים שקראו לרפורמה בהלכה ולהתאמתה למציאות העכשווית וכמי שביצע, יחד עם נעמ"ת, את הסכם הממון.

רוזן־צבי הוא דמות חריגה. יש לזכור, ואין לקנא בו. הוא עצמו סיפר כיצד כינה אותו הרב שלמה גורן "עוכר ישראל". הנידוי של אלו הדורשים רפורמציה בהלכה מצד רוב חובשי הכיפות בארץ, סרוגות ושחורות, ואלו העומדים בראשם, מביא למסקנה כי הישועה לא תבוא ככל הנראה מצידם של הרבנים. אלו חוששים למשרותיהם במועצות הדתיות ובבתי־הדין. הרב גורן, לפי ד"ר רוזן־צבי, הודה בפניו כי "הבעיה היא שאף אחד מהפוסקים אינו מוכן לוותר על רבע אחוז מהעולם הבא שלו". הם לא יקלו בדין, הם לא ימצאו תקדימים חדשים. הישועה, כך נראה, תבוא מלמטה, מן הציבור, מדעת־הקהל. ומשם — לכנסת, שהיא כזכור, בית המחוקקים שלנו.

חבל שמצלמת־הטלוויזיה לא היתה שם, ביום העיון של שדולת הנשים. את הצעקה שנשמעה שם, אישית (ראה משבצת של אסירות בית־הדין הרבני) וציבורית. ח"כ שולמית אלוני אף היא לא היתה שם. ח"כ גאולה כהן נכנסה לשתי דקות ויצאה וכך גם ח"כ אורה נמיר. לעומתם נכחו זמן רב בדיון ח"כ ויקטור שם־טוב וח"כ חייקה גרוסמן. ח"כ אמירה סרטני היתה נציגת הכנסת היחידה שדיברה. אחר, ח"כ דנינו מהמפד"ל, ישב חמש דקות והתחיל לצעוק ולהשתולל, עד שח"כ תעסה־גלזר השתיקה אותו. ח"כ עוזי לנדאו נימנם על הכיסא וח"כ בני שליטא גיחך בקול. את הח"כית שרה דורון לא ניתן היה למצוא.

"הבעיה איננה בהלכה"

ד"ר רוזן־צבי אמר ביום העיון, כי לא ייתכן שלא יימצא פתרון לפסולי החיתון "משום שהם אזרחי המדינה ולכן צריך למצוא להם פתרון אזרחי שיפגע באופן מינימלי בהלכה". רוזן־צבי, לעומת קבוצת נשים ביום העיון שקראה להפרדת הדת מהמדינה, סבור כי "הבעיה איננה בהלכה, אלא במי שמפרש אותה". הוא, כמו פרופ' אליס שלווי, הם אנשים דתיים והם מתנגדים להפרדת הדת מהמדינה.

שלווי, יש לציין, שמרה על קור־רוח, כששמעה את אלו המצדדות בהפרדת הדת מהמדינה, אך היא תקפה בחריפות, מבלי להזכיר במפורש את שם הילד, את נשות "אמונה", נשות המפד"ל. נציגת "אמונה" ביום העיון, ציפורה פיק, לא דיברה, משום מה. היא נתנה את זכות הדיבור לעו"ד משה הוכמן, שהגן בלהט על בתי הדין הרבניים.

ד"ר מיכאל קורינלדי מספר על גודל האבסורד של האפליה דרך אחד מתיקי הגירושין שעסק בהם: "זהו סיפור נוראי של עינויי־דין. בית הדין הרבני לא חייב את הבעל לגרש את אשתו, למרות שזו היתה כבר 10 שנים בלעדיו, והוא עצמו חי כבר 8 שנים עם אשה נשואה, ולמרות שידוע היה לרבנים כי הבעל הוא רועה־זונות". האשה במקרה זה מחכה עדיין לגט.

הוא מספר גם על מקרה אחר — אלמנת מלחמת יום הכיפורים, שנתקלה בסרבן חליצה. בית הדין הרבני לא מצא לה, כמובן, פתרון, והיא ירדה מן הארץ. לדברי ד"ר קורינלדי, הצליח הלחץ הציבורי להביא להקלות מסוימות בביה"ד הרבני הגדול, בירושלים, ומכאן הצורך שהלחץ יימשך. הוא אוחז בידיו את הספר "המשפט העברי בקהילות מרוקו", תקנות שתקנו חכמי מרוקו לפני 30 שנה בלבד. "שיקנו הפוסקים בארץ את הספר הזה וילמדו אותו", הוא מציע. ד"ר קורינלדי מדבר על הקמת בית־דין מיוחד למקרים קשים־לפתרון, עם הרכב פוסקים מנוסה, כשבראש ביה"ד יעמוד אחד הרבנים הראשיים.

גט מעושה

דניאלה ולנסי, מסורבת־גט ידועה, מדברת אף היא. היא מספרת כי שוחחה לפני מספר שבועות עם הרב מאיר מזוז, ראש ישיבת "כסא רחמים", שמוצאו מטוניס. לדבריה, אמר לה הרב מזוז, כי בטוניס נפתרו בעיות של מסורבות לגט באופן מהיר, ובמקרה שהיה מדובר בבעל עקשן שגרם לבעיות רבות, לקח עליו בית הדין את הסמכות להעניק לאשה גט, למרות התנגדות הבעל, וזאת בבחינת "גט מעושה", המוצא כמצווה לבעל. "זהו אותו רעיון של "גט זיכוי" הקיים גם בטוניס וגם בבוסטון. אך לא קיים בארץ, למרות שיש לו מקום במסורת היהודית זה דורות", היא אומרת.

ולנסי מביאה גם נתונים חדשים: בחמש השנים האחרונות ניתנו ל־19 בעלים על־ידי בית הדין הרבני היתרים לשאת אשה שנייה, רק שני סרבני־גט יושבים היום בבית־סוהר ישראלי, כשאחד מהם הוא עבריין.

ולנסי קוראת בסיום לתת לזרם המזרחי־ספרדי המתון להנהיג את הרבנות, כדי שזו תבצע שינויים בהלכה.

ולנסי מתעלמת מן העובדה הידועה — הרבנים בני עדות המזרח וקהל בוחריהם הקצינו בשנים האחרונות את עמדותיהם. ההסתגרות הגטאית וחוסר הסובלנות אינם מנוגדים לרוחות המתונות שנשבו מצידם של חכמים ספרדים בגולה, אך כיום יושבת מפלגת ש"ס בכנסת על תקן של המפלגה הדתית הקיצונית ביותר.

חדשנות ברוח ההלכה

מינוי נשים לבתי־הדין הרבניים ולמועצת הרבנות הראשית? היסכימו הדיינים־הגברים להתייחד ולהתחלק עם אשה בכס המשפט? ד"ר אריאל רוזן־צבי וד"ר זאב פלק (אף הוא חובש כיפה) ביחד עם שדולת הנשים, מציעים הצעת חוק במסגרת השינויים שהם רוצים לבצע במוסד הרבנות הראשית ובתי־הדין הרבניים. שינויים – הם מדגישים – שאינם מנוגדים לרוח ההלכה, אלא דווקא משרתים אותה.

ואלו הן כמה מן ההצעות לשינויים:

- **מינוי נשים לבתי־הדין הרבניים, לוועדות הבוחרות את הדיינים וכן צירוף נשים כיועצות לבית־הדין, וגם מינוי נשים למועצת הרבנות הראשית;**
- **ביטול השיפוט הייחודי של בתי־הדין הרבניים ומתן בחירה לכל אחד מהמתדיינים אם הוא רוצה להישפט בבית־המשפט המחוזי;**
- **כדי למנוע אפשרות סחיטה — איסור לקבל תמורה עבור מתן גט או חליצה וכן פתיחת אפשרות של תביעה על עושק נגד הצד הדורש תמורה, תביעה שתישמע בבית־המשפט המחוזי;**
- **בנוגע לבעיות של סרבני־גט, עגונות, ייבום או חליצה — חיוב שיבטל תוקף הנישואין במקרים אלו. במקרה של ייבום — הכרזת הבעל הסרבן כמת והתרת האשה לנישואין.**

הרבנים הראשיים. השינוי לא יבוא מלמעלה. (צילום: רחמים ישראלי)

23 שנה מחכה לגט

"אסירות העולם" של בתי הדין הרבניים מנועות מלהקים משפחה חדשה. הן מתגלגלות שנים ארוכות בין ערכאה לערכאה, אך הדיינים אינם יכולים להושיע ■ "לשם מה הם קיימים?", שואלת רות יהלום, ש"המקרה" שלה כבר נלמד בפקולטות למשפטים

הן קוראות לעצמן "אסירות בתי־הדין־הרבניים", נשים המחכות לגט זה שנים, חלקן — למעלה מעשרים שנה. בהן נשים הרוצות להביא ילד לעולם, אך מנועות מלעשות זאת, ללא הגט. כמה אסירות כאלו יושבות בתוכנו? אין סטאטיסטיקה כלשהי בנושא. בתי־הדין הרבניים אינם אוהבים לעשות זאת. לדברי המשפטן ד"ר מיכאל קורינלדי, המטפל בתיקי־גירושין רבים, מדובר בכ־10,000 תיקים שאינם סגורים ברבנות ומספר רב של עגונות ומסורבות־גט, שבחלקם התייאשו והשלימו עם מצבן וחלקן אף אינן מגישות תביעות כלשהן, משום חוסר־אמונה שבבתי־הדין הרבניים ימצאו פתרון לבעייתן.

ביום העיון שנערך בכנסת דיברו שתי נשים, הקוראות לעצמן אסירות בתי־הדין הרבניים. רות יהלומי, ניצולת שואה, שיער כסוף, עיניים כבויות, צליעה קלה ברגל, מחכה זה 23 לגט המיוחל מבעלה. היא מכנה את עצמה "אסירת־עולם", ומספרת: "בשל התאכזרות מצד בעלי עזבתי את הבית עם תינוק בן שנה וחצי. בעלי פנה לבית־הדין הרבני בחיפה ולאחר כשנה, כשסירבתי לחזור הביתה, הוא דרש להכריז עלי כעל מורדת. הסכמתי להיקרא מורדת על־מנת להשיג את הגט". יהלומי גילתה שרוממה, היא נשארה מורדת, ללא הגט. ובית־הדין הגדול בירושלים פסק כי הוא "מצווה על הבעל לגרש את אשתו", קרי לא נכפה על הבעל לעשות זאת. והוא אכן נמנע מכך. בלית ברירה קיבלה יהלומי גט בארה"ב, מידיו של רב אורתודוקסי כשר למהדרין. דבר המזכיר את מקרה דניאלה ולנסי. והבעל פנה לביטול הגט האמריקני, אך בית־הדין הרבני בתל־אביב לא החליט על כך עד היום. יהלומי מחכה, כאמור, זה 23 שנה לשחרור הרשמי מבעלה. "היום בני הוא בחור ישיבה כתה־ליבנה ורוצה לשאת אשה, ואילו אני, אמו, עדיין לא הצלחתי להתגרש", היא אומרת. "לשם מה קיימים הדיינים בבתי־הדין, אם הם לא מוצאים פתרונות לבעיות המועלות לפניהם?"

רות שרגאי מחכה לגט 18 שנה. היא עזבה את בעלה כשהיתה בת 30, אם לשני ילדים. "כל החיים עברו לפני, והרציתי לפתוח דף חדש", היא מספרת. היא הגישה תביעה לגירושין מבעלה: אך קיבלה פסק־דין מבית־הדין הרבני, שאינו כופה על בעלה לתת לה גט, אלא רק "מחייב" אותו. בעלה חי בניו־יורק זה 13 שנה. פסק־הדין, שכאמור אינו כופה עליו גירושין, נשלח אליו לניו־יורק. "ואני עדיין מקווה שאצליח לקבל את הגט איכשהו", היא אומרת. שרגאי מספרת על מסכת ההתעללויות והמכות הביורוקראטית שנתקלה בה "תשע שנים עברתי כמעט בכל בית־משפט בארץ, כולל בית המשפט העליון שהוציא כמה בג"צים מפורסמים, כמו שרגאי־נגד שרגאי הנלמד כבאקוסי במות למשפטים. תשע שנים נגררו עברתי בערכאות ותשע שנים נוספות הוליכני בין פסק־דין אחד למשנהו, שלא הביאו לי את הגט. [illegible] בהתעללות לשמה, עד כדי הקלכת הואשה השפלתה על־ידי הדיינים, המרשים לעצמם לחטט באצבעם בין הקרביים. את שנות חיי היפות ביותר ואת מיטב כספי ובכספה של משפחתי בזבזתי. על כך בינתיים בתי נשאה ואני סבתא לנכדה, אך מי יודע מתי אקבל את הגט".

עורכת אחראית של עמודי הנשים: עמירה אנשר
ראש דסק לענייני היום: לוי מורב

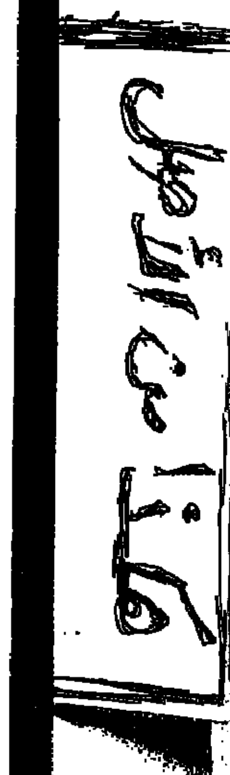

מכתבים לידיד

חדשות עתיקות ממוסקבה

נפתלי היקר,

לז'נבה באתי לשעות ספורות בלבד. לפני־כן עברתי על פני פינות־חמד רבות בשווייץ. בדרום האיטלקי טיפסתי ברכבת־הרים אל מונטה ג'נרוסו שבאזור לוגאנו ובאזור הירוה, במערב דוברי הצרפתית, חיפשתי את „הסוסים הפראים", אך לא מצאתי. לעומת זאת נפגשתי עם כפריים היושבים באוברז'ה על כוס יין ומגלגלים שיחה במשך שעות, כאילו הזמן נעצר.

שטתי בספינה באגם לוצרן לרכס בירגרשטוק, מתוך סקרנות מסוימת, שכן העיתונים הודיעו כי באותם הימים ביקרו שם אורחים חשובים, כמו מלך שוודיה ונשיאה לשעבר של ארה"ב, ג'ימי קרטר. קרטר הגיע בלווית רעייתו ועוד 20 שומרי־ראש, לכל הדעות ביקור יקר. אך קרטר שיחק הפעם את מספר שניים. רעייתו זימנה במועדון הקנטרי־קלאב שבבירגרשטוק ישיבת מועצת מנהלים של חברת מו"לות שהיא עומדת בראשה. לא פגשתי בהם וגם לא התכוונתי לכך. נהניתי מהניתוק מהפוליטיקה ומהחדשות, לאחר שהתמלאתי במנות גדושות בארץ טרם צאתי לשווייץ. הפגישות עם שמעון פרס, עם יצחק שמיר ויום לפני נסיעתי גם עם פרופ' יצחק זמיר הספיקו לי, כדי לא לחשוב על פרשת השב"כ ולנסות להימלט לזמן־מה אל השלווה השווייצית.

לכן לא כל כך ששתי לנסוע לז'נבה, שהיא מרכז בינלאומי בזכות קריית האומות־המאוחדות הענקית, מקום מושבם של ארגונים בינלאומיים רבים. ידידי, יוסף אלפרן, כתבנו בשווייץ, הכניס אותי שוב אל הארמונות הללו, המעסיקים אלפי פקידים בבנייני־פאר ענקיים, המצוידים בחדרי ישיבות, ספריות, מסעדות ובארים וכמובן בחדרי תקשורת.

טונות של נייר מודפסים שם בחודש: דיונים, סטינוגראמות של ישיבות והחלטות, שהקשר ביניהן לבין המציאות בעולם מקרי בלבד. כל הצבא הזה של המנגנון הקבוע ושל המשלחות הרבות מכל חלקי תבל, כל אותם גברים מעונבים הלבושים חגיגית, ונשים השומרות על צווי האופנה האחרונה, פשוט עושים כאן חיים. הם חיים, כפי שאמר לי מישהו, בפלנטה אחרת, שאין לה כל קשר עם העוני והרעב בעולם השלישי, שבגורלו הם דנים חודשים ושנים.

סופר לי, כי לפני שנה הונח באחד המסדרונות שטיח פרסי לאורך עשרות מטרים, עד שהתעורר כנראה מצפונו של אחד מראשי הארגון, והוא טען, כי אין זה נאה להתהלך על שטיח כזה בבניין ארגון שעוסק בעוני שבעולם. השטיח אוחסן כנראה במחסן, אך התועלת של הארגון בסיוע לארצות העוני שווה ממילא לאפס. למרבה הפלא, גם עיתונאים מסתובבים שם, ביניהם פגשתי בסובייטי, נציג סוכנות ת.א.ס.ס. ואחר, מעיתון יוגוסלאבי בבלגרד. תיבות העיתונאים מלאות הודעות יומיות, שאותן הם משליכים לסל בלי לקרוא, זהו ג'וב פנטאסטי למי שרוצה ליהנות בלי לעמול.

אך ביקורי הפעם לא היה חסר תכלית. זכיתי לקבל שני פרסומים סובייטיים, שונים, אך מלאי עניין. הראשון הוא ספרון שיצא־לאור לפני חודשים מספר בלנינגרד, בהוצאת ספריית המכון למזרחנות של האקדמיה למדעים. הספר נושא שם יבש לכאורה — „קטלוג של דברי דפוס עתיקים בשפה העברית". מן המבוא של המחברים ס. יקרסון וי. שיפמן (יש להניח, כי שניהם יהודים) אנו למדים, כי זהו קטלוג של שני אוספים שנתרמו לספריה הלנינגרדית בסוף המאה ה־19 ובראשית המאה ה־20.

בשנת 1892 תרם הפילנטרופ והמצנאט (כך כתוב במבוא) משה אריה לייב פרידלנד ל„מחלקה היהודית של המוזיאון האסיאני" אוסף של ספרים וכתבי־יד עבריים. בשנת 1910 רכש המוזיאון את ספרייתו של פרופ' דניאל חוולסון, שאגב חיבר את הספר היחיד (עד כה) בשפה הרוסית המוקדש לדברי דפוס יהודיים עתיקים. מאוחר יותר אוחדו שני האוספים ועתה הם שמורים בספריית האקדמיה למדעים בלנינגרד. האוסף הנדיר כולל היום 63 הוצאות דפוס בהשוואה עם 65 ספרים עתיקים בספריה האוניברסיטאית בירושלים, 143 בסמינר היהודי בניו־יורק ו־29 באוניברסיטת קיימבריג'.

בקטלוג עצמו תמצא את שמות המחברים וחיבוריהם ברוסית ובעברית (פירושו של דבר, כי באותו דפוס לנינגרדי אפשר להדפיס היום ספרים בעברית), קטעים מן החיבורים העתיקים האלה, תצלומי דפים על איוריהם. כך תמצא את „מבחר הפנינים" של אבן גבירול, שהודפס ב־1484.

כהערת המערכת צוין, כי אבן גבירול היה „משורר ופילוסוף שחי בספרד". ולידו ספרו של אבן סינא, אבו עלי חוסיין קנון — אנציקלופדיה רפואית שתורגמה מערבית על־ידי יוסף בן־יהודה לורקי, „בהגהה וסידור אותיות של פרץ מינצא ואברהם בן יעקב לנרא".

יש שם פנינים טיפוגראפיות עתיקות המלוות בהסברים ברוסית ובעברית. המחברים דאגו להקדיש בסוף הספר הסבר לראשי תיבות (עבריים) ואף לצרף את אלף־בית השוואתי בשלוש שפות — עברית, רוסית ולטינית. אני בטוח, כי העוסקים בנושא זה בארץ, אולי באוניברסיטה בירושלים, ימצאו בוודאי עניין רב בקטלוג זה של דברי דפוס עתיקים. אך בראותי את הספר על אותיותיו העבריות שאלתי את עצמי, האם יש להוצאה זו משמעות נוספת מעבר לפרסום מדעי? שהרי אנו יודעים מהם העונשים המוטלים על היהודים המשתתפים בשיעורי עברית. האומנם השפה העברית זכתה להוקרה כ„שפה מתה" לצורך המחקר, ועדיין היא אסורה כשפת מדינת ישראל, שמוסקבה אינה מקיימת עמה כל מגע?

באותו מועדון בבניין האו"ם ניתן לי לראות ספר מסוג אחר לגמרי. זהו ספר ענק הכולל כ־800 עמודים, דפיו צהבהבים, אם־כי לא מדובר בדבר דפוס עתיק, הספר הופיע במאה שלנו, בשנת 1924. „וסיה מוסקבה" — „מוסקבה כולה", מדריך מוסקבאי לשנת 1924.

בחלקו הראשון אני קורא פירוט של כל מוסדות השלטון דאז על חבריו. תחילת הרכב הממשלה („סובנרקום") שבראשו אוליאנוב ולאדימיר איליץ', הוא לנין, בין סגניו תמצא את קמיניב, ריקוב, צ'וריופה — כולם כידוע הוצאו להורג מאוחר יותר, על־ידי סטאלין. לב טרוצקי, הוא שר ההגנה בראש רשימת חברי הממשלה.

גם בוועד המרכזי של המפלגה שמות ידועים: זינובייב, בוכרין ואחרים, כולם „אויבי העם" בשנות השלושים, שהומתו על ידי סטאלין. זה האחרון מצוין במקום צנוע, רק פעם אחת, כחבר המזכירות. מכל מקום, על פי הרכב כל המוסדות והתפקידים המרכזיים אין כל סימן לכך, כי סטאלין יועד להיות יורשו של לנין, אשר כידוע מת בשנת ההופעה של אותו מדריך. אגב, הרשימות כוללות שמות יהודים רבים, כמו ליטבינוב, פלטנברג קוגן, גולדמן ועוד.

מעניין כי בצד הרכב המוסדות של המפלגה הקומוניסטית ניתן פרסום לוועד המרכזי של „המפלגה הסוציאל־דימוקראטית, פועלי ציון". כתובתה ברחוב ניקולסקאיה 17 ואף מספר הטלפון מופיע. בפירוט המחלקות של אותה מפלגה מצוינת גם המחלקה ה„פלשתינית". כך גם מתפרסם הוועד המרכזי של „יוגנט פועלי ציון", כלומר ארגון הנוער של המפלגה הציונית. לא פחות מעניינת העובדה, כי המדריך מגלה את קיומה של „הפדראציה הרוסית של האנרכיסטים" ואת כתובותיהם של חברי המזכירות של המפלגה הזאת.

אכן זו היתה שנת 1924, שנת ה„נאפ" המפורסם, של תוכנית כלכלית חדשה. בצד הליבראליזם הכלכלי ועידוד יוזמה פרטית (בתחומים מצומצמים), שרר גם חופש חברתי־פוליטי, שאומנם לא בא לערער על מעמדה הדומיננטי של המפלגה הקומוניסטית, אך איפשר קיומן של מסגרות אחרות. רישומו של ה„נאפ" ניכר בצורה בולטת בדפיו של המדריך, אשר כולל מודעות פרסומת למאות בעלי מלאכה פרטיים, מפעלים קטנים, בעלי מקצועות חופשיים כמו רופאים, עורכי־דין ועוד.

המסמר של הספר, לפחות בעיני, הוא החלק השני שלו, הכולל רשימה מלאה של כל תושבי מוסקבה על כתובותיהם ומספרי הטלפון שלהם. מנהיגים כמו לנין, טרוצקי או סטאלין מופיעים במקומם על פי אלף־בית וגם כתובתם ומספר הטלפון שלהם אינם בבחינת „סוד המדינה". אגב, רוב המנהיגים, לרבות לנין וסטאלין, התגוררו בקרמלין.

מובן שאין להתרשם, כאילו הליבראליזם הזה העיד על שמיטת הדומיננטיות של המפלגה הקומוניסטית. כך, למשל, בפירוט העיתונים למיניהם לא תמצא אחד שלא היה בשליטת המפלגה. כולם מוגדרים כביטאונים מפלגתיים או עיתונים של ארגונים הנתונים לשליטת המפלגה. עם זאת מצאתי הרבה מאוד מועדונים בעלי אופי כללי, וברשימת התיאטרונים גם את „הבימה" המוגדר כ„תיאטרון יהודי ממלכתי". בפרק זה מופיעה גם רשימה של שחקנים וכמאים כמו חנה רובינא, יהושע ברטונוב, מ. גנסין ועוד.

מי יודע מה היה מתרחש בברית־המועצות אילו מתכונת זו של שלטון היתה נמשכת. מעט שמעתי אפילו מדוד בן־גוריון (אשר ביקר במוסקבה בשנת 1922 בוועידה חקלאית) דברי הערכה ללנין, תוך הערה, שסטאלין הוא זה אשר הביא את ההסתאבות של השלטון הסובייטי. ייתכן שאלה ניחושים בלבד ולא כאן המקום לטפל בהם. מכל מקום, מן הדפים הצהבהבים של המדריך המוסקבאי משנת 1924 עדיין נושבת אותה רוח של תקווה בעתיד המהפיכה, שלא תתאכזר לפרט, לא תרמוס ולא תרצח מיליונים על מזבח הגשמת הקומוניזם, תקווה שנתבדתה.

שלך בידידות
מארק גפן

כתב־יד יהודי עתיק מתוך האוסף הנדיר בלנינגראד

מדריך כתובות מוסקבאי מ־1924

לא דובים ולא איגואנות...

מאת יעל לוטן

מוריס סטופי, יהודי־אנגלי, חי זה שלושים שנה בג'מאיקה. יש לו משרד מהנדסים גדול וקשריו עם בכירי שתי המפלגות הראשיות בג'מאיקה הדוקים. בתשובה לשאלה, מה קורה בעניין חוותו של אלי טיטונה אמר: „לא שמעתי שום דבר. בעיתונות, ברדיו ובטלוויזיה המקומית לא נאמר דבר על שום סכסוך ושום תלונות על החווה. לו היו סקנדלים סביב החווה הייתי יודע על כך..."

בעקבות הכתבה הסנסציונית ב„מבט" ביום ו' האחרון, התקשרנו אל מר סטופי, שהוא גם מראשי הקהילה היהודית בג'מאיקה ומקורב לשגרירות ישראל, כדי לשאול אותו על חומרת המצב בחווה הישראלית, יחסיה עם האוכלוסייה המקומית, וכיו"ב. מר סטופי אמר, שהחווה נחשבת לסיפור הצלחה אמיתי. שיטות חקלאיות מודרניות מיושמות בה. שמתמחה ב„ירקות חורף" לייצוא לארה"ב. שהחווה פופולארית מאוד בקרב התושבים המקומיים, ולא ידוע לו דבר על כל תלונות נגדה — לא על ניצול עובדים מקומיים ולא על האשמות בענייני סמים וכדומה. „לו קרו כל הדברים הללו, הייתי יודע על כך. היו מופיעים על כך דיווחים באמצעי התקשורת המקומיים. לא ברור לי כלל מה מקור הסיפור שנתפרסם בישראל".

הצביעות מחייבת

ברור לכל ששירות חשאי עושה מעשים שלו נתגלו היה צריך להעמיד את עושיהם לדין. אנו, האזרחים ההגונים, טוב לנו שמישהו עושה את העבודה הבזויה במקומנו. מי שעוסק בעניינים חשאיים חייב להביא בחשבון, שאם ייחשף יהיה עליו לתת את הדין

מאת גיורא מנור

במים העכורים שעירבל הוויכוח על פרשת ראש השב"כ צפו ועלו מוני טיעונים מוזרים, כמו שקורה, כשזורקים אבן לאגם, שיש בתחתיתו בוץ. בלי להתייחס לשאלות הבוערות של חקירה או לא חקירה, יש כמה היבטים, שמן הראוי להזכיר.

ראשית, חוקיות מעשיו הבלתי חוקיים של השירות החשאי. הרי ברור, שכל שירות חשאי עושה מעשים, שלו נתגלו, היה צריך להעמיד את עושיהם לדין. הוא חורג בכלשהי מהשגת זיוף דרכונים, התחזות לאנשים, שאף היא נוגדת את החוק הפלילי, אולי גם מאסר בלתי חוקי ואפילו רצח אופי או רצח ממש — כל אלה כלולים ברפרטואר „מחלקת התחבולות המלוכלכות", המצויה בכל שירות חשאי, גם זה של המדינה הנאורה והמוקראטית ביותר.

אפשר אפילו לטעון, שיש בזה מן הצביעות, שאנו, האזרחים ההגונים, טוב לנו שמישהו במסתרים עושה את העבודה הבזויה עבורנו ובמקומנו. הרי כל הלכלוך הזה הכרחי, למרבה הצער, כי את השיטות במקרה זה מכתיב האויב.

הסכמה בלתי מוסרית זו שבשתיקה מופרת רק כשמעשה נכוי ובלתי חוקי זה או אחר עולה על פני השטח. אז אין ברירה — החוק ושומריו חייבים לפעול. מי שעוסק בעניינים חשאיים, חייב לקחת בחשבון, שאם הוא ומעשיו ייחשפו, יהיה עליו לתת את הדין כאזרח רגיל, אולי עם „נסיבות מקילות", אבל לא פטור מאחריות.

רק במדינות טוטליטאריות, יש חסינות מוחלטת לאנשי השירותים החשאיים. זו הכרחית לרון לכף חובה מישהו שעשה מה שעשה ממניעים „טובים" ומטעמי בטחון ... כי הידיעה שלא הכל מוגן אוטומאטית, טוטאלית ומראש, תצמצם, יש לקוות, את תיאבונם של אנשי השירותים הסמויים ותרסן את יצרם.

שעיר לעזאזל

ממילא, כל עבודתם של סוכנים חשאיים נעשית בצל, והתהילה איננה שכרם. לתהילה קרובות יש בתהילה אף הסתכנות של ממש. כך שאפשר בהחלט לדרוש מהם, שיקחו בחשבון גם את הסכנה שיצטרכו לתת את הדין, אם יתגלו מעשיהם החורגים ממסגרת החוק.

משום כך הם גם היו צריכים להיות הראשונים לדרוש, שראש השירות יהיה דמות מוכרת בציבור, וישמש להם, במקרה הצורך, כליא־רעם או אם תרצו, שעיר לעזאזל. ממש כשם שאין הזיק למודיעין הצבאי שקצין המודיעין הראשי אינו בגדר מישהו „שאינו קיים", אין כל נזק לשירותים החשאיים בחשיפת זהותו של ראשם. ממילא יש להניח ש„סוד" זה, היה ידוע לכל עיתונאי מתחיל, אם הוא מתעניין בכך, אינו בגדר סוד למודיעין של האויב.

ואפילו אם יש בזה כדי להקל על מישהו, הסיכון הזה שווה את היתרון שהוא מקנה לאנשי השירות עצמם ולכלל אזרחי המדינה שמטרתו של השירות החשאי לפעול למען שלומם.

לבלוע את ההאשמות

אפשר לדרוש אחריות — פלילית או אזרחית — רק ממישהו „קיים". דווקא אפשרות זו מהווה מחסום להחלטות פזיזות, המביאות להסתבכויות בינלאומיות, כגון „העסק הביש" ושאר עסקים בישים, שהשירות החשאי הישראלי הסתבך בהן במשך השנים.

ללא אותה חשיפה, חופש ראש־הממשלה אישית למפקדי כוחות הבטחון החשאיים הוא מצב פוליטי בריא. כמובן, בסופו של דבר ראש־הממשלה נושא באחריות בכל מקרה, וכל ראש השירות החשאי חייב להיות מחסום, שיגן עליו ועל מעמדו במקרה של תקלה.

גם בכך יש צביעות, אבל היא בלתי נמנעת, אם עוסקים במעשים שהשתיקה יפה להם. המסירות לעניין לאומי חשוב כוללת אפילו את קבלת העונש הבלתי צודק, כמו איציק מרדכי, שבלע את ההאשמות נגדו בפרשת אוטובוס 300 ונהג כפי שהאציל ...

קרובים רחוקים

מצרים

עויינות עם גיבוי

אחד הדברים המצערים ביחסי ישראל־מצרים היא הנימה העויינת של התקשורת המצרית כלפי ישראל. עיתוני האופוזיציה מתקיפים קשות את ישראל, ואינם חוסכים את שבטם גם מההנהגה המצרית. יחד עם זאת מצער לראות, כי לעיתים קרובות מדי תוקפים גם עיתוני המימסד את ישראל. הנה מספר דוגמאות צנועות של התקופה האחרונה:

בשבועון „אוקטובר" כותב העורך, צלאח מנתצר, על כריעת הברך של מרגרט תאצ'ר בפני האנדרטה לזכר חללי הנאצים בעת ביקורה בישראל: „אפשר אולי להבין שתאצ'ר תכרע ברך בפני האנדרטה הישראלית, בבחינת הפרוה בצביעות המדינית ונסיון להשיג את קולות יהודי בריטניה. אולם בכרייה מהווה שיא של צביעות וחולשה מצד אשה, שהיתה פאתוס של כוח ושימשה החלה לשקוע." ההתקפה היא על ת'אצר, אך הזעם על הביקור בישראל אינו מצליח להיות מוסווה.

השבועון „צבאח אל חיר" כותב כך: „בניגוד לערבים, הרוצים בהסדר כולל וצודק, מנסה ישראל לגרום לכך שמשבר המזרח התיכון יבוא לקיצו על־ידי מהלכים בלתי־לגיטימיים, שיושמו בשלבים ארוכים אשר במהלכם תפקע סבלנות הערבים, יחלש כוח ההתנגדות שלהם, והם „יהיו מוכנים להסכים לכל הפתרונות שיכפו עליהם הכוחות העויינים. היעד הישראלי הסופי הוא כינון ישראל רבתי שגבולותיה הם דרום לבנון, רמת הגולן וגדות הירדן, שיושג על־ידי התפשטות גיאוגרפית שעל יסודה תכונן בשלבים מדינה שתוכל לממש הארמוניה בין היכולת הצבאית של ישראל ומצבה הכלכלי, המדיני והגיאוגרפי. באופן כזה תוכל ישראל לבסס את כוחה ככוח טריטוריאלי שליט. מבחינה זו קיימת זהות בהשקפה ובדרך הפעולה מאז הרצל ועד פרס."

אל גומהוריה, עיתון המימסד, מפרסם מחקר שעורך סטודנט על הנורמאליזציה בין ישראל למצרים. וכך הוא כותב: הריני סטודנט בפאקולטה לתקשורת באוניברסיטת קאהיר. אני עורך מחקר בנושא הנורמליזציה בין ישראל למצרים. שאלותי לך הן: האם נוכל אי־פעם לכונן נורמאליזציה עם המדינה התוקפנית הזו? ועוד, כיצד נפתור את בעיית טאבה והאם ייתכן שמצרים תצא למלחמה בגללה? כיצד תיתכן נורמליזציה עם מדינה קטנה, אשר מתעקשת להיות חזקה יותר מ־18 מדינות ערביות, בכלל זה מצרים?"

זה מה שכותב סטודנט מצרי בהתקרב עשור להסכם השלום, וזה המכתב שמצא עורך העיתון כראוי להבלטה. הקטעים המצוטטים לעיל והמבטאים, אם להשתמש בלשון המעטה, חוסר סובלנות כלפי ישראל, הם חיוורים לעומת קטעי השמצות גסות, המתפרסמות מדי יום בעיתוני האופוזיציה ושאותם מיותר לצטט. לפני שנה, בעת שנוצר רושם כי הנה פגישת פיסגה בין שמעון פרס לנשיא מובארק היא על הפרק, הורה מובארק לעורכי העיתונים להפסיק לתקוף את ישראל. ואכן, במשך פרק זמן קצר ישראל לא הותקפה בתקשורת המצרית. מה הדבר מלמד? פשוט מאד. בניגוד לטענת המצרים, כי אין להם שליטה על התקשורת (והראיה שהם מביאים לכך, תמיד, היא כי העיתונות תוקפת גם את המשטר) הנה, הנשיא נתן הוראה, וכבמטה־קסם פסקו ההתקפות. המסקנה פשוטה: היד שמונעת היא היד שמתירה. אין ספק, מדיניות ההתקפות על ישראל בתקשורת הממלכתית נעשית על דעת משרד ההסברה המצרי. הדבר מצער ואינו עוזר לשני הצדדים להתגבר על הקשיים בין המדינות, שלעתים נראים חסרי פתרון.

על בעיות התחבורה בקאהיר

למה מיראז'?

מצרים

מצרים קיבלה לאחרונה מטוסי מיראז' 2000 מצרפת, וכלי התקשורת הממלכתיים ... צורך להסביר, לשם מה זקוק [חיל] האוויר המצרי למטוסים. כך כותב למשל [ה]עיתון אל גומהוריה: „קבלת המטוסים [ה]צרפתיים הינה במסגרת מדיניותה של [מצ]רים לבסס את כוחותיה המזויינים, מתוך [אמ]ונה שלמה שצבאה הוא השריון העז, אשר [על]יו להמשיך ולהיות חזק ורב יכולת לטובת [מצ]רים ולטובת כלל העמים הערביים. „השלום אליו שואפת מצרים ופועלת [למ]ענו הוא שלום הכוח והיכולת, שלום [הל]גיטימציה והצדק. הכוח יתגלה בצורתו [הח]זקה ביותר מתוך הכוחות המזויינים, [שי]עניקו לעם המצרי שלווה וביטחון על [אד]מתו ויספקו לו אפשרויות לפעול ללא פחד מאיומיהם של המתנכלים לו." עד כאן קטע ה„בלה־בלה", האופייני כל־כך לעיתונות המצרית. לעומת זאת, קטע הסיום מעניין: „איננו רחוקים מן הקרבות בעולם ומוקדי המאבק והריב. אנו נדרשים תמיד לעמוד על המשמר ולהתכונן להגן על אדמתנו נגד מעשי תוקפנות, ונגד נסיון לאיים על אומתנו ועצמאותנו. דבר זה טמון בכוחות מזויינים בעלי יכולת, אשר הוכיחו תמיד, כי הם השריון והחרב, וכי הם מסוגלים להגן על העם העצום הזה." ולמי שלא הבין עד כה את הניסוח העקיף, מסביר הפרשן במשפט הסיום: „מלחמת אוקטובר המפוארת איננה רחוקה מאיתנו."

„המסיכות הציוניות"

כלי התקשורת הערביים לא נשארו אדישים לפרשת השב"כ, המסעירה אותנו כאן. העיתון הסורי אל ת'ורה כותב: שערוריית ראש השב"כ הישראלי, אשר הרעישה את כל הדרגים בישראל, מעלה מחדש אוסף של עובדות עקרוניות, הקשורות ביישות הטרוריסטית של מדינת הציונים. הפרשה הוכיחה כי השולטים בישראל הם חבורת רוצחים ופושעים, אשר שברו שיאים עולמיים בפעילות הטרור המאורגן. נכון שכנופיה זו הפילה את ראש השב"כ, כדי לחפות על השתתפותה המעשית בפשע של הריגת שני פלשתינים. ונכון שמשחק זה הטעה מספר גורמים בכירים במדינה הציונית, אולם טשטוש זה לא הציל את התדמית של ההנהגה הישראלית בעיני העולם".

העיתון הסורי מנצל את ההזדמנות כדי לעשות „ספירת מלאי" של כל חטאי ישראל ומזכיר בהזדמנות זאת את הטבח בסאברה ושאתילה. „הפשעים והמעשים הברבריים שבוצעו על־ידי הכוחות הישראלים נגד התושבים ברורים לבנון". לסיכום קובע העיתון הסורי, כי „עובדות אלו הפילו את כל המסיכות, שהציונים ניסו להסתתר מאחוריהן, והבהירו, כי היישות הישראלית הציונית מתבססת על חבורה של רוצחים או מדברים על שלום, שעה שידיהם מגואלות בדם".

גילויו של המוביל בחגיגות השחיתות

אבו איאד – חתונת־כסף ב־40 אלף דולר

מאז פרש הקולונל „אבו אל זעים" מארגון הפת"ח והפך ל„אבו־מוסא" של חוסיין". הוא מנצל כל הזדמנות כדי להשמיץ את מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת. כוחו של אבו אל זעים נובע בעיקר מכך, שבהיותו בעבר ראש מנגנון המודיעין של הפת"ח, הוא בקיא בסודותיו הכמוסים ביותר של הארגון. מספרים כי אבו זעים, בעוזבו את הפת"ח, דאג לקחת עימו את התיקים האישיים של בכירי הארגון, כדי שיוכל לעשות בהם שימוש בעתיד. ואכן, זה לא איחר לבוא. זה כמה שבועות מפרסם אבו אל זעים פרטי רכילות רבים על מנהיגי הפת"ח ובעיקר על מנהיגו בעבר ובהווה, יאסר ערפאת. מי שמסתער על המידע „המסעיר" הזה כמוצא שלל רב, משחק במידה רבה לידיו של אבו אל זעים. ייתכן כי חלק מהגילויים שלו נכונים. אך עיתוי הפירסום והאיש שעומד מאחוריו מעוררים קצת חשדות. אבו אל זעים, המתריע על שחיתויות בארגון הפת"ח, היה, בטרם נרכש בידי הירדנים, דמות כוויה וידועה לשימצה כאחד מנושאי דגל השחיתות בארגון השיחרור הפלשתיני, שהתחרות בו בתחום זה אינה קלה. כשהוא יוצא היום בדברי תוכחה על מעלליהם של ראשי אש"ף, הרי זו צביעות של איש שהיה המוביל בחגיגות השחיתות.

הנה, למשל, כמה מגילוייו של אבו אל זעים על שחיתויות בארגון לשיחרור פלשתין:

● הפת"ח ייצר מאה סמלי הארגון מזהב טהור במשקל של ק"ג אחד כל אחד, וחילק אותם במקומות שונים בעולם.

● אש"ף העניק 600 מיליון דולר במתנה לממשלת תוניסיה, והילוה לה 100 מיליון דולר בריבית של 1.5 אחוז. יאסר ערפאת הפקיד בבנק המרכזי התוניסי 500 מיליון דולר להגברת הנזילות של הבנקים התוניסאים.

● בשנת 1984 נערכה חגיגת נישואיו של אבו מאזן, מבכירי הפת"ח בתוניס. החתונה עלתה 150 אלף דולר, באישורו של ערפאת.

● אבו איאד, סגנו של ערפאת, חגג בשנת 85 את חתונת הכסף שלו בווילתו שלחוף הים התיכון באל מרסא, בהוצאה של 40 אלף דולר.

● אבו איאד רכש בשעתו מכונה להדפסת דולרים מזוייפים. זמן קצר אחר כך התגלו דולרים מזוייפים בשוקי קאהיר.

אבו אל זעים יודע גם לשרטט את קווי האופי של ערפאת: „הוא מעולם לא היה איש של החלטות, ואינו יודע מהי הנהגה אסטרטגית. הוא מבזבז את מרצו על טקטיקה, ואינו מקיים את החלטותיו." ערפאת, אומר אבו אל זעים, הוא איש טקטי, החי את הבעיות הקטנות ומתרחק מבעיות אסטרטגיות מרכזיות. אך הוא יודע להיחלץ מכל מיצר. אבו אל זעים כועס על ערפאת שלא הכיר לסדרות השמצותיו, כפי שפורסמו לאחרונה בשבועון הקאהירי „אחר סאעה". במקומו, כותב אבו זעים, העיב איש קטן: טייב אל רוחי. המקווה שערפאת ימנהו לנציגו בקאהיר.

סוריה

„תעמולה קולנית מפוקפקת"

תרושת השמועות הבאה והולכת, על כוונות סוריות לתקוף את ישראל, מעוררת את התקשורת הסורית הממלכתית, אשר התייחסה לאחרונה לנושא.

פרשן רדיו דמשק אמר על השמועות: „שוב נשמעת תעמולה קולנית מפוקפקת בדבר הכנות סוריות למלחמה נגד ישראל. משמיעי תעמולה זו אומרים, כי תקופת המעבר של השלטון בישראל לידי הליכוד היתה הזדמנות עבור הסורים לפתוח במלחמה". תעמולה זו, טוען הפרשן הסורי, נועדה לתת בידי ישראל אמתלה מתאימה לפתוח בתוקפנות יזומה נגד סוריה, להשגת שתי מטרות: הראשונה היא חסימת הדרך בפני הוועידה הבינלאומית להשקטת המתיחות באזור וחיפוש פתרונות צודקים לסכסוך הישראלי־ערבי, והשנייה היא למנוע את סוריה מלהמשיך במאמציה לבניית כוחה העצמי ולהשלמת האיזון המתאים להחזרת הזכויות הגזולות והשגת שלום צודק.

בפרשנות אחרת אומר פרשן נוסף של רדיו דמשק: „כלי התקשורת הסובייטים הזהירו שוב מביצוע תוקפנות ישראלית, בתמיכה נגד סוריה והמדינות הערביות השכנות, מדברים על כוחה של סוריה כדי להצדיק את תוקפנותם הצפויה. התפתחויות ביחסי ישראל עם ברית נאט"ו ועם התוכניות הצבאיות והאמריקניות להגמוניה על האזור דורשות מהאומה הערבית זהירות וערנות, משום שהדבר מרגיש כי השלב הבא טומן בחובו אפשרויות מסוכנות המאיימות על האומה הערבית. האיומים וההכנות הישראליות לביצוע תוקפנות נגד סוריה בתמיכה אמריקנית ישירה דורשים מהאומה הערבית לגייס את משאביה האנושיים והצבאיים כדי לעמוד נגד הפרובוקציות".

פרשן „פתח פלסטין" מדמשק הוסיף גם הוא את הערכתו לסכנת המלחמה: „אחים לוחמים, בתכנית הבריטי, ג'יינס דיפנס פירסם בגיליונו האחרון מאמר, בו הוא מעריך כי סוריה תפתח השנה במערכה לשיחרור הגולן. שיחרור הגולן", כותב הפרשן הפלשתיני, „הוא יעד סורי. בין אם הג'יינס מפרסם זאת או לא. סוריה מצידה תמיד נחושה ברצונה להחזיר למודעות של דעת הקהל העולמית יעד זה וזכות לגיטימית לאומית זו של סוריה".

רשות הקורא

„גר" כאות קין

טרם ירדתי לסוף דעתו של שר הפנים בקשר לרצונו והחלטתו להוסיף המלה גר ליד המלה יהודי. שר הקליטה, בצדק, מתנגד לכך. ראשית, מאחר שהוספת המלה „גר" נוגדת את חוק השבות. שנית, וזה העיקר — למעשה המלה „גר", לאדם שהצטרף לעם היהודי, היא בבחינת אות קין.

לנו, כעם יהודי, יש עניין שיצטרפו אלינו והעם היהודי יגדל ויתרחב וימצא את מקומו בישראל. חה"כ שרה דורון, שהתריעה כי ההצעה לכתוב „גר" בתעודת הזהות אינה מוסרית ונוגדת את יסודות קיומנו, קובעת כי לא לשם כך הוקמה המדינה.

הייתי גם שואל את כבוד הרב השר פרץ, האם כוונתו שהמלה „גר" תכלול רק את אלה שגויירו ע"י הזרם האורתודוקסי, אותו הוא מייצג, או שזה יחייב רק את הזרם הרפורמי והקונסרבטיבי.

צריך שיהיה ברור. אסור לנו לתת אפשרות לכך שיהיו יהודים מסוג א' ויהודים מסוג ב'. נראה לי שיהיה זה שלטון כסוים שבתעודות הזהות סימן את היהודים באות הקלון וזה אסור שיקרה אצלנו.

אורי שדה,
חיפה

חנינה המעלה סימני שאלה

בעקבות חנינת ראש השב"כ על־ידי הנשיא התגלעה מחלוקת עקרונית בין המשפטנים: אלה גרסו שאין לחון עבריין בטרם משפט ואלה גרסו שהנשיא רשאי לחון עבריין גם בטרם נשפט, כאשר הנאשם עצמו מודה בעבירה ומבקש חנינה. אך בכלום בהגשת ההתפטרות ע"י ראש השב"כ בחשיפת זהותו יש זכר כלשהו להודאה בעבירה, כאסמכתא לנשיא לשיקול לעוכתם את עצם ההודיה והשירותים הקודמים של הנאשם להצדקת החנינה.

דבר זה דיו לכל בר־דעת ולא למשפטן בלבד ליקבוע כי בנסיבות אלה חנינת הנשיא אינה תופסת. במיוחד שהתנאת ההתפטרות בהבטחת חנינה למפריע מבטלת את משמעות ההתפטרות כקבלת עונש תוך הודאה עקיפה בעבירה.

יתר על כן, וזהי חוצפה, המעלה עוד ספקות ביחס לאופי הנאשם, וסימני שאלה נוספים לגבי רלבאנטיות החנינה. גם העברת היועץ המשפטי לממשלה לפני ההחלטה בריעבר, ללא תגובה נאותה מצידו, מעוררת ספקות ביחס לכושרו.

בתנאים אלה, אין מנוס מקביעת ועדת חקירה, יסודית וחסויה, ואם יתגלה כי גם למישהו בדרג המדינה היתה יד ב„עסק הביש" החדש — יחייב הדבר הסקת מסקנות לגבי הממשלה הנוכחית ואחריותה לנעשה, כולל הנזק שכבר נגרם.

אליעזר סולושקי
יגור

סוף־סוף, חדשות תחילה

עכשיו בכנים הורגלנו לפתיחת שידורי הבוקר ב„קול ישראל" לפני מהדורת החדשות הראשונה, כפרק יומי בתהילים („שהיו אומרים הלויים בבית המקדש"). ואם לא היה די בכך, הוסיפו לנו עוד שיעור במשנה... אינני יודע כמה מדינות דמוקרטיות (ואנו מתיימרים להיות כזאת) פותחות את שידורי הבוקר ברדיו במנה כזאת של פולחן דתי. אולי זה מתאים לרדיו של הוואתיקן או למדינה מוסלמית־חומייניסטית — והרי לא חסרות תכניות ברדיו ובטלוויזיה למאזינים ולצופים המעוניינים בכך. הבעיה היא, כי הטעה הפתאומית לשידורים אלה.

נשאלת השאלה, האם יש בידי קובעי התוכניות סקר האזנה, ואם כן, כמה מן המאזינים ציפו בקוצר רוח לפרקי התהילים ופרק במשנה בשעת בוקר זו, וכמה קיבלו במורת־רוח את המשדר הדתיופוני הזה?

כי שמתמנון לליכוד רצוני, נוהג „לקבוע עתים לתורה". בנות וביישוב הדעת. אלה ה„ממיתים עצמם" באהלי תורה, ומשכימים קום לעבודת הבורא, אינם זקוקים לשיעור חמש ושמונה בודים. בפי שוהו נינזה עד כה — בזמן שרוב המאזינים מצפים למהדורת חדשות ראשונה לפני צאתם לעבודתם. שידורים ב„שניים אוחזין בטלית", נכנסו להם באוזן אחת ויצאו באוזן שנייה. עם ישראל, כידוע, בגמו לחרושה, ולא במקרא.

מכל מקום, כנראה שמישהו שם, ברשות השידור, הבין לדעת שפסק הזמן, שבין פתיחת שידורי הבוקר ועד משדר החדשות, יותר משיש בו תלמוד תורה, הוא בבחינת ברכה לבטלה. כשבאחד הימים שמעתי את החדשות של השעה 6 בלי „תהילה ומשנה", חשבתי שאולי השקשו עולי מספר בכמה דקות, אך בשעם לבחרת נוכחתי שהאשבריר הרדיופוני, שהאיור אותי בעים, בא לקיצו — אמרתי בלבי יבורך והכוח המביא לנו „חדשות תחילה".

שמואל הרמונג
(תל־אביב)

רוח מדברית

מאת שלי יחימוביץ'

אולי המתים ישכנעו

יותר מ־150 מקרי מוות נרשמו בשנים האחרונות בקהילת הכושים העבריים בדימונה, קהילה המונה לא יותר מאלפיים נפש, ואשר אוכלוסייתה צעירה במיוחד. קשישים כמעט ואין שם. לעיתים דלפו סיפורים אודות מקרי מוות תמוהים במיוחד לעיתונים. לעיתים לא ידע עליהם איש. אשה שנמלטה מהכת, דניבה הולי, העידה מעם שאנשי הכת נוהגים לקבור תינוקות מתים בשדות שסביב דימונה, מבלי לדווח על כך לאיש.

מנהיג הכת, בן־עמי קארטר, אוסר על נתיניו לקבל סיוע רפואי מקצועי. החולים מקבלים טיפול ב„בית החיים" — מרפאה פרימיטיבית מאולתרת השוכנת באזור מגוריהם. בשבוע שעבר פנתה משטרת דימונה לבית משפט השלום בבאר־שבע בבקשה לנתח את גופתה של אחת מבנות הכת, תהילה בת ישראל, בת ה־22. בא כוח משטרת דימונה סיפר כי גופת הצעירה נתגלתה בשלוש לפנות בוקר בדירתה. הצעירה, אמר, לא סבלה משום מחלה קודם למותה.

ישככר בן ישראל, נציג הכת, שנכח בדיון, אמר כי איש בכת אינו יודע את הסיבה למוות. בן ישראל גם הודיע כי הוא מתנגד לנתיחת הגופה, מטעמים דתיים. שופט השלום יואב בירון לא קיבל את התנגדותו, והורה לבצע בגופה נתיחה שלאחר המוות.

בשנה האחרונה גורשו עשרים וחמישה מבני הכת מהארץ, בחזרה לארה"ב. הגירושים הללו מעידים על החלטה מסויימת ביחס לאיך יש לנהוג בבעיית הכושים העבריים. אבל אי־אפשר לגרש אלפיים איש בעל־כורחם. טכנית אי־אפשר לעשות זאת, ואי־אפשר לעשות זאת מטעמים מצפוניים. ואי־אפשר בשל דעת־הקהל שנהיתה עויינת לישראל בעקבות גירוש של אלפיים שחורי־עור.

השארת אלפי איש בתנאים לא תנאים בבחינת החלטנו שלא להחליט — אינה פתרון. אלפיים איש החיים ללא רישום זהות בשום מקום, ללא שירותים רפואיים מינימאליים, ללא שירותי חינוך לילדיהם, הם תופעה שאי־אפשר להשלים איתה במדינה מתוקנת. אולי עוד כמה מקרי מוות תמוהים — שנובעים ברובם מהזנחה רפואית פושעת — ישכנעו את מי שצריך להשתכנע, שיש להפוך את הכושים העבריים לאזרחים לגיטימיים של מדינת ישראל.

הכושים העבריים – אלפיים איש ללא רישום זהות, ללא שירותים רפואיים, ללא שירותי חינוך.

יקלקלו להם את האוויר

גילויו של מרבץ פוספאטים סמוך לעיר ערד אמור היה לעורר שמחה גדולה בליבם של כל הנוגעים בדבר. מרבץ כזה, פיתוחו וניצולו — משמעותם תוספת משמעותית של מקומות עבודה לדרום.

אבל בערד, מסתבר, לא מאושרים מהעניין. ערד אינה ירוחם וגם אינה אופקים, ולפיכך אינה משוועת למקורות פרנסה לתושביה. הצלחתה של ערד כרוכה באיכות החיים שהיא מעניקה לתושביה. איכות החיים תלויה לא במעט באיכות האוויר, שבערד הוא מן המשובחים. גם תיירות המרפא משגשגת בעיר בשל איכותו של האוויר.

כריית פוספאטים סמוך לערד תביא לתגבורת משמעותית של כמות האבק באוויר. והאבק המתעופף באוויר כתוצאה מכריית פוספאטים ידוע כמזיק לבריאות.

לאחרונה נפגש ראש מועצת ערד אברהם (בייגה) שוחט עם ועדת איכות הסביבה של הכנסת [illegible]

שוטרים בפתח

שני שוטרים לבושי מדים, שהוצבו בשבוע שעבר בפתח משרדי אגף הרווחה בבאר־שבע, ציינו עידן חדש ביחסי מטפלים־מטופלים. העמדת שוטרים בשערי המקום אליו באים אנשים לבקש סיוע, היא בבחינת הכרזה: אנחנו חוששים מפניכם. מי יודע לאן תוביל אתכם מצוקתכם, מי יודע אם בשעה שאנו מנסים לפתור את בעיותיכם, לא תשלפו אתם אקדח, או סכין, או סתם כיסא.

בסוף השבוע שעבר קיימו העובדים הסוציאליים במחוז הדרום כינוס חירום. בסופו של הכינוס יצאו העובדים בתביעה מפורשת להציב עליהם שמירה. ברקע ריחף צילו הכבד של רצח העובדת הסוציאלית אמי לוין במגדל־העמק. האיומים התכופים ברצח על עובדים סוציאלים התפרשו לפתע באור אחר. לא עוד המיית ליבם של אנשים אומללים ובלתי־מזיקים, אלא אזהרה אמיתית.

סגן ראש עיריית באר־שבע, משה זילברמן, נענה מייד לבקשת העובדים, וביקש ממשטרת באר־שבע להציב את השוטרים. לא נראה שהיתה כאן אפשרות אחרת. העובדים הודיעו מפורשות כי אם לא יינקטו צעדים לשמירת חייהם – יפסיקו את עבודתם. בתוך ים השביתות שבבסיסן תביעה להטבות שכר — זו יכלה להיות שביתה יוצאת דופן.

ביום בו כונסה הישיבה ההיא, הופיע במשרדו של סגן מנהל אגף הרווחה, בנימין בוטרשווילי, אחד ממטופלי האגף. האיש הודיע כי אם לא ייענו תביעותיו ישליך רימונים במשרד. באגף הרווחה ידעו שלאיש יש כבר רקורד בעניין, ושידו הונחה כבר על ניצרת רימון שלא במסגרת שירותו הצבאי. בוטרשווילי החליט שלא ליטול סיכון כתמיד – הוא הזעיק את המשטרה והאיש נעצר.

זילברמן קיים פגישה מיוחדת עם נצ"מ חיים בן איון, מפקד משטרת מרחב הנגב. הוא העביר לבן איון מסר מהעובדים הסוציאלים. העובדים ביקשו מהמשטרה לגלות יתר עירנות לקריאות הזעקה שלהם. תכופות, אומרים העובדים, הם מזעיקים שוטרים ואלה מגיעים, במקרה הטוב – חצי שעה לאחר שנקראו. במחצית השעה הזו יכלו המתפרעים לבצע כבר כמה מעשי רצח.

באחת מישיבות החירום שהתקיימו באופקים בעקבות סגירת המפעל אופ־אר, אמר יו"ר ועד העובדים, יעקב כהן, כי הרצח במגדל־העמק הוא אות וסימן. המצוקה הגיעה לדרגה כזו, אמר, שאנשים מבצעים מעשי רצח. לא נחכה שבאופקים יתבצעו כמה מעשי רצח כדי שהממשלה תבין מה מתרחש פה.

גם מנהל אגף הרווחה בבאר־שבע, עובדיה רבי, אומר שהרצח במגדל־העמק הוא מעוללות התוכנית הכלכלית. התוכנית הכלכלית, אומר רבי, שלכאורה הצליחה – השאירה אוכלוסיה גדולה של מצוקה קשה. ועוד הוא אומר: „אם בדרגים ממשלתיים וביורוקראטיים יש אלימות, למה שהמטופלים שלנו לא יהיו אלימים?"

תחבושת לסרטן

לפני שבוע פרצו עובדים זועמים של מפעל „אופ־אר" למשרדי המועצה המקומית אופקים. הם כלאו את ראש המועצה, יחיאל בנטוב, ואת מזכיר מועצת הפועלים, סעדיה אלוס. אלוס ובנטוב שימשו משך יום שלם כבני ערובה. „עד שיבואו מהממשלה לדבר איתנו". בערב שוחררו השניים בשלום לבתיהם, מבלי ש„מישהו מהממשלה" יבוא לדבר.

ימים ספורים אחר־כך התקיימה „ישיבה מיוחדת", בהשתתפות ראשי ועדי העובדים של כל המפעלים באופקים וסביבתה, מזכירי איגודים מקצועיים, ראש המועצה ומזכיר מועצת־הפועלים, גם עובדי אופ־אר השתתפו בישיבה, וגם משם יצאו סיכומים דראמאטיים.

העובדים החליטו כי אם במפגש שיועד למחרת היום עם ועדת העבודה והרווחה של הכנסת לא יושגו „סיכומים חיוביים", תושבת העיירה כליל. דובר על חסימת כביש אופקים על־ידי עובדי אופ־אר, דובר גם על מעצרים המוניים מכוונים של העובדים, משום ש„בבית־המעצר מחלקים לפחות אוכל". דובר על סגירה מוחלטת של כל השירותים, המפעלים, בתי־העסק.

קדמו להחלטות הדראמאטיות הללו הצהרות דומות, שהסתיימו בלא־כלום. יום למחרת ההצהרות האחרונות נפגשו נציגי עובדי אופ־אר וראשי העיירה עם ועדת העבודה והרווחה. הוועדה הציעה למנות כונס נכסים.

אנשי אופקים הסכימו וחזרו הביתה. לא הפגנות, לא השבתות, לא מעצרים המוניים. ההסכמה למינוי כונס נכסים, בכל מקרה — וטובה או רעה — היא בבחינת גזר־דין סופי. נגד כונס הנכסים אי אפשר לצאת בהפגנות. כונס הנכסים יוכל להחליט להמשיך ולהפעיל את אופ־אר, ולצורך זה תצטרך הממשלה להזרים כספים; אולם באותה מידה הוא יוכל להחליט שלמפעל אין סיכוי, ולהורות על סגירתו.

לפרנסי אופקים אין, משום מה, האומץ ללכת בעקבות ירוחם ולהודיע בריש גלי: העיר גוועת, העיר מובטלת, העיר רעבה. במקום להיענות לקולות המצוקה הגדולה הבאים מלמטה, והשואפים לצאת למאבק חריף למען ההכרה בזכותה של אופקים להתקיים, הם מעדיפים לחבוש את הסרטן בתחבושת ולהתעלם ממנו. בינתיים, כדאי להזכיר נתון יבש אחד: 320 עובדי אופ־אר נותרו ללא פרנסה. עוד 800 פיות רעבים למעגל המצוקה באופקים.

„1986 — אחת השני[ם] הטובות בחקלאות?"

ייתכן עתיד מבטיח לחקלאים, אומר מיכה אפרתי, יו"ר האגף המושקי במשרד החקלאות. הגיע הזמן, הוא מצהיר, שראשי ומנהיגי ההתיישבות יפסיקו לבכות ולקטר בפני הממשלה כעניים העומדים בפתח. לדבריו, ההווה טוב, וגם העתיד טוב. וזה כל כך למה? אפרתי סבור כי שנת 1986 תרשם כ„אחת השנים הטובות בכל הנוגע לשיווק בארץ, ולייצוא". „המצב השתפר", אומר אפרתי. „ירדו מחירי הדלק והתשומות הוזלו". סיבות נוספות לשיפור: התחזקות המטבעות האירופיים מול הדולר (רוב הייצוא החקלאי מיועד לאירופה ומהתחזקות זו החקלאים מרוויחים) וירידת הריבית „לרמה שאפשר לעמוד בה".

הדברים של אפרתי מכוונים לחקלאים – לראשי ההתיישבות ולראשי משרד החקלאות – הדנים בעתיד החקלאות, מתוך עמדת חולשה שהוא אינו מקבל אותה. עם זאת, הוא ער למספר בעיות שאסור להתנער מהן, הראשונה – מצוקת המים.

„התיכנון בענפי החקלאות צריך לשים את מצוקת המים בראש דיוניו" הוא אומר. לדעתו, המחסור במים חייב להניע את המוסדות והחקלאים להשקיע בחיפוש אלטרנטיבות, שהחשובה בהן היא ניצול מי השופכין ומים שוליים, שאפשר להשתמש בהם רק לחקלאות. היקף שטחי הכותנה צריך להתבסס על כמות מי השופכין, הנאמדת ב־250 מיליון מטרים מעוקבים. כמות מי השופכים הנתונה, מכתיבה את שטחי הכותנה, הצריכים להיות בהיקף של כ־500 אלף דונם.

הכותנה היא גידול היכול להשתמש במי שופכין בלי שום חשש של זיהום.

המחירים יעלו

אפרתי בטוח בכך, כי מחירי הכותנה יעלו לרמה של 1984, היינו 60 סנט ל[illegible] כותנה מזן „אקלה", ו־90 סנט לליברה מזן „פימה" (כותנה ארוכת סיבים) [illegible] כאלה אפשר לגדל כותנה. הוא מזכיר הירידה בשטחי הכותנה מ־650 אלף ל־450 אלף דונם היתה מתחייבת [illegible] שהעזרה החד־פעמית של הממשלה ל[illegible] הכותנה היתה במקומה.

אפרתי שחזר בסוף השבוע שעבר מ[illegible] משותפת של נציגי המרכז החקלאי [illegible] הארגונים החקלאיים בשוק האירופי [illegible] מצביע על מספר גידולים חקלאיים [illegible] ביקוש בשוקי אירופה, כמו אבוקדו, [illegible] מנגו וכן ירקות עלים לסוגיהם, [illegible] תבלינים, זנים קליפים בהדרים [illegible] וצמחייה שהופכים להיט בשוק [illegible] הוא משוכנע כי על הממשלה [illegible] לחקלאים בכל נושאי המחקר והפיתוח [illegible] שלא נאבד את ההישגים [illegible] החקלאות הישראלית.

בעיות חוץ־חקלאיות

בעיות כלכליות של ההתיישבות [illegible] לדבריו, „בעיות שאין להן [illegible] לחקלאות". מושבים וקיבוצים [illegible] בבעיות פיננסיות גם בגלל שיעורי [illegible] הגבוהים, שהיו בחודשים יולי 1985 [illegible] 1986, וגם מסיבות אחרות. בנקים [illegible] השקיעו במשקים מעבר ליכולתם. [illegible] סובלים מבעיות אירגוניות. כל אלה, [illegible] בעיות חוץ־חקלאיות. *

חיים מ[illegible]

קונה פרדסים לכריתה
ברושים, אורן, אקליפטוס ופקאן
כריתת עצים מסובכים
03-248117 מנוי 3941

חקלאות 86'

הקורא אלישע שמאלי שלח לנו הצעה לכרזה, שאמורה לשקף את מצב החקלאות השנה

שוק נוח לאחר השחיקה

„אחרי השחיקה שחלה בשוק המניות בחודש שעבר נוצר בסיס נוח יותר להשקעות בשוק זה. ועל רקע זה יש לראות את האווירה החיובית שהחלה להסתמן בסוף השבוע" — מעריכים כלכלני אחד הבנקים הגדולים בסקירה של שוק ניירות הערך.

הם מציינים, כי הגורמים העיקריים שהשפיעו על השוק בשבוע שעבר היו שחיקת השערים המתמשכת במרבית ענפי המסחר מאז תחילת חודש יוני, בשיעור נומינאלי מצטבר גבוה למדי של 10.6%, שהביאה לרמת שערים נוחה יותר להשקעה.

אשר לשוק אגרות החוב, הכלכלנים קובעים כי שוק זה יושפע מהגורמים הבאים:

* גל ההנפקות הקונצרניות הצפוי בתקופה הקרובה.
* השפעה מצטברת של הנפקות [illegible] ישראל בתקופה האחרונה.
* חוסר בהירות לקראת החתימה [illegible] הסכמי השכר.
* מצב פוליטי נזיל.

בפתיחות המסחר בשתי אגרות [illegible] שהונפקו ע"י ב.ל.ת. וכלל [illegible] שעריהן — תופעה שלא [illegible] באחרונה, מציינים הכלכלנים. פתיחה [illegible] כיחידת המו"פ של סאיטקס לוותה [illegible] חזרה ביום השני למסחר בנייר [illegible] השוק, צפוי לעבור בתקופה הקרובה [illegible] לגבי יכולתו לקלוט את ההנפקות [illegible] ברמת תשואות נתונה.

משבר האחיות

שבירת האמון והכוח

במהלך שבע שנות שלטון הליכוד שלט במילון ההסתדרותי המונח „לקעקע את אושיות הבניין". כיום כבר איש אינו משתמש באותו מונח אפוקליפטי, אך המתרחש עתה במשבר האחיות הוא תקדים מסוכן, שאם ההסתדרות תעבור עליו לסדר היום היא תמצא את עצמה, במוקדם או במאוחר, מפורקת לגורמים.

קבוצת 13 הוועדים מזירת האיומים כבר הלכה ודהתה מזמן. מעשי ההתארגנות של קבוצה זו מצטרפים לכלל סיפור קטן וחיוור, מול המתרחש כיום בקרב האחיות. קבוצה מתוכן — אחיות בתי־החולים — הצליחו לכופף כמה כללים בסיסיים בחיי האיגוד המקצועי.

להצליח בלי הסתדרות

לפני כן הצליחה אותה הקבוצה להוריד מכהונתן שתי מזכירות ארציות, והנוכחית גם היא כבר כאמצע הדרך לסיום. מזכירי איגודים מקצועיים חוששים, בלשון המעטה, מהתוצאות הדרסטיות של משבר אומלל זה. אם עד לפני זמן מה החשש מפני אבטלה יזומה ליכד את נציגי העובדים תחת הסיסמה „כאן לא תהיה אתא שנייה", הרי עתה מצביעים על קבוצות עובדים בתוך האיגודים האומרים: „ברגע שהן יגמרו, אנחנו נתחיל". כלומר, חידוש המאבק הייחודי על השכר. גם אם משפטים כגון אלה הם בחזקת איום מגמתי בלבד, אפילו לא לצורך איזה שהוא מיקוח קל, הרי יש בהם כדי להצביע על כיוון מסויים, שעיקרו — גם בלי ההסתדרות אפשר להצליח במאבק המקצועי.

המזכ"ל קיסר, ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, עושים לילות כימים בניסיון לעצור תהליך מדרדר זה. אך גם אם ייעצר, ניתן לומר שעם המשבר הנוכחי במערכת הבריאות נפל דבר באיגוד המקצועי.

אחיות בתי־החולים (לא כל האחיות ולא כל בתי־החולים משתתפים ב„חגיגה" האכזרית הזאת) הצליחו, לאחר הכנות מדוקדקות וארוכות, ותוך שימוש בייעוץ של אנשי פירסום, עורכי־דין וכלכלנים, להכין „אמבוש" יוצא מן הכלל למזכירותם הארצית ולהסתדרות בכלל. הם ניטרלו את מזכ"לתן, כרמיה פרן, ואת המזכירות הארצית, והובילו לכך שהמאבק הקשה ביותר על מקומה של האחות בחברת העבודה, על התדמית שלה ועל תנאי מחייתה, מתקיים ללא כל מעורבות של הגוף היציג — מזכירות האחיות. רק קטע זה יש בו כדי להעיד על תהליך חסר תקדים בחיי האיגוד המקצועי. נוסף על כך, הן ניטרלו לחלוטין את הוועדים בתוך מקומות העבודה, דבר שאין לו אח ודוגמה, וגם לכך עשויות להיות השלכות הרסניות. אותה קבוצה מיליטאנטית של אחיות בתי־החולים הולכת אמנם ומאבדת את השליטה במטה המאבק, אך הן הצליחו ליצור נורמה העלולה לשמש נר לרגליהן של קבוצות אחרות המחכות בפינה.

קבוצת האחיות, שהנהיגה והובילה את המאבק, לא הצליחה בינתיים לממש במלואו את יעדה הראשון — הכרה במעמד חטיבתי נפרד — אך היא עירערה, כאמור, את מעמד מזכ"ל הסתדרות האחיות והמזכירות הארצית.

במינהרה מפוקפקת

בוועד הפועל, ובקרב המזכירים של האיגודים הארציים, רבה התמיכה בעצם המאבק של האחיות לשיפור תנאי שכרן ועבודתן, אולם חוסר הניסיון בדרך ההפעלה של העובדים והפעולה, תוך הסתמכות על יועצים זרים שאין להם ניסיון בענייני איגוד מקצועי, יצרו בסופו של דבר מינהרה מפוקפקת, שהובילה ממאבק אישי נגד פרן, דרך הדרישה לחטיבה נפרדת, אל תביעות הטבת תנאי שכר.

ולבסוף נשלף הצפרדע „הסטריוטי". לאמור — בעצם, מערכת הבריאות כבר שנים מפקירה למוות את החולים, ולכן השביתה אינה מעלה ואינה מורידה דבר. דרך פעולה זו — אי־התרכזות בנושא אחד, קפיצה מתביעה לתביעה — מצביעה לא רק על חוסר ניסיון אלא גם על בלבול רב. כתוצאה מכך, גם הכוח המוביל עבר כבר מזמן מקבוצת האחיות „המייסדות" אל ערב־רב של מחליטנים ומחליטניות, הנמצא במטה המאבק.

הקבוצה המורדת לא קיבלה עדיין גושפנקה וסמכות לחתימה על הסכמי שכר. אין הן גוף יציג ולכן, בין היתר, המאבק עדיין נמשך — אומר איש האיגוד המקצועי דן שווארצבארד. לתוך המערבולת הזאת נכנסו גם אלמנטים פוליטיים הבוחשים שם לא מעט, אך אין מרכיב זה הדומינאנטי במאבק. התסבוכת, לדברי חברת מזכירות האחיות, שולה ברקן, היא שקבוצת־המנהיגות־החדשה לא יכולה לחזור לשולחיה ללא „שום דבר, ללא איזה שהוא הישג מוחשי ביד". חברות קבוצה זו מאלצות את קיסר ואת הברפלד להיפגש ולקיים מגעים עם עובדים האמורים לדבר בשם כלל המקצוע, אך הם לא עמדו לשום בחירות. זהו גוף המבטא אומנם זעקה ומצוקה גדולה, אך הקריטריונים הקובעים את הרכב הנהגתו אינם מקבילים לאלה הקובעים את הנהגת האיגוד המקצועי, הנבחרת בדרך דמוקרטית.

אחת האחיות השובתות אמרה לפני מספר ימים, כי „כל אחת שישנה בשק־שינה מול ביתו של ראש הממשלה יותר מחמישה ימים מתהלכת כאילו גם היא ראויה לנתח מנהיגות". סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אפרים זילוני, מזהיר מפני תסיסת־כוח כזאת. אם תתקבל החלטה להקים חטיבה נפרדת, הוא אומר, „אם מתוך חולשת הדעת, ואם כהיענות ללחץ ומצוקה, תהיה זו התחלת הסוף של ההסתדרות". לדעתו, „יווצרו אז גופים וחטיבות נפרדות, שיעמדו בקשר רק עם ריבונו־של־עולם ואולי, לפעמים, גם עם מזכ"ל ההסתדרות". זילוני מצביע גם על כך, שהסתדרות האחיות לא התמודדה עם ציבור העובדים בתקופה שהמוסד לבוררות מוסכמת ישב על מדוכת התביעות של האחיות. לדבריו, נוצר ואקום מאז פסק הבורר, ונדמה היה כאילו העניין הסתיים — ולא כך היה. אילו ניגשו מיד לטפל ברצינות בנושאים „הקטנים" כביכול שלא היו בתחום הפסיקה — היסעים, ארוחות ומשמרות — לא היתה מבשילה אווירת המרי שעל גליה נישאו אחיות בתי־החולים.

מחיר ה„יציאה בכבוד"

התוצאה העגומה מהתפתחויות אלו היא שבירה טוטאלית של האמון. למרבה האירוניה המרה, רק אם תיכשל אותה קבוצת המנהיגות הנוכחית מקרב האחיות של בתי־החולים בעיקר מאבקה, רק אז תוכל (אולי) המזכירות של הסתדרות האחיות הכללית לשקם את אירגונן המקצועי, ובעיקר את האמון בין הקבוצות המרכיבות אותו. אך גם זה לא יושג אלא לאחר עבודת שטח מאומצת ועקשנית.

קבוצת האחיות „המורדות" והעלימה עד כה גם מנוהג, שהיה מקובל בחיי האיגוד המקצועי, והקובע כי כאשר ההסתדרות מכריזה שהיא מעבירה את הטיפול בתביעות מסויימות לידיה, העובדים מיד חוזרים לעבודה. עקרון זה הינו בר־חשיבות מכרעת למערכת היחסים המורכבת של ההסתדרות עם המעסיקים, ועירעורו הוא צעד שיש בו כדי לשאת־חן בעיני אותו ציבור של עסקנים, המבקרים את יוקרתה של ההסתדרות.

מגרש יחסי העבודה בנוי עדיין על כמה אלמנטים־על־כלליים. אם יצליחו קבוצות מיליטאנטיות של מינוי עצמי לשנות אותם, לכופפם ולשחוק אותם, אזי ההסתדרות, כאיגוד מקצועי כללי ויציב, תימצא בסכנת קיום ממשית.

אבשלום קווה

גלגלי הבורסה

עלייה של 3.2% במניות חיפושי נפט

אתמול עלו כל מדדי השערים של המניות, ערך השוק של המניות החופשיות עלה ב־1.39% ושל מניות ההסדר ב־0.08%. העלייה הגדולה ביותר — 3.27% — נרשמה במדד השערים של המניות והאופציות של חיפושי נפט. בשוק המניות כולן היו פי־שלושה עליות מאשר ירידות שערים. למניות ההסדר היה עודף ביקוש של 30 אלף ש"ח.

בשוק איגרות החוב הסתכמו עודפי הביקוש ב־1.1 מיליון ש"ח, מזה 1 מיליון ש"ח בצמודות למדד ו־0.1 מליון ש"ח בצמודות לדולר.

הציבור השקיע אתמול בקרנות הנאמנות 2.35 מיליון ש"ח, מזה 1.5 מיליון ש"ח במתמחות במניות ו־0.85 מיליון ש"ח ב„סולידיות".

הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.57 ל־1.58 ש"ח.

בנק ישראל יציע היום לציבור הנפקה חדשה של צמוד־מדד מסוג „שגיא", בערך נקוב של 20 מיליון ש"ח, במחיר מינימום של 88%.

בשוק המניות עלו אתמול 217 שערים, לעומת 65 שירדו ו־82 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 39 ב־5% ויותר ו־10 ירדו ב־10% ויותר. היו 9 „קונים בלבד" ואף לא אחד „מוכרים בלבד".

המחזור בשוק המניות הסתכם ב־5.9 מיליון ש"ח, מזה כ־1.6 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר עלו (ב־%): פועלים מ' — 0.5; מימון סחר 5 — 1.5; מזרחי ש' — 0.8; מזרחי מ' — 0.2; פועלים מב' — 1.8. לעומתן ירדו ב־%: אי די בי רג' — 0.1; דיסקונט ב' — 0.1; פועלים ש' — 0.2; מימון סחר 1 — 0.1. הביקוש ההתחלתי למניות ההסדר הסתכם ב־492 אלף ש"ח וההיצע ההתחלתי בהן — ב־462 אלף ש"ח. תשואותיהן השנתיות נעו בין 11.49% (אי די בי בכ) ל־12.74% (דיסקונט א') הפועלים ש' — 12.56% הפועלים מ' — 12.44%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר היו רק עליות שערים: הספנות 0.1 — 5.0; הספנות 0.5 — 1.1; כללי מ"ד 1 — 12.2; הבינלאומי — 0.8; פי בי — 2.0.

במניות החופשיות עלו ב־10% גלי זוהר 1 ר"ג, יענא, לידנשטין 1, התכוף 1. לעומתן בלטו הירידות: קריסטל — ב־15.0%. ב־10% ירדו: מטווחות 1. בחיפושי נפט היו רק עליות שערים. בלטו ביותר: מגן 1 — 5.1; מגן 5 — 8.4%.

בשוק איגרות החוב עלו אתמול כל מדדי השערים, חוץ ממדד הצמודים ב־80% למדד בלבד, שירד ב־0.03%. הצמודות למדד עלו ב־0.08% בממוצע והצמודות למט"ח ב־0.18%.

המחזור בשוק אג"ח הגיע ל־7.1 מיליון ש"ח.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.34% ל־1.54%, תוך מחזור של 13 מיליון ש"ח.

אלחנן חורוביץ

טור החדשות

איך נמכרו מפעלי הבידה

„התרגיל" שעשה הזוג כספי־נאמן לנשיא מזכיר תרגיל מפורסם אחר שביצע הזוג הזה — הסיפור איך נמכרו „מפעלי הבידה" של מורי גולדמן למשה ברנשטיין מ„טמפו".

מורי גולדמן החליט למכור את מפעלי הבידה שלו לכל אחד והמרבה כמוהו, לבד מיריבו ושונאו משה ברנשטיין, בעל תשלובת „טמפו".

לאחר משא־ומתן, מצא גולדמן קונה: איש עסקים אמריקני בשם ג'ק בנטהיים. עד מהרה גילה גולדמן, שאותו בנטהיים אינו אלא איש־קש של יריבו, ברנשטיין מ„טמפו".

תמורת 5 מיליון דולר שיעביר ברנשטיין לבנטהיים יקבל בקרוב את „מפעלי הבידה". למותר להזכיר, שעורך־הדין של אותו בנטהיים הוא יעקב נאמן, ועורך־הדין של ברנשטיין הוא רם כספי. מה שמכונה בעגה העסקית עיסקה סיבובית, שבסיומה עברו מפעלי הבידה מגולדמן לברנשטיין ו־5 מיליון דולר, טבין ותקילין, מישראל לארה"ב.

עמירם כהן

עודפי נזילות בבנקים

למערכת הבנקאות שוב עודפי נזילות, שגרמו ירידת הריבית בסוף השבוע שעבר.

בסוף חודש יוני היו לבנקים גרעונות נזילות כבדים, וכתוצאה מכך עלתה הריבית לרמת שיא של 24 אחוז לשנה.

בסוף השבוע, לאחר שהתברר כי למערכת שוב יש עודפי נזילות, שנוצרו מקבלת חיובי הריבית (כ־200 מיליון שקל), וכן מהפקדת המשכורות וניוס פק"מ ותפ"ס, החלה הריבית שוב לצנוח.

בסוף השבוע שילמו הבנקים למפקידים בין 19 ל־18.5 אחוז לשנה על פקדונות גדולים.

ההערכה היא, שהריבית תמשיך לרדת בימים הקרובים.

בבנקים ממליצים ללקוחות לנצל את הריבית הגבוהה יחסית בחלק מהבנקים, ולהפקיד כספים לתקופה של חודש, שכן יש לצפות להמשך לירידת הריבית.

בנק לאומי תיקן ביום שישי את טבלאות הריבית והוריד את הריבית המירבית שהוא משלם על פקדונות מ־18 ל־17.5 אחוז לשנה. לאחר שביום חמישי כבר הוריד במקצת את הריבית.

איל שגב

שיווק הכימיקלים

שוב מונופול

שיווק הכימיקלים בארץ ייעשה שוב באמצעות מונופול, לאחר ההתחרות שהיתה בתקופה האחרונה בין „כלל" ו„גדות". המונופול החדש נוצר כתוצאה ממיזוג פעולתן של חברת „גדות" עם „כמיכלל".

החברה החדשה תהיה בבעלות משותפת של „כמיכלל" ו„גדות", כאשר לכל חברה 50 אחוז. יצויין, כי עד לפני זמן לא רב היה חלקה של „גדות" בשיווק כימיקלים בארץ כ־75 אחוז ושל „כמיכלל" רק כ־25 אחוז. אולם בינתיים הידרדר מצבה של „גדות", בגלל הנסיון להתחרות עם „כמיכלל", וחלקה בשיווק ירד.

„כלל" תורם לחברה החדשה כ־2 מיליון דולר.

עד 1981 היתה „גדות" מונופוליסטית בשיווק כימיקלים בישראל. באותה שנה נכנסה לענף זה גם „כמיכלל", שהקימה מסוף מיכלים בנמל הקישון, ושתי החברות החלו להתחרות ביניהן.

בארבע השנים האחרונות היה ל„גדות" הפסד של 20 מיליון דולר ו„כמיכלל" הפסידה 3 מיליון דולר.

החברה החדשה, שתיקרא „גדות מיכלים ומסופים", תנוהל על־ידי ירדני, מי שהיה מנכ"ל „גדות".

א.ע.

גידול ריאלי נוסף בקרנות הנאמנות

שווי נכסי קרנות הנאמנות עלה בחודש יוני בכ־5 אחוזים (111 מיליון ש"ח) ועומד על כ־2.381 מיליארד ש"ח. חלקם של שלושת הבנקים הגדולים בכלל נכסי הקרנות מגיע ל־86.8 אחוז, כלומר יותר מ־2 מיליארד ש"ח.

בעוד בנק הפועלים מגדיל בהתמדה את חלקו ב„עוגת" הקרנות, יורד חלקם של שני הבנקים האחרים. בחודש יוני גדל חלקו של בנק הפועלים (בזכות מבצעי ההצטרפות לקרנות) ב־1.9 אחוזים, והוא היווה 26.8 אחוז מכלל הנכסים.

בנק לאומי ירד ביוני ב־1.3 אחוזים והיווה 44.9% מכלל נכסי הקרנות.

דיסקונט ירד ב־0.9 אחוזים והיווה 14.9%.

יצויין, כי מאז ראשית השנה עלה שווי נכסי הקרנות ב־37.6 אחוז (לעומת עליית מדד המחירים לצרכן בשיעור של 8.5% בלבד). בסוף 1985 עמד שווי הקרנות על 1.73 מיליארד ש"ח.

להלן שווי נכסי הקרנות בסוף 1985 לעומת המצב כיום:

נכסי הקרנות סוף יוני 1986

שם המנהל	במיליוני ש"ח	באחוזים
כלל	1,086.7	44.9
הפועלים	638.6	26.8
דיסקונט	354.3	14.9
מזרחי	100.4	4.3
הבינלאומי	97.6	4.1
אחרים	121.3	5.1
כל המערכת	2,380.9	100.0
שלושת הבנקים הגדולים	2,061.6	86.6

א.ש.

9.2 מיליארד דולר — שווי שוק המניות בסוף יוני

שווי השוק של החברות הרשומות בבורסה, במונחים דולריים, עלה מתחילת השנה בכ־14% והגיע בסוף חודש יוני ל־9.2 מיליארד דולר. באשר במהלך החודש האחרון היתה ירידה של 4% — קובע מסמך שהוכן ע"י כלכלני חברת הייעוץ „יורוטים".

ההון העצמי המתואם של החברות בבורסה, שפרסמו מאזנים לשנים 1984/5 או 1985, הסתכם ב־6.9 מיליארד דולר. והיינו, שווי השוק הכולל גבוה בכ־40% מסך ההון העצמי המתואם של החברות.

ללא הבנקים שמחיר מתואם ותשואה — שווי השוק של שאר הבורסה נמוך ב־720 מיליון דולר (18%) מההון העצמי המתואם של החברות.

המכפילים המשוקללים [illegible] כ־12.0. מתוך 256 חברות, דיווחו על הפסד מתואם בשנת 1984/5 או בשנת 1984, ואי לכך לא ניתן לחשב עבורם מכפיל. בשלוש קבוצות — מקרקעין, השקעות וחברות נפט — סך ההפסדים היה יותר גבוה מהרווחים, כך שלא ניתן היה לחשב עבורן את המכפיל הממוצע.

המכפיל הממוצע בבורסה הישראלית, הכולל גם את החברות [illegible] היה ב־30.6.85 — 9.6. [illegible] במיוחד מהמכפיל הממוצע הגבוה (47.3) של סקטור הבנקים בהסדר. ללא סקטור זה המכפיל הממוצע בשוק [illegible] — 12, שהוא עדיין גבוה [illegible] בינלאומי.

בעריכת עלינא תורי

תיאטרון

מלאך של בוץ

„הם כבלו את הפרחים באזיקים", מחזהו של אראבל בבימויו ובעיבודו של ניקו ניתאי. „הסימטה 2"

מאת ציפי שוחט

המקום נראה כאילו הוזמן במיוחד למחזהו של אראבל, „הם כבלו את הפרחים באזיקים": חלל ענק בעל תקרה קמורה, טבעית, ובצידיו בורים וקימורים, שדרכם ובתוכם מתנהלת ההצגה כולה. ניקו ניתאי, המלך הבלתי מוכתר של הפרינג' הישראלי, חולם על ההצגה הזו כבר עשר שנים. הוא לא רק המתרגם, המעבד והבמאי, הוא גם האיש שמצא את החלל המיוחד הזה להעלות בו את המחזה.

בזמן הבריטים שימש המקום כבית-חרושת לסבון. השמועות יודעות לספר שהמושל התורכי מיקם בו את ביתו, ואפילו נפוליאון ביקר במקום. היום הוא שייך למוזיאון יפו, ששייך למוזיאון „הארץ". ונקרא, אחרי הגילוי של ניקו: „סימטה 2" — שם תועלה ההצגה במשך אירועי „לילות יפו" וגם לאחריהם. אם יתרצו כל הגורמים האחראים לדבר.

סיפור המחזה הוא סיפור על דיכוי והשפלה, על חופש ותשוקה. הוא מתמקד סביב שלושה בחורים — אסירי משטרו של פרנקו, הנמצאים בבית הסוהר זה עשרים ושלוש שנה, ואליהם מצטרף אסיר נוסף, בעת נחיתת האדם הראשון על הירח. כיבוש הירח מעורר אצל הבחורים הללו את כל החלומות הפרועים והמאוויים הכמוסים ומעמת את ההויות שלהם עם המציאות המרה של בית הכלא.

אותה ניגודיות עוברת כחוט השני לאורך כל המחזה: אלימות מול אהבה, חופש מול דיכוי, תשוקה מול שנאה. יש כאן הרבה מכות, שלשלאות, נקם, עיוות דין ומוות יחד עם תום והרבה אהבה — אהבה לאדם ואהבה לטבע. והכל מתערבל במעין מחזה אבסורד והוא מנסה לחזור לשם".

ההצגה בנויה על פלשבקים של תמונות, המתחברות ביניהן בקשר אסוציאטיבי. במרכז בית הכלא — הבור — שם יושבים האסירים, כשהסיר שבו הם עושים את צרכיהם מהווה את הבסיס ממנו הם מפליגים אל החלומות. „המחזה עשוי מעגלים שנפתחים ונסגרים כמו בקולנוע", אומר ניקו ניתאי: „יש זכרונות, חלומות, הזיות — ויש מציאות. ויש גם הצד הנראטיבי של הסיפור, שהוא סיפורים אמיתיים ומדויקים מספרו של מלקיזדס". ציר ההצגה נע סביב חלומו של עמיאל (חיים חובה), אותו נער שעזב את נערתו כדי להילחם למען הצדק. במלחמה הזו הוא אמנם הפסיד. אבל נשאר עם התקווה שהוא יפגוש אותה.

המחזה נכתב בשנת 69' והשנה של הנחיתה הראשונה על הירח, כשנתיים לאחר היאסרו של אראבל תוך כדי ביקור בספרד. מעצרו של אראבל התרחש בגלל אוטוגרף שנתן בו חתם „אני מחרבן על אלוהים והמולדת". הוא שוחרר בלחץ של אנשי רוח אירופאיים ועורך-דין ממולח שהצליח להוכיח שאראבל כתב את המילה פטריה, שפירושה, חתול, ולא פטריה, שפירושה מולדת. השהייה בבית-הסוהר עוררה אצלו התנגדות למשטר של פרנקו ממנו סבל מיום היוולדו, עת נעצר אביו והוא רק בן שלוש שנים. מעצרו של האב החשיד בעיניו את אימו כמי שהסגירה את האב לשלטונות — חוויה לה הוא נותן ביטוי במחזה זה כמו בהרבה ממחזותיו האחרים.

מה אומר לנו המחזה כאן ועכשיו?

ניקו: „זה מעורר אותנו לחשוב ולהעמיד בסימן שאלה את הגישה לאינקוויזיציה המודרנית. מה זה אומר? זה כל דבר: בית סוהר מבחוץ ובפנים, צנזורה פנימית, לחץ חברתי, חוסר סובלנות לדעות אחרים, אלימות. המחזה אוניברסאלי במובן שהוא מדבר עלינו בעניין של

„הם כבלו את הפרחים באזיקים" — כיבוש הירח בעיניו של אסיר. מימין: עדי וייס, אבי טרמין, איצ'ק אביטל, חיים חובה, ליאורה גרוסמן

שבו יש משפילים ומושפלים, אדונים וקורבנות. „טוענים שאראבל הושפע מבקט", אומר ניקו, „למעשה, הוא לא קרא את בקט בחייו. לאראבל יש התנגדות לסיווג ולאגרי. ניסו לראות בו את היורש, הממשיך של כל תיאטרוני האבסורד, כולל ז'נה. אראבל, לדעתי, שונה. יש בו אלמנט של סוריאליזם עם אמנות פלסטית. עולמו ספוג ניגודים כמו ספרד מולדתו, שמשלבת מסורות מכל הסוגים".

„אני מלאך של בוץ ושרץ של זהב", אומרת אחת הדמויות — ושוב אותה ניגודיות המבליטה את בור התחתיות, שם כלואים הבחורים, מול המראה אל החלום, אל ההזיה המתרחשת במרום, קרוב לתקרה — למעלה, שם: בתת-מודע, אפשר לספק את כל הרצונות ולחוות את כל ההוויות ללא שום מיצרים ובלי גבולות. החזרה אל הבור היא חזרה אל המציאות — אותה מציאות בלתי הומנית, בה הופך כתב הגנה לגרוע מכתב אשמה. זהו העולם הרוחני של אראבל, עולם של דיכוי מחד וחופש מוחלט מאידך. עולם ללא גבולות וסייגים, לא במין ולא בדת. „עולם של ילד תמים", אומר ניקו. „שנלקח ממנו בן העדה, להיות תליין וקורבן — בעיה שקיימת היום. התפקידים ותחלופה. זוהי תחלופה במרוץ להישגיות — כל אחד יכול לתפוס בשלב מסוים תפקיד של תליין. אראבל רצה להתריע שבאמצע המאה ה-20 קם משטר פאשיסטי. סופר פאשיסטי. הפחד שלי זה שתצוץ מין אימפריה פאשיסטית, שאין לה שום תמיכה אמיתית. איך ייתכן שבארץ, שהרוב שלה בעד דמוקרטיה, הולכים כולם אחרי הדיקטטורים".

בסוף ההצגה מובל טוזן, אחד האסירים, אל כיסא העינויים — אל מותו. הוא מוצא להורג על לא עוול בכפו, והנערות מדריכות התיירים שרות: „המשמרת שוב חוזרת / לוחמים צעירים ללא רבב / המשמרת לתפארת / מוכנה תמיד לקרב..."

סיום אופטימי? פסימי?

ניקו: „יש נעורים נצחיים — זו תשובת האמנות. החלום הוא התשובה לכל הדיכוי". טוזן — האיש החף מפשע הוצא להורג. סיפורו הוא סיפור אמיתי. את האדם הרגו, אבל את חלומו לא הצליחו להרוג.

משתתפים: חיים חובה, ליאורה גרוסמן, מיכל נריבי, יערית שפטל, יצחק אביטל, עדי וייס, אבי טרמין.

מבט ראשון

ארץ קניבאלית

מאת דורית קדר

יואל קנטור מציג צילומים בשחור-לבן במוזיאון ישראל. צילומיו המעולים באיכותם יכולים אולי לשרת איזו תיזה פסיכולוגית, שתעקוב אחר איפיוניהם של הקיצונים. כנראה שהחרדי-הלאי-ציוני, הנסגר בדלת אמותיו, לא מאזין לחדשות חוץ, לא רואה ולא מדבר בשפת הקודש. הוא בעל מבנה דומה לאותו קיצוני משמאל, המנויים לרעיון „הפציפיזם" לכאורה.

שני הסוגים עוצמים עיניים ואוטמים את הבנתם. הם ממוקדים בקצוות ועל כן אין להם מרחב תנועה. ישראל של קנטור היא ארץ משטרה שחורה, הבודקת את כל העוברים בגבולותיה: ארץ קניבלית אוכלת בשרים באטליז. ארץ של קבצנים וזקנים הנשכבים על רפש האדמה בשווקים: ארץ שחומותיה מלוכלכות מהפגנות והפגנות נגד: ארץ שפועלי קיבוציה מוצגים כרפויי-כוחין ורחובותיה הומים בפטרולים.

קנטור משקף חשיבה פשטנית ומאוד ראשונית, הנתפסת בסימפטומים ולא בודקת מהויות. הוא גם מתעלם מכל אותם רבדים הרוצים לשנות את פני הדברים, אותם זרמים המצביעים עבור הידברות עם הפלשתינים, עבור שוויון זכויות ליהודי וללא יהודי, עבור אותו גשר שעמל לשלום והבנה בין חילוניים לדתיים.

יואל קנטור — משחטה בשפלה, 1980

הוא מתעלם מהתארגנויות חברתיות המנסות ללכת אל שורשן של הבעיות ולפתור אותן משם. אבל במצב דברים פתוח, כמו שהוא מסתמן היום, אין אפשרות לחיות כאן אחרת.

קנטור — אילו לא היה משתייך לסוג הקיצוני והתחום, היה מתעסק בדרכי פתרון של שלום אמת. הולך להיסטוריה, מורה שהאויבים הנוראים ביותר מוותרים ומשלימים, כי אין עשיית שלום ופיוס ללא מלחמה קודמת. הוא היה מעורר את הטוב ולא מבליט את הרע — שהוא פועל-יוצא של מדיניות, שהיא אולי אינה עצות, לא אמיצה דיה ואינה פוסחת באפשרויות חדשות. קנטור יוצר [illegible] ומחטיא את המטרה.

קולנוע

דור האספרסו

„אלכס חולה אהבה" בקולנוע „לב" בת"א

מאת יעל ישראל

הבמאי בועז דווידזון כבר חזר לשנות ה-50 הקשות, בסרטו הראשון בסדרת אסקימו לימון, סרט שהיה העתק לסרטים אמריקניים כ„אמריקן גראפיטי" ו„קיץ 42", שעסקו בנוסטאלגיה בשנות ההתבגרות התמימות של אותו דור אספרסו רחוק.

דווידזון, בן לאותו דור, אמר כבר אז שהוא חוזר לתקופה מגעגועים ונוסטאלגיה, וכשצילם בקיץ שעבר את „אלכס חולה אהבה" אמר שזה פחות או יותר הביוגראפיה שלו, המייצגת גם דור שלם. אך ב„אסקימו לימון" הראשון היתה הרבה וולגאריות ומעט מאוד תמימות, שהיתה כה אופיינית להלך-הרוח של שנות ה-50, הצנע, תנועות הנוער והפילוגים הפוליטיים. הרי על „אלכס חולה אהבה" צריך להסתכל כעל מדריך לימי הצנע, המביט על התקופה הקשה הזו בהומור סלחני וגם עם קורט של נוסטאלגיה מעורבת בידיעה ש„כמה טוב שעברנו את זה". אחרי הכל, מי כבר יכול להתגעגע לתלושי המזון ולארגז הקרח?

אלכס (איתן אנשל) הוא נער מתבגר בן 13, בן למשפחה פולנית טיפוסית-שבטיפוסית.

אמו היא התגלמות האמא היהודיה מספריו של פיליפ רות: תערובת של שתלטנות חונקת ומאזוכיזם יהודי. מין אמא שהיא ענק, מונומנט, תופעה גדולה מהחיים (מגלמת אותה חנה רוט). כל מי שחווה ילדות בצל אמא כזאת ייזכר בוודאי בילדותו, כשיראה בסרט את אמא של אלכס מנסה להערים בערמה גלותית קרתנית טיפוסית על מוכר הנפט כדי לא לעמוד בתור, מחטטת בסורות השכנים ומרכלת עם פנים של קדושה, מכריחה, את בני הבית לאכול כנף מגעילה של עוף מכובס וקישקע עם טשולנט, כשנוסעים לים היא מייד שולפת מסלה הענק סנדוויצ'ים וביצים קשות ורוטנת בעווית של קדוש מעונה אם לא אוכלים: בעיצומו של הקיץ היא מציעה לאלכס כוס תה חם כי לדעתה מקבלים אנגינה אם שותים מים קרים, ותמיד תמיד נטפלת ומסדרת לכולם את החיים. היא גם משתלטת על חיי בעלה (אברהם מור), שכמובן אין לו שום זכות להגיד משהו על מה שנעשה בבית, והופכת אותו לצל של גבר. פשוט משעשע.

אך בעצם, לא דיברנו על ציורו של הסרט: אלכס, הנמצא בגיל הקריטי של הטיפש-עשרה ומאוהב בבת-דודתו היפה, המבוגרת ממנו בעשר שנים, שבאה לארץ מפולין כדי לחוש את אהובה טארק. אך באותה עת הוא גם מאוהב בבת כיתתו הבלונדית מיש.ב. עוברים עם אלכס את הימים הקשים של המעבר מילדות לנערות: לימודי דרשות בר מצווה אצל רב מצחיק (שמואל רודנסקי), קומזיצים על הירקון, הצצה חטופה וחשאית בתמונות של בחורות בביקיני, עד הנשיקה הראשונה, המבטיחה את הבגרות המיוחלת. כרקע משמשים סממני דור האספרסו: פרנק סינאטרה, מוסיקת קאליפסו, ניצנים ראשונים של רוקאנרול, קולנוע „ערן" בת"א ותעלולי ילדות של אר-טרטו בגרות.

מי שחי אז, וגם מי שלא יודע על התקופה דבר חוץ מסיפורי הוריו, ימצא בסרט שפע חוויות. בשנות ה-50, עליהם מביטים היום בנוסטאלגיה, לא היו רק דבש ושמחה. נאלצו לקחת או דיירי משנה כדי להשלים את המשכורת, וב„אלכס חולה אהבה" הדייר הוא פארוק (יוסף שילוח) — קריקטורה של מזרחי מכוער ומטומטם. מי שרצה לקנות עוד [illegible] הלך לשוק השחור. יש גם שיחזור מדוייק של בית פולני טיפוסי מאותן שנים: מטבח עם ארגז לחם מאמייל, ארון קרח, בקבוק למי סודה, ארונות עץ פשוטים, חדר מבוצר בלבנים ששימש כמקלט, ונטילטור ישן ונוכלנים, מה שנחשב אז לשיא ההידור הפולני.

צעצועים וכלכלה חופשית

„סנטה קלאוס" — קולנוע „פאר", תל-אביב

בילדותנו דמיינו לעצמנו איך ייראה חדר ענק מלא צעצועים צבעוניים ונחשקים, כולם בשבילנו. הסרט „סנטה קלאוס" הוא התגלמות ויזואלית של אותם דמיונות ילדות — סרט ילדים (ולא רק להם) ראשון לחופשת הקיץ.

תארו לעצמכם טירה מן האגדות מאוכלסת בהמון גמדים צבעוניים, חמודים ועמלניים, חדר שינה מתוק ומיניאטורי של גמדים, ובית מלאכה של השלגמדים — הם גמדי השלג טובי-הלב, שכבר מליוני שנה עמלים על ייצור צעצועים לילדים אהובי נפשם. שנים ארוכות הם מחכים שתתגשם הנבואה העתיקה בדבר בואו של אדם מורי משה לעולמם הפנטסטי, אדם שיהיה סנטה קלאוס ויחלק מתנות לילדים בכל העולם (ובכל התקופות) מידי חג מולד.

ילדי ישראל, שאינם בקיאים בפולקלור הנוצרי של החג, יוכלו להכיר בסרט זה את סנטה הגוי טוב-הלב עם הזקן הלבן, ובוודאי יתקנאו קצת בילדים שמעבר לים, ואפילו יתמהו בינם לבינם למה סבים עם זקן לבן ובגדים שחורים לא מחלקים להם מתנות בחגים במקום להשפריץ צבע שחור על תחנות אוטובוסים ומוללות שלא עשו להם רעה.

את „סנטה קלאוס" ביים במאי סרטי הפעולה ז'ינו שוורק („מלתעות 2") על-פי תסריט של דיוויד ניומן, שעיבד סיפור שכתב עם אשתו. הסיפור הוא גירסה מודרנית מתוחכמת ועכשווית לסנטה קלאוס, מין ניסיון למזג תמימות עם ציניות, שלא עלה כל-כך יפה.

לפני שנים רבות חיו להם באחת הארצות הצפוניות, חוטב עצים (דיויד הודלסטון) ואשתו, זוג חשוך ילדים, שחילק מתנות לילדי השכנים בכל חג. יום אחד מתים בני הזוג בשלג ועולים השמימה, לממלכת השלגמדים. השלגמדים מטילים על חוטב העצים את תפקיד סנטה קלאוס, ומאז הוא נוסע במרכבת השלג בין השנים והתקופות, מביא צעצועים לילדי ימי-הביניים וגם לילדי המאה ה-18, אך בבואו למאה ה-20 מתחילות הבעיות. על עוזרו הנאמן החרוץ פאטץ' (הקומיקאי הידוע דדלי מור) נמאסו השיטות הידניות הפרימיטיביות, שאמנם מוציאות צעצועים יפים וטובים אך אורכות זמן רב, והוא נכנס לעידן החלל עם מכונה משונה. המכונה מייצרת צעצועים בשיטת הסרט הנע ומייצרת סדרות של מכוניות, בובות, עגלות-בובה וסוסי נדנדה יפים... אך מתפרקים. (זו ההערה הצינית הראשונה בסרט על התיחכום והתיעוש, שבא על חשבון הגימור והאיכות). הילדים של המאה ה-20, הרגילים לאיכות העלובה של היצרנים, אך לא של סנטה, מחזירים לו את הצעצועים. סנטה קלאוס מגלה את עוזרו ולוקח לו מישהו יותר מהימן ושמרני, הנעדר רעיונות מהפכניים.

פאטץ' המסכן והמאוכזב הולך לארץ בני-האדם והופך לעוזרו של בי.זי. טייקון צעצועים מרושע וקפיטליסטי (ג'ון ליתגאו מ„העולם לפי גארפ" ו„תנאים של חיבה"), שצעצועיו הגרועים והזולים הוחרמו על-ידי הממשלה. בן-רגע מייצר סנטה החדש מיליוני סוכריות על מקל, המכילות אבקת כוכבים שמכניסה את הילדים ל„טריפ", והדבר יוצר תחרות קשה בין סנטה הוותיק לסנטה הצעיר והמרדני. כך מתפתח הסרט עד לאידיליה, שתחזור לשכון, ועד לתמימות, שתנצח את חשתיתות ואת הגשמיות.

בעוד חלקו הראשון של הסרט הוא פנטסיה קסומה המתרחשת בעיר הגמדים, הרי חלקו השני יורד לעולם הגשמי, המלא חטאים, והוא

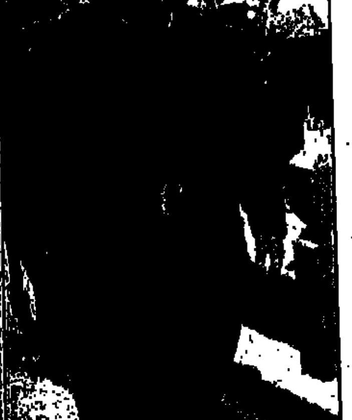

„סנטה קלאוס" — פנטסיה קסומה בעיר הגמדים

מציג תמונת מצב עגומה של עולם [illegible] האכזר ושל הקפיטליזם המושחת. ספק אם הילדים יתמצאו בסוגיות הכלכלה החופשית, אלא אם כן יש [illegible] אנדרו-סטייטמנט כניסיון מתוחכם [illegible] אותם נגד קפיטליזם, ומי יודע, אולי [illegible] סרט שנתמך בכספים סובייטיים. [illegible] לא אוהב אותה.

העיקר הבריאות

מאת יוסף שמי

החינוך לבריאות מתחיל בבית-הספר

במגישה שנערכה עם כתבים לקראת הסימפוזיון הבינלאומי, שידון בחינוך לבריאות בבתי-הספר, אמר הד"ר דב תמיר, כי קל יותר לקבץ מאה וחמישים אלף דולר כדי לממן השתלת כבד אצל איש בודד, מאשר לקבל אלף או אלפיים דולר לפעולת מנע, שתציל מאות, ואף אלפי אנשים, ממחלות קשות וממוות. „כנראה שרק המציל נפש אחת מישראל ראוי להיכלל בין הל"ו, ואין הכוונה להצלת מאות...", השיב לו בהומור אחד הנוכחים.

בבדיחה זו יש אמת צרופה. אין כסף לפעולות מניעה בממדים הדרושים. שליש מילדי כיתות א' בישראל מועמדים להתקפי לב בבגרותם: 10% מתלמידי בתי הספר בארץ סובלים מעודף משקל: אצל 90% מילדי הכיתות הנמוכות של בתי הספר יש עששת לפחות בארבע שיניים: אצל 5% בגיל הזה יש כבר יתר לחץ דם: אחוז גבוה מהתלמידים מכור לעישון. ויש עליה מדאיגה בשימוש בסמים ובצריכת אלכוהול. בעיה קשה נוספת היא השיעור הגבוה של החולים בסרטן העור — מן הגבוהים בעולם בשטח זה.

מקורן של מחלות רבות עוד בימי הילדות. כך, למשל, הראו הסקרים, כי לאחוז ניכר של הילדים יש עודף כולסטרול, הנובע מתזונה לא נכונה, צריכת ביצים מעל לסביר, ואכילת יתר של מוצרי חלב, גבינות שמנות ונקניק שמן. וצריך לשתות חלב, אך אין להפריז, במיוחד כשצורכים חלב שבו 3% תכולת שומן. לעובדות אלה יש להוסיף עוד נתון — הילדים בישראל אינם פעילים מספיק מבחינה גופנית.

התזונה, העישון והפעילות הגופנית הם המרכיבים הבסיסיים של מחלות הלב וכלי הדם, שהם, יחד, בין גורמי התמותה אצל כשני שליש מהמבוגרים בגילאי 20-65.

מחלות הלב וכלי הדם נגרמות לרוב בגלל סתימות כלי הדם והעורקים. אפשר למנוע חלק מהאירועים האלה.

ד"ר תמיר סיפר לנו על ניסיון שבוצע בפינלנד. במדינה זו החליטו לעשות מאמץ מרוכז, באזור מסוים שבו נרשמו אחוזים גבוהים במיוחד של תמותה ממחלות לב וכלי הדם. הרופאים, המחנכים, אמצעי התקשורת, וכל מי שהיה לו מגע עם אוכלוסיית הילדים וגם המבוגרים, עסקו בהפצת ידיעות על הצורך בשמירה על אורח-חיים מהמקובל. אחרי 20 שנות מאמץ הצליחו הפינים להוריד את שיעור התמותה ממחלות לב אצל מבוגרים ב-20%. אגב, פרופ' פקה פוסקה מפינלנד, שעמד בראש התוכנית, יהיה בין המרצים בסימפוזיון בירושלים.

גם בירושלים מתבצעת תוכנית „שגב", בכמה בתי ספר, אך בעייתה היא היעדר תקציבים מתאימים. שכן יש צורך בשיתוף פעולה ומאמץ מקביל של מורים, רופאים, אחיות, פסיכולוגים ועוד. כן יש צורך בתוספת שעות הוראה. יש להחדיר בילדים את „תורת ההתנהגות הנכונה" במסגרת תוכנית הלימודים.

בישראל יש שיעור גבוה מאוד של חולים בסרטן העור. לצערנו, אנו ממש בין המדינות האלופות בתחום זה. חינוך מתאים ומודעות לנזק הנגרם בשל חשיפה מוגזמת לקרני השמש, עשוי לצמצם את שיעור הלוקים בגידולי העור. כאן יש צורך בשיתוף פעולה של גורמים שונים, כולל תעשיית הקוסמטיקה.

בישראל יש גם עליה בשיעור תאונות-דרכים עם נפגעים בקרב הילדים ובני הנוער. זה קורה בעיקר בחודשי הקיץ, שהם חודשי החופש הגדול. המסגרות הקייטנות אינן מבטיחות תעסוקה והשגחה על הילדים. עד כה לא נמצאו נוסחאות שיורידו את מספר הקורבנות.

נושא אחר, לו מודעים המחנכים והרופאים, הוא ריבוי ההתאבדויות. הדבר קשור גם במצבי מתח וחרדה, בשוודיה הצטבר ניסיון רב, והעוסקים בנושא מוכנים למסור את הידע שלהם. שוב, הבעיה היא כספית. וחבל, מי יודע כמה אנשים כבר ויתרו על נסיון התאבדות כתוצאה מפעולה יזומה של מחנכים ופסיכולוגים.

חוקר מסקוטלנד חקר את השפעת המדיה התקשורתית על החינוך לבריאות. הוא אמור לספר בסימפוזיון כיצד יש בהשפעה זו כדי להזיק, ועד כמה — כדי להועיל. קיימת מאוד לכוון את העיתונות והתקשורת האלקטרונית לפי חשיבות של בריאות הציבור. אך מצד שני אסור להתעלם לגמרי מהנושא. כיום ניתנת מעט מאוד תשומת-לב לקשר הגומלין שבין פירסומים לדפוסי התנהגות. חינוך לבריאות ועוד. וכולנו בין החוטאים.

בלון לכל דיכפין

בלון לכל דיכפין, כך אפשר להגדיר סקירה שפורסמה בשבועון מקצועי אמריקני אודות שימוש בטכניקה של „פריצת חוסמי כלי הדם והעורקים" בעזרת בלונים. על-פי שיטה זו ניתן, בחלק מהמקרים, למנוע ניתוח לב פתוח לשם השתלת עורקים עוקפים, מה שמכנים ניתוח בייפס.

השיטה אינה סבוכה והיא נמצאת בשימוש מאז שנת 1978. הטיפול מבוצע תוך כדי הרדמה מקומית. לעורק מוחדר צנטר, שבקצהו בלון המתנפח במקום הנכון. כשהבלון מתנפח הוא לוחץ על השיכבה החוסמת בכוח של עד 10 אטמוספר (10 ק"ג על כל סמ"ר), והלחץ גורם למיסמוס שיכבת הכולסטרול. כשהטיפול הראשון אינו מועיל, חוזרים שוב על הטיפול, שכן אפשר לנפח את הבלון כמה פעמים.

הטיפול אינו כרוך באישפוז ממושך. אחרי 24-48 שעות נשלח המטופל הביתה. בין כל החולים הזקוקים לניתוח לב פתוח לשם השתלת עורקים עוקפים, 10%-15% יכולים להסתפק בטיפול חריש זה — ניפוח הבלון במקום הצר שבעורק או בכלי הדם.

ניפוח הבלון נעשה תחת עינה הפקוחה של מכונת-שיקוף, המראה מה קורה בפנים. התוצאה של טיפול מסוג זה היא דילול הכולסטרול שהצטבר, קילוף שיכבה מגוונת של האפיתליום (ציפוי הדירית) ופיצוץ ה„פקק" הסותם את כלי הדם או העורקים. במרכזים רפואיים המתמחים בנושא רושמים 90% הצלחה בטיפולים מעין אלה. עם זאת, קיימים מקרי סתימה הקורים דווקא תוך כדי ניסיון לסלק את שיכבת הכולסטרול הסותמת, ואז מבוצעים בו-במקום ניתוח לב פתוח והשתלת עורק עוקף. שיעור הסיבוך הנ"ל אינו גבוה והוא יורד בהתמדה.

יש מקרים של אוטם שריר הלב תוך כדי צינטור וניסיון להרחבת מקומות צרים בתוך כלי הדם והעורקים. אצל חלק מהחולים (עד 25%) נוצר שוב „פקק", המורכב מתערובת של שומנים וחומרים אחרים, הסותמים נקודות מסוימות בכלי הדם המזינים את הלב. במקרים כאלו חוזרים על הטיפול בשנית ובשלישית.

הטיפול בעזרת בלון מתנפח מועיל כשהסתימה נמצאת במקום מסוים ואינה מפוזרת בנקודות רבות, כשהיא מתגלה בעורקים גדולים ובכלי דם גדולים, וכן בשעה שהיא „טריה" ולא רבת שנים. יש מקרים שבהם מבצעים אנגיופלסטיקה, וכך זה מכונה בפי הרופאים, אצל אנשים עם נזק הנובע מהיווצרות שיכבות כולסטרול בנקודות רבות. הכל נתון לשיפוטו של הרופא המנתח.

השיטה, שהיא חדשה יחסית, פחות מסוכנת ויותר זולה מהשיטה הכירורגית של ניתוח לב פתוח לשם השתלת עורקים עוקפים. יש לשער כי היא תתרחב, ובמקרים רבים אף תחליף את הטיפול הכירורגי.

שיטה אחרת לפריצת חסימות טרשתיות, שנבדקה על בעלי-חיים, מושתתת על איזמל אלקטרו-אופטי, שעיקרו ליזר וסיב אופטי. שיטה זו נבדקת עכשיו על חיות ניסוי במעבדה שהוקמה בתל-השומר, בראשותו של פרופ' נויפלד וד"ר א. בטלר. במעבדה הניסיונית מבררים שילוב בליזרים ובסיבים אופטיים להמסת הסימות טרשתיות, לטיפול בהפרעות קצב ובהפרעות הולכה, בחולות מסתמי לב ולניתוחים בשריר הלב. במעבדה מתבצעים ניסויים בעורקים שהוצאו מתוך גופן של חיות מעבדה, וניסיונות בגפיים קטועות המהווים אבני דרך לקראת המעבר לביצוע ניסויים בבני אדם.

מבצע ניתוח

הפירסומת באה"ב חודרת לכל תחומי החיים. אין כמעט נושא שאינו מתורגם למודעת ענק. הפירסומת הרפואית, לעומת זאת, היתה תמיד צנועה ומנומסת. לאחרונה שבר את המחסום אגף מסוים של הכירורגיה, בעת שהחל בפירסומת חוזה לזו של מוצרי הגלידה והמכוניות.

השבועון „ניו אינגלנד ג'ורנל אוף מדיסין" פירסם לא מזמן מאמר על פירסומת, שמאחוריה עומדים רופאי עיניים וכירורגים פלסטיים.

בעיר טאמפה שבאה"ב הוחל מבצע פירסומת בעיתונים, ברדיו, בשלטים מוארים בצידי הדרך ובעלונים המנסים לדירות פרטיות. הסחורה המוצעת, העומדת מאחורי המבצע, היא ניתוח קטראקט, ליקוי קיצרות ראייה. הפירסומת מנוסחת בצורה שיש בה כדי להטעות. שכן הקורא יכול לחשוב שהטיפול ייעשה בעזרת מיתקן לייזר, בשעה שאינו כזה, כן אפשר להתרשם כי אין סיכון בניתוח, עוד דבר שאינו נכון. שכן הסיבוכים בניתוחים מסוג זה עומדים על 5%-6%. בעלונים המופצים לדירות, מפרסמים בהתאמה חוזה של טיפולים ל„ציתותים".

מחבר המאמר בעיתון הרפואי מזכיר כי פירסום בעיתון, ברדיו, עולה ממון רב. מאין בא הכסף? הוא שואל. הוא מציין עוד, כי בעזרת מודעה בעיתון לא ניתן לתת מידע מדויק לאנשים הזקוקים לטיפול כירורגי. וכי אין בפירסומת מידע על מחלות המסכנות באמת את מאור העיניים, כמו גלאוקומה.

מוסכם הוא שלפירסומת מטרה מוגדרת — „למכור". השאלה היא, כותב העיתונאי, כיצד מתיישב הדבר עם האתיקה המסורתית של הרפואה. השאלה היא, מובן, כללית ואינה מכוונת לשום צורה מסוים.

עייפות מאוחרת

מחקר שערך מתביעת גרמני הראה, כי הסיכוי לתאונה הולך וגדל ככל שמתארכת הנסיעה. כמות התאונות בשעת הנהיגה הרביעית, גדולה פי [illegible] מזו שבשעת הנהיגה הראשונה, ואילו כמות התאונות בשעת הנהיגה השמינית גדולה פי עשרה מזו שבראשונה. האחראי לתנועה במדינת בוואריה שבדרום-גרמניה מסביר את התופעה בכך, שבכל משך הנהיגה, מתארך גם זמן התגובה של הנהג.

להתרופפות הריכוז ולהארכת משך התגובה למתרחש בכביש יש סיבה: העייפות. ככל שגדלה העייפות פוחתת יכולתו של הנהג לתפקד כראוי בעת הנהיגה. העייפות בחודשי הקיץ גדולה מאשר בעונות אחרות. היא אינה באה בבת אחת, אלא בהדרגה, ולפעמים מתחילים לחוש בה כשכבר מאוחר מדי.

האמצעי היחיד למניעת מקרה כזה הוא הפסקת הנסיעה לשם מנוחה קצרה ושתיה. נהג אשר אינו כפוף ללוח הזמנים, כמו נהגי האוטובוסים, טוב יעשה אם יערוך הפסקה מדי שעה שעתיים. במקרה כזה כדאי לצאת מהמכונית, להתהלך ולשתות, גם אם אין תחושת צמא. אם בכל זאת העייפות אינה עוברת, מותר להעמיד את המכונית במקום מוצל, ורחוק מהכביש, ולנמנם מעט.

כל הדברים האלה נכונים שבעתיים לגבי נהגי משאיות הנוסעים למרחקים ברכב כבד עם מטען, תאונה בה מעורב רכב כבד היא לפרקים קטלנית יותר, שכן הרכב הכבד פוגע לא פעם ברכב אחר.

הנהיגה בקיץ, בתקופת החופש הגדול, מחייבת גם עירנות וזהירות כלפי הולכי הרגל המטושטשים מחמת החום, וכלפי הילדים. בעת החופש הגדול יש לילדים זמן להסתובב ברחובות, לחצות כבישים, לרוץ אחרי כדור שהתגלגל לאמצע הדרך, ולפעמים אף לשחק על הכביש ממש. יש לקחת בחשבון שלילדים קטנים יש מגבלה מסוימת, הם לוקים בהערכת הזמן והמרחק, וזה נכון במיוחד בעת חציית הכבישים ובעת נסיעה באופניים. הנסיעה באופניים בשעות הערב או בעת הדימדומים מסוכנת במיוחד.

עוד יש לציין, כי בארצנו — בניגוד למדינות אירופה כמו גרמניה, שווייץ או אוסטריה — אין הצעירים נוהגים להצטייד בפנס קידמי ואחורי לאופניים שלהם, והדבר גורם לריבוי תאונות. [illegible] פגיעות ברוכבי אופניים, או פגיעה באלו הרוכבים בתוך המכוניות, [illegible] צורך בבליטת הדרך.

מסביב לעולם

בעריכת דוד ארן

עינויי סיני

מאת ג'יימס קינג „רויטר"

כפי כל אחד מהמוני בני-האדם, הצובאים יום-יום על בית-המשפט העממי העליון בפקין, סיפור על שחיתות, עוול ואדישות בירוקראטית. מכל רחבי סין באים למרכז השלטון מגישי בקשות, הדורשים שייעשה להם דין צדק, אך לשם תיקון מעשי העוול עליהם להמתין לפרקים עד אין-סוף, וסבלנותם פוקעת לפעמים.

„אינני יודע מדוע כולכם הגעתם הנה. הרי אין לכם כל תקווה שבעיותיכם ייפתרו", זעק ישיש סיני, כאשר כמאה מגישי תלונות סובבו ברחוב המאובק: „אם אין לכם כסף לתתו לשוטר, איש לא ישים אליכם לב".

לדבריו, שהה הישיש חלק ניכר מחייו ליד בית-המשפט העממי בנסותו להשיג ביטול הרשעה פלילית נגדו מלפני 30 שנה. שהיתה, כך אמר, פיברוק. כרבים אחרים, שהמתינו מחוץ למשרד, אמר גם הוא, שמגישי התלונות זוכים אך לעתים רחוקות לצדק, ותחת זאת יש להם עניין עם שוחד ומכות.

„אם אתה מנסה להשיג אוזן קשבת בכוח יקרא לך השוטר. הם מרביצים לך באלות חשמליות", אמר מגיש בקשה אחר.

דובר בית-המשפט הכחיש בתוקף את ההאשמות בדבר שחיתות, שהועלו על-ידי מגישי הבקשות. „זה לא ייתכן", אמר לכתב „רויטר": „לו התגלו מקרים כאלה (של שחיתות), היו מטפלים בהם בחומרה. אנשים מסוג זה היינו מעמידים לדין משמעתי".

משנשאל בנוגע להאשמות, לפיהן השוטרים מכים לפעמים את מגישי הבקשות, אמר הפקיד: „בדרך-כלל זה אינו קורה. מה שמגישי הבקשות אומרים על מכות, הוא בדרך-כלל בלתי-נכון"...

מגישי הבקשות ממשיכים במסורת, שראשיתה עוד בזמנים שקיסר סין ישב על כס הדרקון. אנשים שהיו להם תלונות נגד פקידים מקומיים באו תמיד לפקין כדי לזכות שם בפעם האחרונה לאוזן קשבת.

בסוף שנות השבעים הגיע נחשול של מגישי בקשות לפקין בדרישה לטיהור שמם, לאחר שהוטל עליהם חרם על היותם קפיטליסטים, אנשי ימין, בעלי קרקע או אינטלקטואלים, בשלושת העשורים הראשונים למשטר הקומוניסטי. הם דרשו רהאביליטציה מן ההנהגה החדשה של דנג שיאו-פינג, ורובם אף זכו בה.

היום מתלוננים מגישי הבקשות, המצטופפים תחת גגות הבתים מסביב לבית-המשפט העממי העליון, על בעיות בעלות אופי פחות פוליטי.

„לפני שלושים שנה הואשמתי בגניבת תבואה שלא גנבתיה", אמר ז'נג הוי-לונג בן 68: „הפסדתי את מקום עבודתי ואת ההטבות מצד המדינה, ומאז אני חי כפוי קבצן".

אדם אחר כתב את בקשתו מחדש, בשבתו לצד הכביש: „ראש הכפר שלי שבר את עצמותי בקטטה", אמר בהראותו את מרפקיו המעוותים ועצם נפוחה על ראשו.

„בדרך-כלל נפתרת בעיה מסוג זה על-ידי השלטונות המקומיים, אך במקרה זה השלטון המקומי הוא ראש-הכפר שהתקיפני", הסביר.

אחד ממגישי הבקשות נשלח מצפון-מזרח סין אל דרומה, לעבודה. הוא אמר כי המשטרה הגיעה נגדו משפט, לאחר שבית-החרושת שבו עבד האשימו בגניבת כסף.

„לא גנבתי את הכסף, אך המשטרה עשתה יד אחת עם מנהלי בית-החרושת, ומשום שלא דיברתי בגנות שלהם, אסרו דווקא אותי", התאונן.

אשתקד הוגשו 10,400 תלונות למשרד תלונות הציבור, אמר לכתב „רויטר" פקיד של בית המשפט העממי העליון, זו ירידה תלולה לעומת 1984, כאשר נרשמו למעלה מ-[illegible] תלונות.

פקיד בפקין אמר, כי רבות מן הבעיות המתעוררות כיום נובעות מחוסר הוראות של הרפורמות הפוליטיות והכלכליות הנרחבות, שהנהיג דנג: „באזורים הכפריים בפרט איש אינו יודע בדיוק בידי מי ניתנה הסמכות, ועד היכן סמכות זו מגעת", אמר.

בית-המשפט העליון אינו מספק נתונים בדבר מספר הבעיות שבאו על פתרונן, אך מגישי הבקשות עצמם טוענים שהללו מועטות.

„יומון העם", הבטאון הרשמי של המפלגה הקומוניסטית הסינית, נדרש לאחרונה לבעיה זו בכותבו: „הפקידים המטפלים בתלונות ייטיבו לעשות אם יעשו זאת בתבונה, באופן חלק ובבהירות". עם זאת מתח העתון ביקורת על אותם מגישי בקשות, המעלים כה עתה תביעות בלתי-סבירות: „יש להגביר את קצב העבודה כדי לפתור את בעיות מגישי הבקשות, המגיעים לפקין ולערים אחרות לזמן רב. אך לאלה שבעיותיהם אינן ניתנות לפתרון, יש להסביר את המצב בצורה נבונה, ואסור להשתמש בשיטות פשטניות וברוטאליות", כתב העתון.

דרקונים, קרפדות ועשבי-מרפא

מאת ג'ולי וורמן

התרומות החשובות ביותר שנתנה סין לעולם — משי, אבק-שריפה, נייר ומצפן — העמידו בצל המצאות ומלאכות עדינות רבות אחרות, אשר שיגשגו בסין מאות שנים טרם הופיעו באירופה. כדי להראות לעולם את השניה, אירגנה סין תערוכה נודדת של מיבחר המצאות טכנולוגיות עתיקות. קרוב לשלושה מיליוני אורחים באה"ב ובקנדה כבר ביקרו בתערוכה הזאת מאז החלה לנדוד על-פני אמריקה הצפונית.

מבקרים [illegible] באסטרונומיה, באדריכלות וברפואה הקדומות מוצגים בתערוכה הנקראת „סין — 7,000 שנות המצאה", הכוללת גם העתק של הסייסמוגראף הראשון בעולם, אשר הומצא בשנת 132 לספירה על-ידי מדען סיני.

הסייסמוגראף, אגרטל מברונזה בגובה 1.5 מ' המוקף שמונה דרקונים מעוצבים בעדינות, הוא אחת ההמצאות הסבוכות ביותר לשילוב בין תיפקוד לבין אמנות אצל הסינים. בתוך המכשיר מטוטלת רגישה העשויה מכדור ארד, הנמצא בפיו של אחד הדרקונים. במקרה של רעידת אדמה נופל הכדור לתוך פיה הפעור של אחת משמונה קרפדות ארד, המצביעה על כיוון רעידת האדמה ומשמיעה רעש חזק די-הצורך כדי למשוך את תשומת לב המדענים.

התערוכה החלה את סיורה בארה"ב ובקנדה לפני ארבע שנים, והיא תסיים את הסיור בחודש דצמבר הקרוב, לאחר שתתארח במשך שישה חודשים במוזיאון למדע של דאלאס. לדברי סיאנג צ'ונג-או, מנהל התערוכה, שוקלים השלטונות הסיניים בקשות של מוזיאונים באוסטרליה, שבדיה, צרפת ומערב-גרמניה, להרחיב את הסיור גם אליהם.

הפקידים הסינים מעדיפים לתאר את תערוכת הטכנולוגיה והמלאכה כ„שליחות של ידידות". „השליחות השניה שלנו היא ללמוד קרוב במדע וטכנולוגיה של מארחינו ולהביא מה שלמדנו הביתה. האומה הסינית עושה כל שביכולתה כדי להגיע למודרניזציה", אומר סיאו.

אחרי שהתערוכה מתרכזת בעיקר במדע ובטכנולוגיה, הרי מוצגת בה גם קשת רחבה של מלאכות, עם [illegible] על-ידי 18

בעלי-מלאכה סינים. בעלי-מלאכה אלה [illegible] אינו דובר אנגלית, מראים למבקרי התערוכה את כישוריהם בהכנת נייר-אורז, הדפסי-עץ, [illegible] ולוחות קראמיקה מצויירים.

אחת הרוקמות, הו לייוו, מפגינה את השימוש בחוטי משי [illegible] אשר על-ידי דרך יחידה במינה של ריקמה הם יוצרים תמונות [illegible]. שני אמני אריגה עובדים על נול מיוחד בגובה שתי קומות, שהומצא במאה השניה לספירה תוך [illegible] למעלה מ-5,000 [illegible] להעתיק [illegible] מאות בשנים. בנול [illegible] שלושה [illegible] דורשים שני גברים. ניתן לייצר 10 ס"מ אריג ביום.

„טכנולוגיית אריגת המשי היתה [illegible]", אמר מנהל המוזיאון לכדור בדאלאס, ריצ'ארד קיון.

יתר הרוקמים בתערוכה העשירה [illegible] עשבי מרפא [illegible] ניתן להריחו, [illegible] חרקי-שאנגאיים. כשמצפצפים אותם.

מיניבוס־חינם בצפת יתחרה בחברת „אגד"

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

עיריית צפת החלה אתמול להפעיל מיניבוס להסעת תושבים ברחוב ירושלים במרכז העיר, חינם אין כסף.

החלטת העירייה להפעיל את המיניבוס באה בעקבות הפגנת התושבים מלפני שבוע, אשר דרשה מ„אגד" לחדש את תחבורת אוטובוסים ברחוב המרכזי של העיר. כזכור, הפסיקה „אגד" את התחבורה ברחוב ירושלים, שהוא הרחוב המרכזי של צפת, בעקבות עבודות תשתית במקום. אולם לאחר שתמו העבודות שבוצעו על־ידי העירייה, סירבה „אגד" לחדש את התחבורה דרך הרחוב המרכזי בטענה שהוא צר וקשה לאוטובוסים גדולים לתמרן במקום. בעקבות זאת התקיימה הפגנה סוערת של תושבים וסוחרים הקובלים על ביטול התחבורה.

עתה החליטה העירייה לממן מכספה מיניבוס, כדי לפתור באורח זמני את הבעייה, בתקווה ש„אגד" תסכים לחדש את תנועת האוטובוסים באיזור.

אגודת העיתונאים מוחה על גירוש סגיר מדרא"פ

אגודת העיתונאים בתל־אביב מביעה את מחאתה החריפה נגד גירושו של הכתב הישראלי, דן סגיר, מדרום־אפריקה.

החלטה זו התקבלה בישיבת ועד אגודת העיתונאים בתל־אביב ביום שישי. אגודת העיתונאים בתל־אביב פונה לכל חבריה שלא להיענות עוד להזמנות שלטונות פרטוריה ולא לבקר בדרום־אפריקה כאורחי ממשלתה.

על־ידי קיום ההחלטות הללו, מביעה קהיליית העיתונאים הישראלית את הזדהותה המלאה עם אותם עיתונאים דרום־אפריקנים המגנים את מדיניות הפרדת הגזעים והנלחמים על זכותם לכתוב בהתאם לצו מצפונם – ובכך מצטרפת לכל האיגודים של העיתונאים המאורגנים בפדרציה הבין־לאומית של העיתונאים. (שע"ה)

דיון פומבי בבעיות חנייה בתל־אביב

היום ייערך דיון פומבי פתוח בנושאי תנועה וחנייה בתל־אביב. הקהל יוכל לפנות ישירות לקובעי המדיניות בעיר ולשאול שאלות בנושא סנדלי דנוור, חניונים וכד'.

זו פעם ראשונה שמדיניות החנייה והתנועה בתל־אביב מוצגת ישירות בפני הקהל, וניתנת הזדמנות לשאלות ישירות והשמעת דיעות שונות.

„אני מקווה שלא ישאלו רק על סנדלי דנוור" — אמר חה"כ רב כן־מאיר. „אבל אני יודע שזה נושא חם". (שע"ה)

מרחב תכנון מקומי השומרון

הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

נמסרת בזאת הודעה לפי הסעיף הנ"ל כי למשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה השומרון הוגשה בקשה לשימוש חורג מס' 01/7 ע"י מר מוחמד אסמעיל חמדאן בגוש 11278 חלקה 16 בפרדיס המהווה סטיה מתוכנית ג/380 שדבר אישורה פורסם בילקוט הפרסומים מס' 1469 מיום 22.8.86. מהות הסטיה: שימוש חורג במבנה כמסחר מוסך לתיקון רכב למשך 5 שנים בשטח המיועד לאזור מגורים על פי תוכנית ג/380. ניתן לעיין בבקשה הנ"ל במשרדי הוועדה המקומית השומרון בבנין בית המועצה המקומית זכרון יעקב בשעות קבלת קהל. כל המעוניין רשאי לעיין ולהגיש התנגדות מנומקת בכתב לבקשה הנ"ל לוועדת השומרון תוך שבועים מיום פרסום מודעה זו בעתון.

יצחק פריינר
יו"ר הוועדה המקומית השומרון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת / בניית מגורים לבית על חלקה 20 בגוש 8284 רח' דבורה מס' 15 ההקלה המבוקשת כהקלה: עד 6% בנייה.

את התכנית מס' 140/86 ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלדראי
יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לסגירת וטרינה לפי רנב הבניינים ברחוב ולשמוש חורג ממגורים לבית קפה וחנות ספרים ברח' פינסקר מס' 54 גוש 7091 חלקה 93.

תיק בנין 2/088"054

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. בסמי, סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

[illegible]

י. בסמי, סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי רעננה
הודעה בדבר אישור
שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

ר. שויש, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רעננה
20.6.1986

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי רעננה
הודעה בדבר אישור
שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

ר. שויש, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רעננה
20.6.1986

טלוויזיה

09.00 שעת כושר — הפעלה יומית לכל המשפחה. 09.10 צ'יפיטופוט — אבא במילואים — ציפי ממלאת את מקומו של אבא שהלך למילואים. 09.35 אל"ף פרק 6 — רוי ממשיך בתעלוליו גם אצל קרוביו. 10.00 זה רק וויליאם פרק 8 — חגיגת בניינים קטנה - אחותו ואחיו של וויליאם מחליטים לערוך מסיבת תחפושות. 10.25 מיכאל ברשניקוב. 14.00 שעת כושר — הפעלה גופנית לכל המשפחה. 14.10 מאה ציורים מפורסמים — תמונות מספרות — קארפצ'יו — ניתוח הציור „גם הצלב האמיתי" מאת קארפצ'יו. 14.20 קסים קסם — נייר. 14.45 סרט מצויר. 15.00 פרפר נחמד — מוג אוויר בהומנה. 15.25 זכרון דורות — שאטובריאן — הסרט מתרכז בשנות חייו האחרונות של הסופר הצרפתי שאטובריאן. 16.00 והדוה — בשידור חי. 17.00 ערב חדש — מנחה רפי רשף. 17.30 „עליזה בארץ הפלאות" — שם הפרק: „הקרקס". הקרקס המגיע אל ארץ הפלאות סוחף את תושביה בהתלהבות. אפילו המלך והמלכה היו רוצים להצטרף אליו. 18.00 „מועדון החתול שמיל" — אורחי התכנית הפעם ילדים המשתתפים בחוגים שונים ברחבי הארץ. הם מצטיינים בענפי הספורט למיניהם, בציור ובכיור. (ש.ה.) 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 סקירת תכניות (ערבית). 18.35 ספורט (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 גביע העולם בכדורסל, ספרד 86. ישראל־בריה"מ. 21.30 מבט לחדשות. 22.00 „זה הומן" — תכנית אירוח מנחה: רם עברון. 22.50 „רמפסי ומייקפיס" — סדרת סרטי מתח אנגלית. שם הפרק: „הפרד ומשול". נערה נהרגת בתאונת פגע וברח ולנגר עיניהם של רמפסי ומייקפיס. הם מבקשים ללכוד את הרוצח, אך מישהו למעלה מנסה לעכב בעדם. 23.40 פסוקו של יום. חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר". 07.07 „בוקר טוב". 07.30 „שחרית מוסיקלית" היידן: סימפוניה מס. 67 בלה מג'ור ... 09.30 „קונצרט בוקר". 12.05 „מאוצר הפרטיטורה" ... 15.05 „מוסיקה וינה" ... 18.00 „קונצ'רטו גרוסו" ... 18.30 „קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית ..." ... 20.05 „ערב טובי" ... 20.30 „מגישים שיר" 20.30 „מאולמי הקונצרטים בעולם" ... 22.30 „מן המקורות" המוסיקה העממית של מבטיקו, 23.00 „מירקם" — רצף מוסיקלי.

רשת א'

07.30 „היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 „חוגה" — עם בני הנדל. 08.05 „השיר לא תם" — שירים עבריים. 09.30 „מגאש" — מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי. 10.30 „רדיו קל" — תכנית יומית בעברית קלה. 11.10 „שירים עבריים". 11.30 „השכלה. הדעת לכלי" — „בשובו בנים לגבולם" — „ההיסטוריה ..." — „חולה כל־קריוסקין". 12.05 „ערב הוקרה לאהרון עמיר". 14.05 „לבת, ולבן ולכל המעוניין" — תכניות לילדים ... 16.00, לילדים. 16.00 הגדולים „בארץ הלמה" — חידונו של שמוליק רוזן שידור חי מהאולפן. 16.25 שירים עבריים. 16.53 „מאוצר הספרים" — סקירה על ספר חדש. 18.05 „דיודדודו" — „ערב שבת" — „מאת שמעון ריקלין ובכימויו משתתפים רפאל קלצקין, חנה רובינסקה, שלום שמואלוב, אסי אשר, רונית וולף וסמדר ברנר (ש.ה.). 17.12 „מגישים שיר". 17.20 „האוניברסיטה המשודרת" „תל־אביב — הדור הראשון" — 1906—1936 — „מי היו 66 הראשונים" — ד"ר מרדכי נאור. 18.06

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה". 08.05 „חתול בסנדלים" — תכנית לתלמידים בחופשה. 09.05 „ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי. 10.05 „כל צבעי הרשת" — מגזין יומי. 12.10 „גל פתוח" — חדשות ומוכיתים. 13.00 „בחצי היום" — חדשות ומוסיפים. 14.06 „יש עניין" — עם גבי גזית. 15.05 „רגעי קסם" 15.51 לוח מורעפון. 16.05 „תוצרת הארץ" — תכנית „בכקשתך" לשירים עבריים. 17.10 „יומן כלכלה". 17.30 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.06 „מסיק וריפתוח" 18.45 היום בספורט. 19.00 „היום הזה". 19.35 „דין ודברים" — מגזין לעניני חוק ומשפט. 20.05 העברת משחק על אליפות העולם בכדורסל בין ישראל לבין בריה"מ-המועצות שידור חי מספרד. 22.00 „פינת הג'אז". 23.05 „חמישה בעקבות אחד" — עורך ומנחה: שמואל שי (ש.ה.). 00.10 „הוי ארצי מולדתי" — שירים עבריים.

„מינחת ערב" — מידור יומי להווי דתי ומסורת. 18.50 פרקי היום בתנ"ך. 19.05 „עיונים בפרשת השבוע". 19.30 „שידורים לעולים". 22.05 „קצר לילי" — מאוינים מתחלקים בחוויות ומחדשים קצר עורך ומנחה: יובב כץ.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת: ציוני דרך בחקר המח על הרפלקס. מרצה: פרופ' פרץ לביא. 06.30 „פוקחים עין" — מידע ומוסיקה לתחילתו של יום. עם: לאה עוז. 07.07 שבע אפס שבע — עם צביקה שפירא. 09.05 „אילה בוקר" — עם אלי ישראלי. 10.05 „הפסקת 10" — עם מיכל ניב. 11.05 „בכון לעכשיו" — עם רפי רשף. 14.05 „דרה יומי" — עם דובי לנץ ודני קרמל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 יומן גלי־צה"ל. 17.30 משהו עולמי — מגאזין גלי־צה"ל לעניני חוץ. 18.05 „לאנטנה בחורה" — סיפור מבצע חילוץ (ש.ח.). 18.55 הודעות לחיילים. 19.05 „לילה ראשון בלי אמא" — שאלות ותשובות למתגייסים לצה"ל — על השלבים שלפני הגיוס. 20.05 מוסיקה נטו" — שעה של בלוז. 21.30 אוניברסיטה משודרת: ציוני דרך בחקר המוח (ש.ח.) 22.05 „על הדבש ועל הכיפאק" — שירים שהחבר'ה אהבים. 23.05 „לילה לילה" — עם יואב קוטנר. 00.05 ציפורי לילה — עם גילת מואב. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה.

רשת ג'

06.11 „בחורה לאושר" — להיטים ונוסטלגיה. 07.07 „שיר בבוקר בבוקר" — פזמונים ישראליים. 09.05 „בא לי" — להתמודד עם התקליטיה. 10.05 „אותי זה מצחיק" — מערכונים. 14.05 „בטן־גב" — עם שוש עטרי וטוני פיין. 16.05 „הצגה יומית" — עם יגאל רביד. 20.05 „קצת אחרת" — פוס מתקדם — עם אורלי מורג. 22.05 „משלנו" — פזמונים ישראליים.

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30

אבתר: המורים בזין זג	9.40 ,7.10 ,5
אורלי: הבוכטונים	9.30 ,7.15 ,5
בית לסין: פנגוראנגו	23.15
בן־יהודה: רכבת אל החופש	
גת: שגעון של לילה	
גורדון: כר 51	
דקל: קרטה קיד	
דרייב אין:	
חורה לעתיד	8.00
שברון חושים	10.00
סקס	12.00
הוד: חתיך, חתיך	
מוזיאון תל־אביב: „שואה" לימור חדש: 9 שבועות של שברון חושים	9.30 ,7.00
פאר: א. חיים ארורים	
סינמה 1: בעקבות אוצר הנילוס	9.10 ,7.30 ,5
סינמה 2: רומן בברלין	9.10 ,7.10 ,5
סאיים: מתנני טייטון בריאן כוכב עליון	9.30 ,7.30 ,4 ,2 ,12
מלחמה ואהבה	23.30
רב־חן: חן 1: ב"ס לשוטרים מתחילים	9.45 ,7.20 ,5
חן 2: סיפורה של אנגס	
חן 3: חופשה מטורפת באירופה	9.40 ,7.25 ,5.00
חן 4: תרגיל לרופאים מתחילים	9.40 ,7 ,5
חן 5: מרגלים שבאלה	9.40 ,7.20 ,5 ,1.30 ,10.30
שחף: וכרונות מאפריקה	9.40 ,7.30 ,5.00 ,1.30 ,10.30
תל־אביבו: קוברה	9.15 ,5.45
תכלת: אהבה על הוולגה	9.40 ,7.30 ,5
צוותא: סופו של מילטון לוי	8.00

רמת־גן

אואזיס: המורים בזין זג	9.40 ,7.30 ,5
לילי: רכבת אל החופש	9.30 ,7.15
ארמון: ב"ס לשוטרים מתקדמים	9.30 ,7.15
רב־גן: גן 1: קרטה קיד	9.40 ,7.20 ,5
גן 2: מסע עסקים של אבא	9.30 ,6.50 ,4.15
גן 3: הסיפור האמיתי	9.40 ,7.30 ,5
גן 4: שגעון של לילה	9.45 ,7.20

ירושלים

אדיסון: קוברה	9 ,7.30 ,4.30
אורנע: ב"ס לשוטרים מתקדמים	9.30 ,7.30 ,4.30
בית אגרון: הורדסים באים	16.00
המרגלת שאהבה אותי	17.30
מתנגי פיטון – שודדי הזמן	20.00
הגבר שאהב נשים	22.00
ודטינו	24.00
בנייני האומה: זכרונות מאפריקה	9.15 ,5.45
כפיר: אלכס חולה אהבה	9 ,5.45
אוריגלו: פנטזיה	9.30 ,7.00 ,4.30 ,10.30

מיטשל: חתיך, חתיך	9.15
סמדר: כבודו של פריצי	9.30 ,6.30

חיפה

ארמון: תרגיל לשוטרים מתחילים	
אורה: אלכס חולה אהבה	9.15 ,6.30
חן: חופשה מטורפת באירופה	9.00 ,6.30
עצמון: התחלות ראשונות	9 ,7 ,6.30
פאר: קרטה קיד	9.00 ,6.30
קרן אור הכחורים: לרקוד עם זר	9.45 ,6.30
רון: קוברה	9 ,6.30 ,4
אמפי: המורים בזין זג	9.15 ,6.45
אורלי: מסע עסקים של אבא	9 ,6.30 ,4.30

נתניה

שרון: ב"ס לשוטרים מתחילים	9.00 ,7.00
סטודיו: גברתי המאמן	
שגעון של לילה	9 ,7.00
חורה לארץ עוץ	

חולון

סביון: קוברה	9 ,6.00
מגדל: תרגיל לשוטרים מתחילים	
ארמון: סנטה קלאוס	9.15 ,6.30

בת־ים

עצמאות: קוברה	9.15 ,5

הרצליה

היכל: אלכס חולה אהבה	9.30 ,5.00
מלון דניאל: ניפגש בסיבוב	

באר־שבע

חן: אלכס חולה אהבה	9 ,6

חדרה

חוף חדרה: מרגלים שבאלה	9.15

תיאטרון

תיאטרוני ישראל

הערב, יום ב' 7.7

תיאטרון הבימה
נמר חברבורות: 20.30
פירוד זמני: 20.30
הפרדס – בערד

התיאטרון הקאמרי
חוות החיות: 20.30
תקן – בצוותא: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 7.7 בשעה 20.30
תקן

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח — עין יהב, חולון.

חולון
אהרון — הופיין 52.

ירושלים
ביקור חולים — שטראוס 5.

נתניה
תרופה ,הרצל 2.

פתח־תקוה
פינסקר — פינסקר 2.

רמת־גן
קופ"ח כללית — המיתר 25.

תל־אביב
בריאות המלך ג'ורג' 28.
בס — פרישמן 66.

חיפה
יבנה — אבן סינא 7.

רחובות
כללית — בני משה.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניארו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

ביקור חולים – ילדים, א.א.ג.
הדסה ע"כ – כירורגית, אורטופדית.
שערי צדק – עיניים.
משגב לדך – נשים.
הדסה – פנימית.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים

הרפא"ה לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—18.00, בשבתות ובמועדים: 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.

[illegible]

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

[illegible]

מרכז מידע לקורבנות אונס

[illegible]

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02"227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03"261111
ער"ן חיפה — טל' 04"672232
ער"ן באר־שבע — טל' 057"418111
ער"ן נתניה — טל' 053"55516

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101 ... בני־ברק, גבעתיים ... רמלה ... טלפון ... נהריה ... ים ...

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' בין 08.00–20.00, בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03"433500, 03"433300.

יד בלב – אורך קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ת"א – 226027 (24 שעות) חיפה – 04"229488 (11.00–20.00) נהריה – 04"920014 (11.00–20.00)

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ד"ה – טל. 229732.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244. חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים:
א'–ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 16.33, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35

הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ...

רק במחצית השנייה התגברנו על „בעיית אנגולה" — 75:95

ישראל פז, שליחנו לאליפות העולם בכדורסל ספרד 1986

נבחרת ישראל בכדורסל זכתה בנצחון שני באליפות העולם לאחר מחצית ראשונה חלשה ★ עדי גורדון – גיבור הנצחון ★ דניאל, מיקי ולאסוף תרמו חלקם לנצחון ★ הערב נגד ברית־המועצות

בליץ שהחל בדקה ה־27, אז עדיין הורה לוח התוצאות על 48:50, הצעיר אמש את נבחרת ישראל לנצחון שני באליפות העולם. הפעם על אנגולה האמביצה 75:95.

עד לאותה דקה לא הצליחה נבחרת ישראל להחליץ מקפאונה ולמרות שבמחצית היתה התוצאה 32:37 עוד הוליכה אנגולה 39:41 לאחר ההפסקה ומתחה אותנו לא משום שהיתה טובה אלא מפני שישראל היתה עד למתקפה הגדולה גרועה.

עדי גורדון ראוי ללא ספק לתואר גיבור המשחק, כאשר ניווט, החל מהדקה ה־15, את נבחרת ישראל למבצעים מצויינים, קלע בעצמו 11 נקודות וקלט שלושה כדורים חוזרים.

בדקות הגדולות של ישראל ראויים לציון גם מוטי דניאל, מיקי ברקוביץ והאוורד לאסוף.

אולם יהיה זה משגה אם נציין לשבח את המשחק הישראלי ברוב השלבים. נבחרת ישראל, לבד מהמיניש הגדול שלה, עדיין צלעה ולא ידעה תמיד להסתדר עם שחקני אנגולה המהירים והדוריים שזורקו מכל מצב ואף השיגו 7 סלי 3 נקודות מ־21 ניסיונות.

במיוחד הדהימה חולשתו של דורון ג'מצ'י שניצל רק כדור אחד מ־9 זריקות והמדאיג הוא שאיבד מעט מבטחונו העצמי. גם לאוואן מרסר עדיין אינו אותו שחקן צייר יעיל וחזק. אמנם כל היריבים סוגרים אותו עם שני שחקנים וכך שנוצרת אפשרות לשחקנים אחרים להגיע למצבי קליעה. מרסר לא שיחק ב־10 הדקות האחרונות בגלל 4 עבירות. מחליפו עופר יעקבי לחם כהלכה וסיים את המשחק בסל מרחוק של 3 נקודות שהקפיץ את 2500 הצופים באולם באל־פרול.

גורדון העמיד בצל את חן ליפין שמסר את היעילות האופיינית לו. לטענתו מפני שלא הכין את עצמו היטב מול יריב כאנגולה.

הישראלים נוכחו לדעת מהר מאד שהאנגולים אינם יריבים קלים. פתיחת המשחק היתה שייכת לשחקני אפריקה — 1:5, 4:9, 6:11. מרסר הצליח להשוות ל־13:13 וליפין קבע יתרון ראשון לישראל 13:15.

פתיחת המחצית השנייה היתה שלומיאלית מבחינת הישראלים כמו גם בדקות רבות במחצית הראשונה. אנגולה הצליחה להוליך בפעם האחרונה במשחק 39:41.

בדקה ה־26 במצב של 48:50 נפתחה המתקפה הישראלית — 50:63, 57:68, 60:81, 66:89, 67:91 (ההפרש הגדול ביותר) וכסיום 75:95.

הישראלים ניצלו 37 מ־75 נסיונות השדה ו־21 מ־27 בעונשין. מעניין לציין כי במחצית הראשונה, הגרועה של הישראלים, ניצלו שחקנינו רק 13 זריקות שדה מ־32. אנגולה דייקה ב־29 מ־67 מהשדה וב־10 מ־16 בעונשין.

ישראל השיגה רק שני סלי 3 נקודות (דניאל ויעקבי) לעומת 7 סלי 3 נקודות של אנגולה.

אנגולה היתה מדוייקת יותר בריבאונד — 26 לעומת 25 שלנו.

● לישראל קלעו: לאסוף 17 (6"13; 5"5), ברקוביץ 15 (6"14; 3"3), דניאל 15 (6"8; 4"4), מרסר 12 (4"8; 4"7) שפע 12 (6"10), גורדון 11 (4"6; 3"4), יעקבי 7 (3"6), ג'מצ'י 4 (1"9; 2"4) וליפין 2 (1"1).

● לאנגולה קלעו: גומראש 21, קונפיאנו 15, סוסה 15, מקדו 11, באיאו 6, מורידה 4 ואסים 5.

דורון ג'מצ'י היה אמש השחקן המאכזב ביותר בנבחרת הישראלית. בתמונה הוא נראה קולע את הסל היחיד שלו מהשדה. שתי נקודות נוספות קלע מקו העונשין. משמאל נראה לאוואן מרסר. (תצלום איי פי)

בריה"מ גברה על קובה 87:129

בתצוגת כדורסל משכנעת הביסה, לפני חצות, ברית־המועצות את קובה 87:129.

הכדורסלן הסובייטי חומיצ'ס נפגע במהלך המשחק בצורה קשה ברגלו.

משחקי היום

● בית א': צרפת – בראזיל, קוריאה – פנמה.
● בית ב': בריה"מ – ישראל, אוסטרליה – אורוגוואי.
● בית ג': ארה"ב – מערב גרמניה, איטליה – פורטוריקו.
● בית ד': קנדה – ארגנטינה, יוגוסלביה – הולנד.

תוצאות נוספות

● בית א': ססרר — קוריאה 73:120 יוון — צרפת 84:87.

● בית ג': ארה"ב — סין 81:107, גרמניה — חוף השנהב 60:88.

● בית ד': הולנד — ניו זילנד 66:84, יוגוסלביה — מאלזיה 61:131. דליפאג'יץ' זכה במשחק זה במכונית לאחר שקלע סל מקצה המגרש.

בית א' (סרגוסה)

.1	ספרד	2	183"204	4
.2	יוון	2	163"107	4
.3	ברזיל	1	74"104	2
.4	צרפת	2	171"164	2
.5	קוריאה	2	224"147	2
.6	פנמה	1	110" 81	1

בית ג' (מאלגה)

.1	ארה"ב	2	144"208	4
.2	גרמניה	2	141"157	3
.3	פורטו־ריקו	1	69" 81	2
.4	איטליה	1	87" 98	2
.5	סין	2	205"168	2
.6	חוף השנהב	2	187"123	2

בית ד' (טנריף)

.1	יוגוסלביה	2	142"249	4
.2	הולנד	2	148"159	3
.3	קנדה	1	58"128	2
.4	ארגנטינה	1	75" 82	2
.5	ניו־זילנד	2	202"147	2
.6	מאלזיה	2	259" 99	2

טבלת הבית הישראלי

.1	בריה"מ	2	138"318	4
.2	ישראל	2	154"170	4
.3	אוסטרליה	1	68" 72	2
.4	קובה	2	201"153	2
.5	אנגולה	2	184"126	2
.6	אורוגוואי	1	84" 79	1

הערב מול סאבוניס

הערב ב־8 תשחק ישראל נגד ברית־המועצות, אלופת העולם ואירופה. „משחק קל – בטי שי" החבריה אומרים. איש אינו מדבר על נצחון, אבל מבטיחים לעשות הכל מול ארווידאס סאבוניס ו־להקתו.

הסובייטים הצעירו את נבחרתם. 4 משחקניהם הם בני 21. בנוסף לאלכסנדר וולקוב (2.06) מקייב וסאבוניס מ־אליגירים קובנה, נכללים עוד שני שחקנים בני 21: טייט סוק (1.94) מדינמו ביוסקבה וכן ואלרי טיכננקו מצ.ס.ק.א. מוסקבה.

המאמן הרוסי ולאדימיר אובוחוב בא עם צוות רציני כדי לזכות שוב באליפות העולם ומי אנחנו שנוכל לאיים על נבחרת נפלאה זו שנגדה הפסדנו בכל 14 המשחקים ששיחקנו עימה.

וימבלדון של בוריס בקר

אלוף וימבלדון מאשתקד, המט"ר גרמני בוריס בקר בן ה־18 עשה זאת שוב. והפעם ביתר קלות מאשר ב־1985, כשניצח במשחק הגמר את הצ'כי איוואן לנדל בשלוש מערכות חלקות — 4:6, 3:6, 5:7. תוך שעתיים ושלוש דקות.

אשתקד ניצח בקר כהיותו צעיר הזוכים בפרס הנכסף, את קווין קארן, יליד דרום אפריקה, ב־4 מערכות.

בוריס בקר ניצל עד תום את חבטות ההגשה שלו. כשפתח את המשחק ב„אייס", שנה פעם וחבט אס נוסף. משחקון שארך 7 דקות.

לנדל כן ה־25 הגיב כאס אחר ושגה בכפול אחר. המאבק על חבטות ההגשה נמשך עד למשחק התשיעי, כשבקר המשיך ב„אסים" שלו ואחר כך שבר לראשונה את חבטות ההגשה של לנדל, בעת שניצח במערכה הראשונה 4:6 תוך 38 דקות.

בקר המשיך ללחוץ על יריבו עם „אסים" שלו ועד ששבר את חבטות ההגשה של לנדל. כבר ביצע 15 אסים. הוא ניצח במערכה השנייה תוך 37 דקות.

לנדל התאושש במערכה השלישית כשהצליח להוליך 0:3 ו־4:3, אך לפתע התעורר בקר מ„תרדמתו" והחל לתקוף את יריבו ולהציג כדורים אבודים עד שהישווה ל־5:5 כשהגמר 40:0 לטובתו לנצחון עם אס נוסף. למרות ששגה בחבטות הגשה בכפול, ניצח במערכה השלישית 5:7 תוך 48 דקות. בקר ביצע 18 אסים במשחק, לעומת 6 של לנדל.

את הגביע היוקרתי העניק הפעם לבוריס בקר, זקן אלופי וימבלדון, הצרפתי ז'אן בורוטרה, שנטל את הכתר ב־1924 וב־1926.

בוריס בקר שילשל לכיסו סכום של 190 אלף דולר.

במשחק הגמר נכחו, נשיא מערב גרמניה ויצסקר, ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, הדוכס והדוכסית מקנט ואישים חשובים אחרים.

בקר קבע שיא בוימבלדון, בשאסף במהלך הטורניר רק שתי מערכות. בעוד שאשתקד הפסיד 8 מערכות. בטניס זכה בכתר והשווה אשתקד את שיאו של האמריקני טד שרודר, שנטל את הכתר בראשית שנות החמישים.

מרטינה נברטילובה ופאם שרייוור מארה"ב זכו פעם נוספת בגמר זוגות נשים, כשניצחו תוך 42 דקות, את חנה מנדליקובה מצ'כיה והנרי טרנבול מאוסטרליה...

יומן אישי מישראל פז, שליחנו לאל־פרול:

טוב שיש כויקי

הכל תלוי רק בנו. שלשום בערב לפני המשחק עם אורוגוואי ניסה המאמן צבי שרף לנתח את סיכויי ישראל נגד אוסטרליה וקובה.

אמרתי לה „בוא נעבור בשלום ראשית כל את אורוגוואי ונראה מה ילד הלאה".

[illegible]

ביום השני בתחרויות 8 האומות בשחיה

שיא ישראלי לשגב פורת

מאת דוד סיבור

משחה 1500 מ' חופשי לגברים שהיא בדרך כלל „קצת" משעממת, היה למשחה המלהיב בחלקה השני של תחרויות (בבוקר). שגב פורת נאבק לאורך כל הדרך באנטוני דאיי מוולס. לבסוף סיים שני במקצת לאחר המנצח... אבל בשיא ישראלי מצויין 15:48.72 טוב משיאו „העתיק" של אמיר גניאל (15:49.58).

תחרויות הבוקר החלו באיחור של כחצי שעה, עקב תקלות מרגיזות במערכת המדידה האלקטרונית. מסתבר שאין בבריכה סידורים מתאימים למשחה 50 מ' חופשי. אדני הזינוק מותקנים רק בצד אחד של הבריכה וכך חיכו שחייני „הספרינט" בעצבנות לזינוק הראשון. לאחר הזינוק נצחון לרנו הלסל משוייץ, עד לפני כחצי שנה בעל השיא העולמי למשחה זה. הלסל קבע הישג מצויין השלישי בטיבו בעולם השנה, 22.88 שניות.

ושוב תקלה במשחה הנשים. לחלק מהבנות נמדד זמן במדידה ידנית ולחלק בחשמלית. אי דיוקים במיקום ועירעורים קצת העיבו על האווירה. מבחינה ישראלית, וכינו כאמור בשיא ישראלי של שגב פורת אבל גם ענת ישראל ב־50 מ' חופשי קבעה שיא חדש 28.00 שניות. מדליית זהב נוספת הושגה בזכותו של יוחאי ליפשיץ ב־400 מטר מעורב אישי וגם מדלית כסף במשחה שליחים 4x100 חופשי גברים.

את ההונקה ליד הולסי, יפה.

במשחה הלפני אחרון, שליחים חופשי 4x200 היתה תקוה ישראלית למינימום לאליפות העולם. שגב פורת פתח טוב 1:54.88 אבל שטרנפלד, וייס וליפשיץ לא התעלו. בסך הכל החלק האחרון היה די בינוני. בניקוד הקבוצתי זכתה שוייץ. ב־268 נקודות, שניה נורבגיה 255, שלישית בלגיה 221 ורביעית ישראל 189 נקודות.

בדירוג הנפרד בין הגברים, ראשונים השוייצים 142 וישראל שניה 137 נקודות.

בין הנשים הנורבגיות סיימו ראשונות עם 138 נקודות בלגיה שניה — 132, שוייץ — 126 וישראל אחרונה 52 נקודות.

ההישגים הטובים ביותר ע"פ תיקוד הבינלאומי הם של רנו הלסל שגמא. 50 מ' חופשי בזמן 22.88 שניות שהם 956 נקודות. בין הנשים השחיינית הבלטת בתחרות היתה אירנה דלבי מנורבגיה שעברה 400 מ' חופשי בזמן 4:16.30 רקות שהן 887 נקודות.

ותחרות הסתיימה. הכל שהיא בורדה. בכל שנה. הלקחים המקצועיים בודאי יופקו בקרוב.

תוצאות אחר הצהריים

800 מ' חופשי גברים: 1. ס. וולרי (שוייץ) 1:54.99, 2. ת. ארנולר 1:55.44, 3. לנרבג (נורבגיה) 1:55.54.

200 מ' חופשי גברות: 1. א. דלבי (נורב) 2:04.29 — שיא משולטים, 2. ג. קרוגר (שוייץ) 2:08.25, 3. ג. קוטרס (וולס) 2:09.61.

100 מ' גב גברים: 1. ס. וסטלי (נורב.) 59.77, 2. ם. פרלגר (שוייץ) 59.84, 3. עין גרומי (ישראל) 1:01.00.

100 מ' גב גברות: 1. מ. ויקטור (בלגיה) 1:07.15, 2. א. קטולה (פינ.) 1:07.74, 3. ק. בומסטר (נורב.) 1:07.96.

200 מ' חזה גברים: 1. י. אולסן (נורב.) 2:24.59, 2. א. דגנו (שוייץ) 2:24.68, 3. ע. הוגל (בלגיה) 2:24.81.

סמיט (אירלנד) 5:13.24.

1500 מ' חופשי גברים: 1. א. דאיי (וולס) 15:48.29, 2. שגב פורת (ישראל) 15:48.72, 3. ב. וורלנר (נורבגיה) 16:20.23.

800 מ' חופשי גברות: 1. א. דלבי (נורבגיה) 8:50.94 שיא נורבגי, 2. א. ארנולר (בלגיה) 8:57.50, 3. ג. קרוגר (שוייץ) 8:59.37.

4x100 חופשי גברים: 1. שוייץ 3:32.92, 2. ישראל 3:34.87, 3. נורבגיה 3:35.37.

200 מ' חזה גברות: 1. א. למפרד (בלגיה) 2:36.34, 2. ה. ביורנסטד (נורב.) 2:37.29, 3. פ. נידגר (שוייץ) 2:41.54.

100 מ' פרפר גברים: 1. ת. דויד (שוייץ) 57.72, 2. נרב שנל (ישראל) 57.75, 3. ס. גרבי (בלגיה) 59.76.

100 מ' פרפר גברות: 1. ק. ברוק (שוייץ) 1:05.31, 2. ב. ריסק (נורב.) 1:01.87, 3. מ. מקניל (וולס) 1:07.56.

200 מ' מעורב אישי גברים: 1. יוחאי ליפשיץ (ישראל) 2:11.04, 2. א. דאי (וולס) 2:13.26, 3. ס. זידמר (שוייץ) 2:13.36.

200 מ' מעורב אישי גברות: 1. ק. בומסטר (נורב.) 2:28.96, 2. א. משלר (שוייץ) 2:24.35 שיא שוויצי, 3. מ. סנטלו (פינל.) 2:25.16.

4x200 חופשי גברים: 1. ישראל 7:48.04, 2. נורבגיה 7:48.96, 3. בלגיה 7:56.56.

4x100 חופשי גברות: 1. נורבגיה 8:31.26, 2. בלגיה 8:37.59, 3. שוייץ 8:37.66.

4x100 חופשי גברים: 1. שוייץ 3:57.89, 2. נורבגיה 3:59.09, 3. בלגיה 4:03.86.

אחר הצהריים החלה התעוררות נורבגית, נצחונות רצופים הגבירו את המתח בניקוד הקבוצתי. תקלה לאייל שטיגמן במשחה החזה. (הוא נפסל) עקב זינוק רשלני. ערעור ודיון שקבע כי שטיגמן ישחה לבד. הוא סיים רק רביעי.

מקרה מעניין היה ב־200 מ' מעורב אישי גברים. השחיין הוולסי הוא הרש־אילים. הוא שובץ למסלול מספר 1. כהתחשבות עבר המוניק לצד השני של הבריכה כדי לבצע...

תוצאות משחי הבוקר:

50 מ' חופשי גברים: 1. רנו הלסל (שוייץ) 22.88, 2. רוזיאל רימר (ישראל) 24.55, 3. טורגייר אקיווה (נורבגיה) 24.62.

50 מ' חופשי גברות: 1. אירנה דלבי (נורבגיה) 27.5, 2. מיה איירס (פינלנד) 27.58, 3. סבינה אשלימן (שוייץ) 27.68.

400 מ' מעורב אישי גברים: 1. יוחאי ליפשיץ (ישראל) 4:37.49, 2. בנגט סטבלנר (נורבגיה) 4:44.41, 3. הרלד סן (שוייץ) 4:48.15.

400 מ' מעורב אישי גברות: 1. א. למפרן (בלגיה) 5:00.43, 2. מרי סנטלו (פינלנד) 5:06.92, 3. מישל ...

דיווחים מזעזעים של אשת מנהיג השחורים מסווטו לישראל

ויני מנדלה: כל כך הרבה אלימות שזו ממש מלחמה

בשיחה עם סניף אמנסטי בישראל אמרה מנדלה: יום יום אנו אוספים את הגוויות מן הרחובות... הארץ שלנו נהרסה... כוחות הבטחון הופכים אותה לעיי חורבות... מעצרים המוניים, חיפושים והשפלות. הצעירים מכנים את סווטו... „ביירות"

בשיחת טלפון שערך סניף ישראל של תנועת אמנסטי אינטרנשיונל עם ויני מאנדלה, רעייתו של נלסון מאנדלה, מנהיג הקונגרס הלאומי האפריקני, המרצה עונש מאסר עולם בכלא בדרום אפריקה, ומנהיגה בולטת בזכות עצמה, סיפרה הגברת מאנדלה את הדברים הבאים:

„תקנות החרום החדשות הרסו לחלוטין את מרקם החיים שלנו. כל הערים שלנו נכבשו על־ידי משטרת דרום אפריקה. יום יום אנחנו נתונים לפשיטות של המשטרה. לכוחות הבטחון יש זכות להכנס ולצאת מן הבתים שלנו כרצונם. כל יום הם עוצרים אותנו. כאשר אתה הולך לדרום אפריקה הלבנה – מפני שאנחנו, בארצנו, חיים בתוך ערי גיטאות, – כאשר אנחנו הולכים לדרום אפריקה בעבור צלחת המזון היומית שלנו, אנחנו מוכרחים לעבור דרך מחסומי דרכים רבים וחיפושים משפילים. חיי היום יום שלנו נתונים למעקב תמידי של כוחות הביטחון, הם עוקבים ממש אחרי כל צעד שלנו מבעד לקנה הרובה. בעוד אני מדברת כאן, אתם יכולים לשמוע את קולות היריות מרחוק. הצעירים קוראים לעיר שלנו 'ביירות', בגלל הדמיון בין מה שקורה בארצנו ומה שקורה באזור ההוא.

„הארץ שלנו נהרסה. כוחות הביטחון הופכים אותה לעיי חורבות. יש כל כך הרבה אלימות, זה מגיע עד כדי מלחמה.

„כל יום אנו אוספים את הגוויות מן הרחובות. גוויות של ילדינו, של יקירינו, של אנשים ונשים חפים מפשע.

„אין לנו אלימות של שחורים נגד שחורים. מה שקורה הוא שהממשלה משתמשת בנו נגדנו. היא משתמשת באנשים שחורים כדי לבצע את החוקים הלא־מוסריים שלה, וכך אנשים אלה נתפסים באש הצולבת. כמעט כל מי שמתנגד לאפרטהייד, כמעט כל מי שמתנגד למדיניות הממשלה. למעשה כל אחד בחזית הדמוקרטית המאוחדת' (יו.די.אס.) ובארגונים שמתנגדים לאפרטהייד – נעצר. המעצרים נמשכים יום אחר יום. מאחורי הסורגים נמצאים אנשי האיגודים המקצועיים שלנו, רופאים, עורכי דין, בני נוער, ילדים. כמעט כל אחד נמצא מאחורי הסורגים.

„הפשיטות של המשטרה אכזריות במיוחד. משטרת דרום אפריקה אלימה כפי שלא היתה מעולם בעבר. כל אופוזיציה דוכאה ונמצאת מאחורי הסורגים. העובדה שהעיתונות הבינלאומית אינה יכולה להגיע אלינו בגלל צווי־החירום רק מלמדת שזו מזימה ברוטאלית של ממשלת דרום אפריקה להשתיק אותנו.

„כל מה שאנחנו יכולים לאמר הוא: תודה לאל שאתם שם. תודה לאל שגם בארצכם יש אנשים בעלי מצפון, יש אנשים כמוכם... אנו יודעים להעריך את הסולידריות של הציבור בישראל, ומקבלים בברכה את הסולידריות של כל מי שדואג לנו, כל מי שיודע מהו סבל, כל מי שיודע מהו מאבק למען החרות."

דבריה של הגברת ויני מאנדלה נאמרו בשיחת טלפון מסווטו והדברים יובאו במלואם במסגרת ערב הזדהות עם מאבקם של השחורים בדרום אפריקה למען זכויות האדם. ערב ההזדהות ייערך ביום א', 13.7.1986, בשעה 20.30, באולם „צוותא" בתל־אביב. בהשתתפות: שלמה ארצי, פרופ' ארתור גולדרייך – נידון למוות לשעבר מדרא"פ, חנה מרון ודן סגיר, עיתונאי ישראלי שגורש לאחרונה מדרא"פ.

(שע"ה)

שבועון לבנוני:

ארה"ב ביקשה מסוריה להתערב ולמנוע שובם של הפלשתינים לביירות

„ארה"ב הבטיחה לסוריה בתמורה – סיוע כלכלי ותמיכה במעמדה כ„משכינת שלום' בלבנון"

ביירות. – ארה"ב ביקשה מסוריה לסייע למנוע ממחבלים פלשתיניים לנסות להשתלט מחדש על בירת לבנון – מסר אתמול השבועון הביירותי בשפה הצרפתית „נובו מאגאזין".

השבועון מוסר מפי מקורות דיפלומטיים מערביים, כי מגעים אינטנסיביים התנהלו במשך שבועות מספר בין וושינגטון לדמשק. „סוריה נתבקשה לעשות משהו בנדון ולהתחייב לפתור את הבעיה, לדאוג שהפלשתינים במחנות הפליטים ינהגו בתבונה, ולמנוע את שובם של מנהיגים פלשתיניים ללבנון," מסרו המקורות לשבועון.

בתמורה, יאפשרו לסוריה להטיל את מרותה כדי לפתור את המשבר הלבנוני, והיא גם תקבל סיוע כלכלי ופיננסי ותוכל להצדיק את תפקידה ומעמדה במזה"ת, כתב כתב־העת.

חיילים לבנוניים, ולצידם משקיפים סוריים, מאיישים עתה נקודות ביקורת סביב מחנות הפליטים של ביירות, שבהם נהנים אנשי ערפאת מתמיכה רבה.

ראש המודיעין של חיל האוויר הסורי, גנרל גאזי כנעאן, אמר, כי פרישת היחידות הסוריות במערב־ביירות המוסלמית נועדה „לחזק את הצבא והז'נדרמריה" הלבנוניים, ואיננה בבחינת התערבות צבאית.

בראיון שפורסם אתמול בעתון הלבנוני השמאלי „א־סאפיר", אמר גנרל כנעאן, כי אנשי הצבא הסוריים, שהתפרשו במערב־ביירות, הם „אנשי שירותי הבטחון הנתונים למרותי, הבאתי אותם כדי לחזק את הצבא והז'נדרמריה." בכך הגיב על דברי מקור לבנוני רשמי, שאמר בשבת, כי הכוחות הסוריים נכנסו לביירות בלי שנתבקשו על־ידי לבנון. גנרל כנעאן אמר, כי הצהרות מסוג זה „נועדו לטרפד את תוכנית הבטחון במערב ביירות".

פוליטיקאים לבנוניים שונים וראשי מיליציות קידמו בברכה את פרישתם של כ־500 אנשי בטחון, חיילים ומשקיפים סוריים, בנקודות מפתח בגיזרה המערבית של העיר. שר האוצר, כאמיל שמעון, שבדרך כלל מתח ביקורת חריפה על הסוריים בלבנון, קידם בברכה את הצעד האחרון, למרות ידיעות בכלי התקשורת, כי סוריה עלולה לחזק את נוכחותה עוד יותר ולנקוט בפעולות ישירות.

סוכנות הידיעות אי.פי. מוסרת מביירות, כי למרות מה שנמסר בכלי־התקשורת על נסיגת כוחות הקומנדו הסוריים מהכפר משע'דה בלבנון, הרי יחידות סוריות עדיין חונות שם והסורים אינם מראים כל סימן שבכוונתם לעזוב את העיירה.

(עד וע"צ)

אם צעירה מכניסה את פתק ההצבעה שלה לקלפי בעיר קאוואגוצ'י, צפונית לטוקיו, בעוד בתה עוקבת בעניין אחר התהליך. תוצאות הבחירות הכלליות, שנערכו אתמול ביפאן, יתפרסמו היום. ההשתתפות הערה בבחירות היא לטובתו של נקאסונה, אומרים משקיפים. (צילום: איי.פי.)

יועצו של ערפאת דן בקהיר בהפשרת הקיפאון במזרח התיכון

קאהיר. — שר־החוץ המצרי, עיסמת עבדול מגיד, נפגש אתמול לשיחות עם האני אל־חסן, היועץ הפוליטי הראשי של יאסר ערפאת, על האפשרויות להפשיר את הקיפאון שאחז במאמץ הפלשתיני־ירדני להשכין שלום במזרח־התיכון.

אל־חסן מסר לעיתונאים, כי הוא דן עם מגיד ועם פקידי רשות מצריים אחרים במאמצים לפתרון הבעיה הפלשתינית, ועתה הוא נושא עימו איגרת מנשיא מצרים, חוסני מובארק, לערפאת. הוא לא גילה דבר מתוכן האיגרת.

סוכנות הידיעות המצרית הרשמית מסרה אתמול מפי מקור פלשתיני שלא זוהה בשמו, כי „אש"ף פשה אוזן קשובה לכל הצעה מצרית, שנועדה לשפר את היחסים בין הארגון הפלשתיני לבין ירדן". (אי.פי.)

מנהיגת האופוזיציה בפאקיסטאן, בנאזיר בהוטו, נואמת באוזני תומכיה, שהפגינו אתמול נגד הנשיא ובעד עריכת בחירות בהקדם. (צילום איי.פי.)

נשיא פאקיסטאן „הולקה" ו„הועלה באש" ברחבי המדינה

איסלאמאבאד — מפגינים הילקו והעלו באש את דמות דיוקנו של נשיא פאקיסטאן מוחמד זיה־אול־חאק, בעצרות מחאה שהיו אתמול ברחבי המדינה לציון יום השנה ה־9 לשלטונו.

רבבות אנשים יצאו לרחובות בערים הגדולות של פאקיסטאן, כשהם נענים לקריאה של מנהיגת האופוזיציה בנאזיר בהוטו, לציין את יום השנה כ„יום שחור" ולקרוא לסילוקו של הנשיא ולעריכת בחירות בהקדם.

מפגין אחד נהרג ו־8 נפצעו, כולל ארבעה שוטרים, בחילופי ירי בעיר קטנה ממזרח לקאראצ'י.

300 תקפו את מחסני העיתונים של מארדוק

איסטלי, אנגליה — כ־300 איש תקפו אתמול מחסן חלוקה של עתון השייך למו"ל רופרט מארדוק.

המשטרה מסרה, כי היתה זו התקרית החמורה ביותר מאז פרץ הסכסוך בין מארדוק לאיגודים המקצועיים של פועלי הדפוס, בשל פיטוריהם של 5,500 פועלים.

לבנים נזרקו לעבר משאיות שיצאו מהמחסן והמפגינים ניסו להצית את [illegible] וגרמו נזקים למכוניות העוברים. (עד וע"צ)

באיטליה חוששים מפיגועים במהלך משפטם של חוטפי ה„אקילה לאורו"

גנואה — הדיונים של חבר המושבעים במשפט חוטפי האונייה „אקילה לאורו" יחלו היום בסודיות מוחלטת.

משטרת גנואה חוששת מפני פיגוע, לאחר שכבר עצרה יהודי [illegible] לאבו־ניראל והחרימה שני תת־מקלעים שוויצריים.

באופן רשמי, לא מסרו שלטונות איטליה כי יש קשר בין התקרית [illegible] שעל האחרונה נמסר אתמול: ביום ה' עצרה משטרת גנואה שני [illegible] יוגוסלביים וסוחר איטלקי, ואילו יוגוסלבי שלישי הצליח להימלט. [illegible] אמורים למכור, במחיר של כ־6,500 דולר, שני תת־מקלעים [illegible] הנחשבים לנשק אידיאלי לפיגוע. המשטרה סבורה, כי כלי נשק אלה [illegible] ממחסן של צבא שוויץ.

שערי מטבע־חוץ בבנק הפועלים — 4.7.86

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.46	1.53	1.4887	1.5073	1.4983
לירה שטרלינג	1	2.26	2.37	2.3016	2.3303	2.3171
מרק גרמני	1	0.67	0.70	0.6848	0.6933	0.6900
פרנק צרפתי	1	0.21	0.22	0.2148	0.2175	0.2160
גילדן הולנדי	1	0.60	0.63	0.6087	0.6163	0.6127
פרנק שוויצרי	1	0.85	0.89	0.8655	0.8763	0.8491
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2107	0.2133	0.2120
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2003	0.2028	0.2016
כתר דני	1	0.18	0.19	0.1844	0.1867	0.1856
מרק פיני	1	0.28	0.30	0.2946	0.2982	0.2965
דולר קנדי	1	1.06	1.11	1.0791	1.0926	1.0869
דולר אוסטרלי	1	0.93	1.00	0.9617	0.9737	0.9687
ראנד דרום אפריקני	1	0.36	0.60	0.5932	0.6007	0.5963
פרנק בלגי	10	0.32	0.34	0.3353	0.3395	0.3371
שילינג אוסטרי	10	0.96	1.00	0.9738	0.9860	0.9812
לירה איטלקית	1,000	0.98	1.04	0.9998	1.0122	1.0050
ין יפני	100	0.91	0.95	0.9275	0.9391	0.9313

טלקס

● נשק ישראלי לסרי־לאנקה?

ירושלים. — ח"כ מתי פלד הגיש לשר הבטחון שאילתה בעניין נאומו של ג'וניוס ג'איווארדין, נשיא סרי־לאנקה, בו הכריז כי ארצו קונה נשק מישראל.

ח"כ פלד מהרשימה המתקדמת לשלום, תובע משר־הביטחון להשיב, איזה נשק נמכר מישראל לסרי־לאנקה ומהו ערכו הכספי של הנשק שנמכר לארץ זו בשנתיים האחרונות.

אבי בניהו

● קונגרס שומרונות בירושלים

חולון. – האגודה ללימודי השומרונות וכתבי־יד שומרוניים, שהוקמה בפאריס לפני כשנה ביוזמתו של פרופ' אברהם מאוניברסיטת תל־אביב, תקיים את הקונגרס הראשון שלה בירושלים ב־1989.

נשיא האגודה הוא פרופ' אנדרה קקו מצרפת, ונשיא הכבוד הוא פרופ' זאב בן־חיים מישראל, שהוא חוקר ותיק בנושא השומרונים. כמחצית החוקרים באגודה הם צרפתים ויתרם מארצות אחרות.

אשר שילוני

● הוועדה המרכזת נפרדה מרייף

תל־אביב. – הוועדה המרכזת של ההסתדרות, נפרדה אתמול מהמזכ"ל היוצא של הסתדרות הפקידים, אליהו רייף, הפורש לגימלאות. רייף עבד ופעל במערכות ההסתדרותיות במשך 35 שנה.

הוא החל כמזכיר מועצת הפועלים בצפת, המשיך כמזכיר חטיבת עובדי הבנקים בהסתדרות הפקידים ואחר מזכ"ל הסתדרות זו במשך שנים רבות.

רייף מכהן כיו"ר מועצת המנהלים של קרן הפנסייה „מקפת".

אבשלום קווה

● מכללה טכנולוגית בחדרה

חדרה. – מכללה טכנולוגית למבוגרים תיפתח בחודש ספטמבר הקרוב בחדרה. המיכללה תכלול מגמות טכנאות: הנדסאות חשמל, אלקטרוניקה, תעשייה וניהול וכיתה מכינה לקדם הנדסאים, בשיתוף פרויקט התחדשות השכונות, בגבעת אולגה ואור עקיבא. במכללה ילמדו כ־130 תלמידים מבוגרים בלימוד בוקר וערב והיא תפעל בבית־ספר „עמל" בחדרה.

ראש עיריית חדרה, יחיאל כחנא, ציין, כי הבוגרים ייקלטו במפעלי תעשייה באיזור. (עתי"ם)

● הקמעות מרגשים את השומרונים

חולון. – השומרונים, שכותבים עד היום את ספרי הקודש שלהם בכתב העברי הקדום, מגלים עניין מיוחד בקמעות הכסף שנתגלו בגיא בן־הינום שבירושלים המזרחית, ועליהם מוטבעת „ברכת הכוהנים" עם „השם המפורש" בכתב העברי הקדום. תאריך הקמעות המשוער – מימי הבית הראשון.

הקמעות מוצגים עתה בפני הקהל הרחב ובדעת שומרונים משכם ומחולון לעלות השבוע לירושלים ולהתבונן במו־עיניהם בעדות החיה לכתב „שלהם".

אשר שילוני

● נכי סן־סימון מפגינים

ירושלים – היום יפגינו נכי מעון סן־סימון בירושלים מול הכנסת, נגד כוונת משרד העבודה והרווחה להעבירם למעון מרוחק יותר בשכונת גילה.

במעון סן סימון מתגוררים כשלושים נכים בוגרים, המעון משמש להם בית לכל דבר. רוב הנכים נעזרים בעגלות ממונעות ומיקומו של המעון הנוכחי מקל עליהם את היציאה למרכז העיר, לבילוי ולעבודה.

המעון החדש אליו רוצים להעבירם, מרוחק ביותר ממרכז העיר ומצוי בצידה הרחוק של שכונת גילה. נכים „בעלי עגלות ממונעות", שהם רוב הנכים המתגוררים במעון, לא יוכלו להגיע שוב בקלות לבתי־הקולנוע ולמקומות הבילוי, והתרבות שבעיר, שכן המרחק עצום הוא למעלה משעתיים לכל כיוון.

בביקורו האחרון של הרמטכ"ל בצפון, הלך רא"ל משה לוי לביקור ניחומים אצל משפחתו של מפקד הגדוד בצבא דרום־לבנון, נביל נאצר חמנות, שנהרג במארב יחד עם עוד 4 חיילים מיחידתו. בביקורו בכפרו של האיש בדרום לבנון נפגש הרמטכ"ל עם אשתו, ילדיו ואחיו של הקצין, המשמש אף הוא בתפקיד בכיר בצבא דרום־לבנון. משפחתו של נביל נאצר פנתה למשרד־הבטחון לאחר מותו, וביקשה סיוע בגובה של 5000 דולר לחיסול חובות אותם השאיר. (כתב: אבי בניהו; צילם: עופר קרני, דובר צה"ל)

שמואל עינב: תרמתי לליכוד לבקשת שמיר

„זה אבסורד מה שעושים כאן, באיזה שוחד מדובר? הרי נתתי את כל הוני וסיכנתי את חיי למען המדינה, ותראו מה מנסים לעשות מזה".

קריאות נרגשות אלה השמיע אתמול סוחר הקרקעות הוותיק, שמואל עינב, בעת עדותו במשפטו, בו הוא מואשם במתן שוחד לאבי צור ולליכוד, בפרשת הקרקעות ביו"ש.

שמואל עינב, הובא לדין, בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, בעקבות מעצרם של אבי צור וקלוד מלכה, שהיו עוזריו של סגן שר החקלאות לשעבר, מיכאל דקל. השניים שוחררו במהלך החקירות, ונגד אבי צור הוגש כתב־אישום על קבלת שוחד תמורת הטבות והקלות לסוחרי קרקעות בשומרון, ואילו עינב מואשם, בתיק נפרד, במתן שוחד לאבי צור.

● פליאה אלבק הפריעה

אתמול בתום עדויות התביעה, עלה הנאשם עינב אל דוכן העדים, בתשובה לשאלות סנגורו, עו"ד דן שיינמן, גולל סוחר הקרקעות הוותיק את הפרשה מנקודת ראותו, עד אשר לפתע לא יכול היה לשלוט ברוחו, וקרא בהתרגשות, תוך דמעות בעיניים, כנגד העוול הנורא שנגרם לו, לטענתו, בכל הפרשה הזו. בעקבות התפרצות זו, נענה השופט יהושע מצא לבקשת הסנגור והפסיק את הדיון ודחה המשכו להיום בבוקר.

כאשר קיבלה הממשלה בראשות הליכוד החלטה המאפשרת לכל יהודי לרכוש קרקעות ביו"ש — קיבל העניין תנופה גדולה. לדברי עינב, טיפל בנושא סגן השר, מיכאל דקל, והמטרה הייתה ליישב את השטחים ביו"ש וליצור דינמיקה של המתיישבים שם, מבלי להיבלם בעניינים פורמליים, בעיקר בנושא רישום הקרקעות. העד הזכיר, כי הבעיות והעיכובים התעוררו בעיקר עקב הקפדתה של עו"ד פליאה אלבק ממשרד־המשפטים, אשר עמדה בתוקף על ההליכים הפורמליים הקשורים בהעברת הקרקעות.

שמואל עינב סיפר עוד בעדותו, כי באותה תקופה הוא סיכן את חייו וכי פעמיים ניסו להתנקש בו ערבים תושבי השטחים בקשר לקרקעות שבהן טיפל. כן הזכיר, שבעיתונות הירדנית הוא מוגדר כ„עוכר ערבים" ופורסמו שם לא אחת פסקי־דין מוות נגדו.

בתשובה לשאלות הסנגור, עו"ד שיינמן, אישר עינב, כי הוא תרם למערכת הבחירות של הליכוד בשנת 1984, לפי בקשה מפורשת של ראש־הממשלה דאז, יצחק שמיר, וסגן השר, מיכאל דקל. הוא עשה זאת בלא להסתיר דבר ומתוך אמונה אידיאולוגית, לקידום ההתיישבות ביו"ש, וכמו כן מאינטרס עסקי — הכל כדי שהליכוד יישאר בשלטון ומפעל ההתיישבות בא"י יימשך ויגבר.

בשלב זה, כאמור, לקה העד־הנאשם בהתפרצות קולנית, ועדותו הופסקה.

כשלב זה, כאמור, החל העד־הנאשם בהתפרצות קולנית, ועדותו הופסקה. (עתי"ם)

אברהם כץ: לבטל מוסד שליחי הסוכנות בחוץ־לארץ

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

„...מאות עובדים של הסוכנות היהודית ושל משרד הקליטה ממלאים תפקידים [illegible] פסולים. בשנה האחרונה, בעקבות הטרור העולמי, ירד מספרם של בני הנוער האמריקנים המשתתפים במבצעים בכ־60 אחוז".

כך אמר אתמול ראש מחלקת הנוער והחלוץ, אברהם כץ, שהיה אורח אגודת העיתונאים בחיפה. כץ הדגיש, כי אינו מייצג, בהצהרתו את דעת הסוכנות היהודית כולה אלא רק את דעתו כאיש הסוכנות.

בתשובה לשאלת כתבים אמר כץ, כי הציע לערוך ניסיון ולהפסיק את שיגור שליחי הסוכנות היהודית בחו"ל, לצורך מידגם הציע לעשות זאת בברזיל. לדעתו של כץ, ייתכן כי מפת העלייה ומספר העולים לא ישתנו וייחסכו כ־18 מיליון דולר בשנה, אותם הוא מבקש להשקיע במניעת ירידה.

„כל אדם שיורד הוא לא רק יורד אלא גם הגורם לכך שלפחות אדם אחד מהגולה ישנה את דעתו ולא יעלה ארצה" – אמר כץ.

קצין צה"ל בדה סיפור חטיפה

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

כוחות הביטחון במרחב אילת הועמדו ביום ו' בכוננות, כאשר בבית־החולים באילת התייצב סגן בחיל־הים, בן 24, ותושב שנפגע בראשו בעת שנחטף על־ידי אלמונים שנהגו בסובארו לבנה ואשר לקחו אותו טרמפ בניגוד לרצונו עד לאילת.

חוקרי המשטרה שהוזעקו לבית־החולים, שמעו מפי הקצין פירוט מדויק על מה שאירע בעת החטיפה. הוא סיפר, שעלה לטרמפ במכונית סובארו לבנה מודל 1985 באיזור תל־אביב, כדי להגיע לבסיסו בנמל אשדוד. לפתע הוכה בעורפו על־ידי אלמוני שישב במכונית ואז איבד את הכרתו.

הוא התעורר ליד קיבוץ צופר שבערבה, שם היכה אותו האלמוני שנית, ושוב איבד את הכרתו. הוא התעורר פעם נוספת כאשר הסובארו עצרה לפני המחסום הצבאי שבכניסה לאילת. הנהג והאלמוני זרקו אותו מהמכונית, שהסתלקה במהירות מן המקום. בשארית כוחותיו, כך הוא סיפר, הגיע למרכז הרפואי „יוספטל".

בהמשך החקירה התברר, שהקצין בדה את כל סיפור החטיפה משום שאיחר להגיע לבסיסו וחשש מתגובת מפקדיו. הוא הודה בחקירה, שביום שישי בבוקר, מוקדם, תפס טרמפ במכונית שעשתה דרכה לאילת, מתוך כוונה לרדת בצומת אשדוד. הוא נרדם והתעורר כשהיה בקרבת אילת.

בפלילים

בדיקה פאתולוגית העלתה כי חלפן הכספים נרצח

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

מנתיחה שלאחר המוות שהושלמה אתמול בגופתו של חלפן הכספים, נתנאל ניצקי, עולה כי הוא נרצח.

גופתו של ניצקי נתגלתה בסוף השבוע שעבר בסמטה בבני־ברק, לאחר ששכבה שם כחודש ימים.

ניצקי, בן 70, נעלם מביתו לפני למעלה מחודש, בעת שיצא לבצע עיסקת מטבע זר. משפחתו של החלפן שהתלוננה במשטרה, טענה כל זמן היעלמו כי ייתכן שנרצח.

על הגופה שנתגלתה לא נתגלו כל סימני אלימות.

חשוד ברצח גרושתו ע"י הטחת אגרטל בראשה

משה ניניו, בן 40, נעצר אתמול בבית־משפט השלום בתל אביב ל־15 יום, כחשוד ברצח גרושתו סופיה (שולה) ניניו, באמצעות אגרטל שהוטח בראשה של המנוחה בדירתם בחולון.

החשוד הובא אתמול לבית־המשפט. שם סיפר רס"ר חפר ממשטרת חולון את אשר אירע בדירה בחולון: „הצילו, הוא רוצח אותי" — נשמעו זעקות ביום שישי אחר־הצהריים מדירת החשוד ברחוב רב הוז 28. אנשי משטרה שהגיעו למקום מצאו את משה ניניו כשבגדיו מגואלים בדם. ועל הרצפה בסלון שרועה גרושתו מתבוססת בדם וראשה מנופץ.

למקום הוזעק רופא, אשר קבע את מותה, והגופה הועברה למכון הפאתולוגי באבו כביר. לדברי החוקר, הודה החשוד שהיכה את המנוחה ללא אבחנה באגרטל על ראשה. „לא יודע למה עשיתי את זה" – אמר לשוטרים.

השופט אליעזר כהן הורה על הארכת מעצר החשוד, בלא שהאיש התנגד לכך.

(עתי"ם)

דמי הביטוח הלאומי נשדדו מקשישה ביפו

מאת ירון אליוסף, כתב „על המשמר"

תושבת יפו בת 72, נשדדה ביום ו' האחרון. הקשישה יצאה מסניף הדואר בשדרות ירושלים ביפו, בשעה 11 בבוקר, עם דמי הביטוח הלאומי שלה — כ־219 ש"ח.

בדרכה לביתה זינק צעיר ממכונית שעברה לידה, וחטף ממנה את הכסף ונמלט.

שלוש וחצי שנות מאסר לאונס קטין

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

42 חודשי מאסר בפועל ו־18 חודשי מאסר על תנאי, גזר אתמול בית־המשפט המחוזי בחיפה על יחיא בן ריזק גביל, בן 26 מג'ולים, לאחר שהורשע בביצוע מעשה סדום בקטין. עוד גזרו השופטים על הנאשם עונש של פסילת רישיון לנהוג חמש שנים, בגין נהיגה ללא רישיון־נהיגה ברכב וללא ביטוח.

בכתב־האישום שהוגש נגד הנאשם לבית־המשפט טענה התביעה, כי הנאשם לקח ביום ה־9 בינואר שנה זו מכונית, וללא רשות הבעלים ובלא שהיה לו רישיון־נהיגה. באותו יום שהה נער בן 14 מכפר ג'ולים במזבלה של הכפר, וכשסיים את עיסוקו במזבלה לקחו הנאשם לכיוון ביתו.

במהלך הנסיעה סטה הנאשם לכיוון מטע זיתים בטענה, כי עליו לתדלק את הרכב בתחנת דלק בקרבת מקום. אולם תחת זאת עצר את הרכב במטע והורה לנער, תחת איומי סכין, לצאת מהמושב הקידמי של הרכב ולעבור לאחורי. שם הורה לו להוריד מכנסיו וביצע בו מעשה סדום, תוך שהוא סותם את פיו של הנער שנאבק מחמת כאביו.

התביעה טענה, כי המעשה גרם לנער נזק נפשי חמור ואילו הסניגוריה ביקשה את רחמי בית־המשפט וטענה, כי היתה זו סטייה חד־פעמית של הנאשם מדרך הישר.

מאסר־עולם לנכה שרצח אשתו בירייה

ראובן מזרחי, בן 58, נכה על כסא גלגלים, נדון אתמול בבית המשפט המחוזי בתל־אביב למאסר־עולם, לאחר שהורשע ברצח אשתו, מזל פורטונה־מזרחי, בירייה אקדח בפתח־תקווה.

האירועים שגרמו להריגת האשה ע"י בעלה בנובמבר 1985, שורטטו בהרחבה בהכרעת־הדין של השופטים שלמה ולנשטיין, יעקב קדמי ועדנה קנאי, אשר קיבלו את גירסת התובעת, עו"ד דורית שטרנג, מפרקליטות מחוז המרכז.

מזל וראובן מזרחי היו נשואים יותר מ־30 שנה. שניהם בנישואין שניים. בשנת 1983 לקה הבעל במחלת הסוכרת, שפגעה בכושרו הפיזי וגרמה לו במשך הזמן לשיתוק בחלק גופו התחתון ולעיוורון חלקי, שריתקוהו לכסא גלגלים ולדירתו.

בעקבות נכותו, הורעו היחסים בין בני הזוג והנאשם חש כאילו אשתו זנחה אותו. כתגובה הוא החליט לפגוע בה פיזית.

ב־5.11.85 בשעה 10:00, הזעיק ראובן מזרחי את אשתו ממקום עבודתה לדירתם, בטענה שאינו חש בטוב והוא זקוק לעזרתה. כאשר הגיעה האשה הביתה, היא פנתה לעבר מכשיר הטלפון, ואז שלף הבעל אקדח „תומר" שהיה תקוע בחגורת מכנסיו וירה לעברה. [illegible] ואז נורתה יריה שניה שגרמה למותה.

(עתי"ם)

לאסנת קלאוזנר והמשפחה
משתתפים בצערכם במות
האם
קיבוץ [illegible]

אבלים על מות חברנו
אנים ברייזסף
מזכ"ל התאחדות פועלי הבנין
יו"ר קרן ביטוח לפועלי בנין
ומשתתפים בצער המשפחה
מחלקת הבניה של הקיבוץ הארצי
הפועלים והתנהלה